Lecture

ſuꝑ arboribus cō-
ſanguineitatis ⁊ affinitatis: nec nō
cognationis ſpiritualis ⁊ legalis: cū
breuiuſculis quibuſdam cōmenta-
rijs ⁊ additamētis: perpulchris de-
niqꝫ probleumatibus dubijs ſeu q̄-
ſtionibus circa eaſdem quatuor ar-
bores crebro contingentibus: pro
maiori in iure ſtudentiū incremen-
to feliciter in margine adiunctis.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITT. EMANUELE

Noticia arboris conſan-
guinitatis fundat̃ ſuper tribus regulis.

¶ Prima eſt aſcendentiũ ꝛ deſcendentiũ ꝛ quo ad cõputationem eorum vtrumq; ius concordat: daturq; talis regula. Quot ſunt ꝑſone de quibus queritur computatis intermedijs (vna dempta) tot ſunt gradus inter eas.

¶ Secunda regula eſt collateralium in ęquali linea de iure canonico. Quoto gradu quis diſtat a cõmuni ſtipite: toto diſtant inter ſe ꝛ ſibi attinent. Sed de iure ciuili. Quoto gradu quis diſtat a cõmuni ſtipite toto duplicato diſtant inter ſe ꝛ ſibi attinent.

¶ Tertia regula eſt collateralium in linea inequali de iure canonico. Quoto gradu remotior diſtat a cõmuni ſtipite/ toto diſtant inter ſe. Sed de iure ciuili. Quot ſunt perſonę ſtipite dempto/ tot ſunt gradus.

pater mater
Frater
Soror
filius filia
nepos neptis
Hec eſt Arbor
cōſanguineitatis

Joan. An. arbores cõſanguinita-
tis ⁊ affinitatis. Volens nobis notificare tres vtiles queſtiones in principio
huius opuſculi premittit ad vtramq; arborem. Prima / ad quid fuit inuen-
tio arboris neceſſaria. Secũda an ſit autentica. Tertia quare in volumine de-
cretalium repetita
quarum omniũ ſo-
lutio habet hic in
lectura magiſtrali-
ter. Non enim illo-
tis manib9 (vt ita
dixerim) protinus
ad materiã eſt acce
dendũ. Namq; iſte
prefatiões que cir-
ca initia librorum
fieri ſolent nos ad
lectionẽ propoſite
materie perducũt.
Et cum ibi veneri-
mus eius euidẽti-
orem preſtãt intel-
lectum ita dicit iu-

Ad arborem in generali.

C Irca [a] lecturam arboris diuer-
ſis olim diuerſum modum te-
nentibus Joannes de deo. hyſ-
panus poſt illos diuerſos: lec-
ture ipſius arboris nouum modũ aſſumens per
ſuas metricas regulas ipſius intellectum aperire
fuit niſus. Sed propter multitudinẽ regularũ et
verſuum [b] obſcuritatẽ aliquibus notũ ignotum

riſconſultus in. l. i. circa fi. ff. de ori. iu. Nec eſt neceſſe q; preſens arbor ſpecia-
liter commẽdetur. Res namq; ipſa indicabit. Que enim euidentem habent
vtilitatem cõmendatione non indigent. l. i. ff. de in integ. reſtit. Et quod ſic ha
bet euidentem vtilitatem diligentius ⁊ plenius eſt conſiderandum. l. legaui in
prin. ff. de libera lega. ibi. Et plenius rogo que ad hec ſpectant attingas: quo-
tidiana enim ſunt. Et glo. ibi dicit. Quottidiana ſunt tractanda ⁊ fauorabilis
admittenda. Generaliter tamen hic Joan. An. ambarum arborum vtilitatẽ
ponit vt inter legendum diligens lector percipere poterit.
a ❡ Circa principium lecture: ibi diuerſis olim. ⁊c. ⁊ ibi antiquoꝝ ſcripta re
uolui. ⁊c. Jo. An. allegat facta ſeniorum ⁊ in hoc videtur eos honorare quod
iure fieri debet. l. ſemper. ff. de iure immu. Et in. c. fi. xx. diſt. vbi dicitur facili-
us inuenitur: quod a pluribus ſenioribus queritur concor. l. vl. §. Cum enim
C. de fidei commiſ. ⁊ in. l. fi. ibi. Seniorem iuniori preferẽdum. ff. de. fide inſtru.
Similiter dicit tex i. l. Si auiam. C. de Inge. manumiſ. Si cum peritioribus
tractatum habuiſſes facile cognouiſſes: eſt enim caniciei ⁊ ſenectuti deferen-
dum ſecundum Angel. in aut. de queſt. ⁊ ibi glo. in verbo graues col. vi.
b ❡ Verſuum obſcuritatem. ⁊c. Joannes An. videtur detrahere in aliquo
ſenioribus Doctoribus quod potuit Quia non facit cum infamia eorum
ſm Paulum de caſt. in prin. C. Nam quidam antiquoꝝ vino inebriati ſunt.
xxxvii. diſt. c. vino. quia nõ ſemper plenã ſcripturarũ notitiã habuerunt. c. i. §.
pe. de ſacra. vnc. verũ tñ eſt q; nõnunq; nouitas male negligit qd bene ſtatuit
vetuſtatis autoritas veneranda. ii. q. vi. c. Anterioꝝ verſi. illud. Et cõmendat
ſe Jo. An. hic cõmẽdatiõe nõ vili ſed vtili quod nõ eſt ꝓhibitũ vt refert Ang.

de are in. §. quoꝝ vtrāq; in probe. inſti. profecto ad laudē humanā vel gra[illegible] ſe nō cōmendat. Ea nāq; veritatis eſt regula ne quid fiat gratia cōmendandi xi. q. iij. c. Si quis nō obediat: poteſt tñ doctor delectari auditoribus doctrinā eius admirātibus nō auiditate cōſequēde laudis: ſed charitate ſeminādē veritatis. xxxij. q. iiij. c. obijciūtur. Et iſto mō Joā. An. ſe hic cōmēdat alias ſordeſcit in ore ꝓprio laus vt dicit Cato. c ¶ Inter doctores minimus) Joē facit in probe. clemen. in prin. Sed veritas eſt qd eſt vnus de maximis iuris doctoribus: immo ipſe eſt fons iuris canonici ita refert de eo Lodouicus de ro. in ſingula ſuis. Et Joan. bapti. de Gazalupis in quodā trac. de modo ſtudendi dicit Jo. An. inter doctores iuris merito habere principatum. Ang. in cōſi. ccxlvij. eum vocat vtriuſq; iuris lucernam. Et ſpecu.

aliquibus ignotū ignotius reddidit. Attendens igitur ego Joannes Andree: inter [c] decretoꝝ doctores minimus ⁊ indignus inuentionē arboris ex eo fuiſſe compertā: vt habentibus cognitionē conſanguinitatis ⁊ affinitatis: ignotam nota ⁊ habentibus notam: ex [d] inſpectionibus oculoꝝ notiſſima fieret. Antiquoꝝ ſcripturā reuolui ⁊ ꝓut credidi expedire cōpilaui. Primo querēs ad vtrāq; arborē: ad quid fuit inuentio arboris neceſſaria. Secūdo an ſit autētica. Tertio ad quid in volumine decretalium repetita que tamē olim fuerat in decretis. Prime queſtionis ex ſuperius dictis patuit ſolutio. ꝓbatio enī ad oculū alias vincit. Inſti. de gra. §. agnationis ⁊. xxvij. q. j. nec aliqua Et ex oſtenſione facti quedā melius percipiunt̄ ꝙ̄ elocutiōe de dona. aplice ad fi. Hinc eſt q̄ agroꝝ

in probe. ſpecu. in prin. ver. Nouiſſime dicit. q̄ Innocentius papa quartus dicitur pater iuris. Sed Oſt. lumen iuris appellatur: ⁊ quicquid circa iuris theoricā q̄rit̄ in eoꝝ ſcriptis perfectiſſime reperit̄. Refert etiā idem Jo. An. de ſeipſo in addi. ſpecu. in titu. de filijs preſbi. ꝓnoſticū a ſuo p̄ceptore in grāmatica habuiſſe ſe futurū fore doctorē. Qualiter etiā pater eius laic⁹ grāmatice tñ magiſter nō doctor: eundē genuit ⁊ poſtea idē pater effectus fuit ſacerdos vñ habet̄ in all. loco in addi. ſpecu. vbi pulchra dicta in cōmendationē ſui genitoris ponit q̄ ad palliū qd geſſit ſubductū pelle agnina. Sed inter legiſtas Barto. vocat̄ lucerna iuris ciuilis ſm Ang. in cōſi. xv. Et vir excelſus ſm eūdē Ang. cōſi. ccvij. Ac olim iudicio cūctos ſcribētes i iure ciuili i eq̄tate ⁊ veritate p̄ceſſit ita r̄fert de eo Ab. in. c. cū nobis de p̄ſcrip. merito q̄ monarchiā inter legiſtas retiet. Bald⁹ aūt appellat̄ vtriuſq; iu. vnic⁹ ꝓfeſſor ſm Ang. in cōſi. 36. d ¶ Ex inſpectiōibus oculoꝝ ⁊c.) Nota illud vulgatū Certior aure arbiter ē oculus. Et illud Horatij Segni⁹ irritāt aīos dimiſſa p aurē Qz q̄ ſunt oculis ſubiecta fidelibus q̄ metra ponit gl. in. §. fi. inſti. de Graduū cogna. ꝓbatio o

nim oculoꝝ eſt certiſſima in his vbi viſus requirit. Secus autẽ eſt vbi aliꝰ ſenſꝰ requirit vt patet de obiectis alioꝝ ſenſuũ q̃ ſuo ꝓprio ſenſu ꝑcipiunt. An enĩ vinũ dulce ſit vel non: nõ viſu ſed guſtu ꝑcipit. [e] ¶ An ſit atrox.) De atroci iniuria vide inſt. de iniurijs. §. atrox. [f] ¶ Satiſq; famoſum quod lectio repetita placet.) Hic tex. legi. in le. al. facit contra ſtudẽtes negligẽtes ſuas lectiões ꝛ reſumptiones recordari vt exclamat glo. in. §. ſi. in autẽ: de q̃ſto. Et tertus ibi dicit. Negligentia oĩa ledit col. vj. ¶ Qualiter autem ſtudẽs (qui velit ꝓficere) debeat ſe habere ꝓ hoc vide Paul. de Liaza in prin. clemen. Et ponuntur aliqua in c. vno de offi. ꝺmi. [g] ¶ Ex eo ꝙ antiqui canones. ꝛc̃.) Quod/qꝛ antiq canones circa hac materiã cõſanguinitatis ꝛ affini. ſunt correcti. Ergo nouo remedio erat opus vt in c. verum de iureiu. ꝛ c. frequens de reſti. ſpol. li. vi. Et. l. de etate. §. ex cauſa ff. de intro. actio. ¶ An autẽ. l. antiq̃ de facili poſſit mutari ꝓ hoc vide l. ij. ff. de cõſti. prin ꝛ q̃ ibi notantur. An autem decretum ſit approbatũ: de hoc vide ꝑ Jo. An. in. c. ij. de reſcrip. in nouel. Et idem dubium eſt de libro ſententiarũ ſm eum ibi qui dicit ꝙ de hoc nõ conſtat. In effectu tamen hoc aſſerit. Qꝛ ꝛ hi duo libri ſunt approbati q̃ ad dicta doctorum ſanctoꝝ ꝛ patrũ q̃ allegantur in eis. Secus autem quo ad propriã opinionẽ Gratiani ꝛ magiſtri ſentẽtiarũ. Idẽ dicendũ quo ad librũ vſus feudorum qđ eſt approbatus quo ad conſtitutiones imperatorum non aliter.

menſio ſubijcitur oculis. xvj. q. iij. Inter. i. de preſcrip. quia indicante. C. fini regũ. l. iij. Ventris inſpectio an mulier ſit pregnans. ff. de ven. inſpici. l. i. in prin. locoꝝ pudicitię inueſtigatio. An mulier ſit virgo de proba. propoſuiſti. An arta de frigi. ꝛ maleſi. fraternitatis. Vel aliter impedita e ti. ex litteris. Iniurię eſtimatio an ſit [e] atrox. ff. de fer. l. ij. ꝛ litterę papales an ſint verę vel falſę de crimin. fal. licet. Ad ſecundã dic: arborem autenticã vt tenet ex canonibus Iſidori ꝛ Alexandri. xxxv. q. v. c. j. ij. ꝛ. vlt. ¶ Ad tertiam dic: ꝙ quia in decretis de conſangui. ꝛ affi. tractatur vtile fuit ibi arborem ponere: ꝛ quia in decretalibus eſt idem tractatus etiam in hoc volumine vtile fuit hoc repeti/ex eo maxime q̃a nemini venit in dubium id ſatis eſſe validum: ſatiſq; [f] famoſum quod repetita lectio probat. C. de emenda. Inſti. co. l. Vnica. Item [g] ex eo ꝙ antiqui canones circa materiam iſtam multum erant incorrecti. Vnde expediens fuit ſm ſtatum nouoꝝ iurium antiquam arborẽ decidere ꝛ nouam conſtruere.

¶ Hec eſt pars executiua principalis huius lecture: in qua Jo. An. primo certas ponit queſtiones ⁊ deſcriptiones valentes ad ambarū arborꝝ vtilitatem. Secundo format arborem conſanguinitatis. Tertio ponit regulas ⁊ q̄dam notanda circa eandem. Precedit autem hec arbor/arborem affinitatis quia conſanguinitas eſt cauſa affinitatis. Cauſa autem prior eſt effectu. l. nō facile. ff. de gradi. b ¶ Conſanguinitas eſt atti. pſonarū. ⁊c.) Hoc intelligendū eſt vſq; ad quartū gradū īcluſiue quo ad collaterales: vel in infinitum quo ad deſcendentes ⁊ aſcendentes. Et iſta limitatio fit hodie non ꝙ conſanguinitas de ſui natura eſſet impedimentū matrimonij cōtrahendi: ſeu ꝯſtitutio eccleſie prohibēs certos cōſanguineos contrahere ſm diſpoſitionē. c. nō debet. de conſangui. ⁊ affi. Nā omnes homines naturaliter inter ſe ſunt cōſanguinei ⁊ in eis ē vnitas ſanguinis: ex quo oēs deſcenderūt ab Adā. qui etiam ſi hodie viueret nullā huius mūdi mulierem poſſit ducere in vxorē: vt dicit gl. in. l. nuptienos. ff. de ritu nup. Quare bene dicit textus in l. vt vim. ff. de iuſ. ⁊ iu. Cum inter nos cognationem quandam natura cōſtituerit conſequens eſt hominem homini inſidiari nephas eſſe. Et gl. ibi dicit qꝛ oēs ab Adā pceſſimus. ¶ In ſecūda diffinitione ponit ab eodē ſtipite deſcēdentiū adde vel aſcendētiū ſm Oſt. i ſum. e. ti. Dicit aūt ſtipes illa pſona a q̄ alijq duxerūt originē: ſicut Adā fuit

Ad arborem conſanguinitatis.

Deinde ad arborem conſanguitatis: ſpecialiter deſcendamus. Et primo queritur quid ſit conſanguinitas ⁊ vnde dicatur: quid linea: quid gradus. Secundo queritur quomodo arbor formetur ⁊ quare ſic pīgatur: ⁊ interſeremus regulas per quas gradus cognoſcūtur. Deinde ponemus quedam notanda ⁊ quaſdam queſtiones. Ad primū dico ꝙ [b] cōſanguinitas eſt attinentia pſonarū ex eo prouenięns: ꝙ vna perſona deſcendit ab altera: vel ambe ab eadē. ¶ Additio. Exemplū primi: vt Adā ⁊ abel. Secundi: vt Abel ⁊ Chaim. Ex quo patet: ꝙ Adā ⁊ Eua nō fuerunt cōſanguinei: neq; affines: ſed fuerunt conſanguineitatis ⁊ affinitatis cauſa. Patet iterum: ꝙ inter bruta non eſt cōſanguineitatis: qꝛ non ſunt perſone. Nec inter angelos. quia vnus nō deſcendit ab alio. Tertio patet ꝙ omnes homines inter ſe ſunt conſanguinei cū omnes ab vno communi ſtipite deſcendāt: ⁊ hoc ſi conſanguineitas accipitur cōmuniter ⁊ non in

aliquo certo gradu.xxxiij.q.v.hec ymago. Unde
nõ ſequitur. Jlle cognoſcit conſanguineam ſuam:
igiť committit inceſtum:niſi addatur: in aliquo
certo gradu. ¶ Uel eſt vinculum perſonarum
ab eodem ſtipite deſcendentium carnali propaga
tione contractum:quod ſatis eſt idem. Dicitur
autem[i] cõſanguinitas quaſi ſanguinis vnitas a
con ⁊ ſanguine:qꝛ de cõmuni ſanguine deſcendũt
Et[k] quo ad prohibitionẽ cõiugij non diſtinguo
an tales ſint cõſanguinei ꝓducti ex vxorio coitu:
an ex fornicatorio qd̕ ſatis eſt expͣſſum extra de ꝓ
ba.ꝑ[l] tuas. Linea hoc eſt collectõ ꝑſonaꝝ ab eodẽ

ſtipes Cayn ⁊ Abel:⁊ filioꝝ q ab eis deſcẽderũt:vt yſaac eſau ⁊ iacob. Et ad-
ditũ eſt aſcendentium qꝛ ad ſurſum fit cõputatio vt in.l.iuriſconſultus.§.trã-
ſeamus.ff.de gradi. i ¶ Dicitur aũt conſanguinitas q̃ſi ſanguis vnitas ⁊c̃.)
Hoc eſt cõſanguinei habẽt cõmunẽ ſanguinẽ qꝛ de vno,ſanguine deſcẽderũt:
vnde ſi ſpurij ⁊ vul
go q̃ſiti ꝯſanguine
os habere itelligũ-
tur ſiue cognatos:
nõ tñ agnatos ꝓpẽ
de iure ciuili:qꝛ iuſ
agnatiõis a patre
deſcendit ſed tales
filij nõ habẽt patrẽ
ſcꝫ licitũ. Jus autẽ
ꝯgnatiõis a matre
deſcẽdit q̃ ſemper
certa eſt.l.qꝛ ſemꝑ
ff.de in ius vo. Et
ideo tales filij reti-
nẽt iura ſanguinis
quia ſanguis non
mẽtitur. Et hec ꝓ-
bantur in.l.iuriſcõ
ſultus.§.nomen: ⁊
§.ſe.ff.de gradi.Et
l.hac parte:⁊.l.Si
ſpurius.ff.vñ cogna. An autem conſanguinitas in pluribus ſit vna vel nõ:
vel dicat aliq̃ in nõ reſpectũ vnius ad alterũ:vide Archi.in c.cõiunctiões.xxxv.
q.ij.⁊.iij. Dicitur etiã in diffinitione ſecunda conſanguinitatis a cõi ſtipite.i.
cõi parente, Sed qd venit appellatione parentis. Dic ꝙ omnes ſuperiores
veniũt.l.appellatione parentis.ff.de verbo.ſig. Sed appellatione liberorum
i.filioꝝ veniunt omnes deſcendẽtes.l.liberoꝝ.ff.e.ti. Et per huiuſmodi filioꝝ
cõceptionẽ ⁊ productionẽ perpetuam memoriã nobis relinquimus dic.l.libe
roꝝ. Et etiã filius eſt artificiũ patris ſm Ariſto.in ethicis. k ¶ Et quo ad ꝓ-
hibitionẽ cõ.⁊c̃.) Ratio illius eſt quia pater tales filios etiã ex illicito coitu
natos naturaliter genuit. Unde nõ eſt aliud inſpiciendũ ꝙ̃ ſola cõiunctio ma
ris ⁊ femine naturalis ⁊ naturaliter ar.inſti.de iu.natu.gen.⁊ ci.in prin. Nam
⁊ naturalis filius tm̃ ius agnationis nõ habet de iure ciuili. ⁊ tñ inter ipſum
⁊ nepotem patris matrimoniũ contactũ diſſoluitur.c.per tuas de ꝓba. Et h̄
eſt expͣſſum.l. Et nihil intereſt.ff.de ritu nup. Cũ enim ciuilis cognatio matri-
moniũ ſoluat.c.i.de cogna.lega.⁊ ibi no.ꝑ glo.⁊ doct. Multifortius natura-
lis qꝛ in matrimonijs nõ ſolũ qd liceat ſed etiã deceat ſm honeſtatẽ ſpectandũ
ē.l.ſemꝑ in ꝯiunctiõibus.ff.de ritu nup. Et licet ius ciuile deteſteť tales filios
ſpurios:adeo etiã ꝙ parẽtes eoſdẽ nõ teneanť alere.autẽ.ex ꝯplexu.C.de In-
ceſ.nup. Jus canonicũ tñ benigni⁹ opať ⁊ alimẽta miſtrare eiſdẽ nõ denegat:
vt in.c.cũ haberet in fi.de eo q dux.in ma.qꝛ educare ꝓlẽ eſt de iure naturali
iſti.de iu.na.gen.⁊ ciui.in ꝓn. l ¶ Extra de ꝓba.ꝑ tuas ⁊c̃.) Quia plures du-

biſtāt an ↄſtitutiōes decretaliū debeāt allegari ꝑponēdo dictiōez extra vel nō: Et abbas qui dixit ꝙ ſic: q2 ſunt extra volumen decretoꝝ. Et iſtū modum ſeruat gloſator decreti qui allegando ↄſtitutiones decretaliū: cum prepoſitione extra allegat vt patet intuenti. Sed Abbas in prohemio decretalium refert dominū Cardi. tenere ꝙ cū volumen decretaliū hodie ſit certū ⁊ approbatum nō expedit allegare eius ↄſtitutiōes i. capitula ꝑ verbū extra Sicut olim ſiebat. Et hoc putat Ab. in al. loco eſſe verius q2 ſuperfluis non eſt vtendum Nā ꝑ allegatiōes ſatis agnoſcit ꝙ al legat̃ cōſtitutio extra volumen decretoꝝ q2 alius eſt modus ꝓcedendi in libro decretalium ꝙ̄ in decreto. Ex his videtur ſatis colligi ꝙ etiā nō ſit neceſſe in legibus hodie qñ allegatur in cis conſtitutio aliq̄ iuriſcōſulti addere dictionē extra ꝙ̄uis plures hoc faciunt. Et hoc facientes li. extra referūt ad corpus legale: vt extra de conſti. i. extra corpꝰ legale de conſti. in

ſtipite deſcendentium: gradus continens ⁊ numeros diſtinguens. Et m eſt triplex linea: graduum aſcendentium: deſcendentiū ⁊ collateraliū vt infra patebit. Et. ff. de gra. l. j. ⁊ l. iuriſconſultus. ⁊ xxv. q. v. c. j. ¶ Additio. Collaterales linee a dextris continent agnatos petrucij. Et dicuntur agnati quaſi adnati: quia loco filiorum ſtatim ſuccedunt in hereditatem. Sunt enim ex parte patris conſanguinei nomen paternū arma ⁊ immobilia bona hereditantes. Collaterales vero linee a ſiniſtris: continent cognatos quaſi ſimul natos. Nā ſunt conſanguinei ex parte matris: Et cognati antiquitus vſq3 ad ſeptimū gradū ſuccedebāt in hereditatē. Agnati aūt vſq3 in decimū. Iā aūt tam agnati ꝙ̄ cognati ſuccedunt vſq3 ad decimū gradum: vt habet̃ in autē. de heredibus ab inteſtato venientibus. Et agnati vulgariter dicunt̃ vetterñ Agnate aūt paſen. Cognati vulgariter dicuntur

¶ Et eſt triplex linea. ⁊c.) Ut plene intelligas diuiſionem linee que eſt in tres partes. ſ. aſcendentium deſcendentiū ⁊ collateraliū ſiue tranſuerſalium ſecundum quas etiā triplex eſt diuerſitas propinquoꝝ. Scias ꝙ linea aſcendentium eſt illorum a quibus is de cuius conſanguinitate queritur originem duxit vt pater mater. Auus auia. ⁊c. vt patet in arbore. Linea vero deſcendentium continet in ſe illos qui ab alijs originem duxerunt: vt filius filia: Sed linea tranſuerſaliū eſt q̄ cōtinet in ſe illos q nob a latere ↄuenīūt a qbꝰ nos nō duximꝰ originē nec ipſi a nobis: verūtñ ab eodē ſanguine ꝓpagant̃ vt frater ſoror: ⁊ ab eodē pr̃e vel matre. Hoc eſt clariꝰ dicere duplex eſt linea. ſ. recta ⁊ trāſuerſalis ſiue collateralis. Linea recta dr̃ linea aſcendētiū ꝑſonaꝝ in arbore ⁊ deſcendētiū. Et linea aſcendētiū ↄtinēt illos a qbus nos originē traximꝰ per gñationē: vt pr̃ mater

Auus auia. ⁊c. Sed linea deſcendentiũ eſt que cõtinet illos qui a nobis vel alijs originẽ duxerũt vt filius filia. Linea vero collateralis eſt que cõtinet illos qui nõ a nobis per generationẽ duxerunt originẽ nec nos ab eis vt frater ſoror. Verũ tñ eſt ꝙ frater ⁊ ſoror ab eodẽ ſanguine ꝓpagant. i. ab eodẽ ſtipite ⁊ cõmuni parente.

ohaym: ſed cognatę mocinen.) ❡ Gradus [n] eſt habitudo diſtantium perſonarum qua cognoſcitur quota agnationis vel cognationis diſtantia due perſonę inter ſe differunt. Et dicuntur gradꝰ ad ſimilitudinem graduum ſcalarum/ vel locorũ procliuium quia ita graditur de proximo ad proximum. ff. de gradu. l. iuriſconſultus. §. gradus. ❡ Additio. Arbor conſanguineitatis. Eſt figura continens ſtipitem ⁊ lineas rectas ⁊ tranſuerſales varijs gradibus diſtinctas. Stipes eſt perſona a qua aliqui traxerunt originem qui inter ſe ⁊ ad inuicem ſunt conſanguinei ⁊ etiam ad eum a quo deſcenderunt. Unde ſicut Petrutium ponimus pro ſtipite totius arboris: ita etiã patrẽ vel auũ eius ſtipitẽ ponere poterimus rõne coꝝ qui ab eis deſcẽderũt.) ❡ Formatᷣ [o] ſic arbor. Primo vide cellulas aſcẽdentiũ. Scdo deſcẽdẽtiũ: deinde

Et due linee recte diſtantes faciũt vnam collateralem ſiue tranſuerſalem Exemplum oculare. Linea iſta que incipit a cellula vacua in q̃ imaginatᷣ. P. ⁊ deſcendendo ſub ea filius filia: nepos neptis. ⁊c. Et frater. P. circa cellulam vacuam ⁊ poſt eã filius filia ⁊ tertio nepos neptis ⁊c. He due recte linee ſimul ſumpte faciunt vnã trãſuerſalem vel collateralẽ. Et hec linea collateralis alia eſt equalis: alia ineq̃lis de q̃ poſtea dicetur. Et predicta tãgit tex. in. l. i. ff de gradi. dicens. Gradus cognatiõis alij ſuperioris ordinis ſunt. Alij inferioris. Alij ex tranſuerſo ſiue a latere ſuperioris ordinis ſunt parentes Inferioris filij. Ex tranſuerſo ſiue a latere ſunt fratres ⁊ ſorores liberi ⁊ filij eorum.

n ❡ Gradus eſt habitudo ⁊c.) Scias ꝙ perſone ſibi equaliter occurrentes in gradu proprie non diſtant gradu inter ſe: vt filij duorum fratrum. Sed potius conueniunt gradu quia vterqꝫ eſt in ſecundo gradu. Tamen per reſpectũ ad coꝝ parente diſtant quia quoto gradu quis diſtat a communi ſtipite: toto inter ſe diſtant: vt infra in regulis. o ❡ Formatur ſic arbor. ⁊c.) Hic Joannes An: vult nunc ire ad practicam coꝝ que prius dixit. Practica enim facit guſtare: ſed theorica videre: ita dicit Ang: in conſi. c. x. Pro textus intelligẽtia queruntur duo. Primum quare hec arbor appellatur arbor. Et ſecundo qualiter preſens noſtra arbor ſit legẽda. Ad hec reſpõdit Oſti. e. ti. in ſum. §. qualiter arbor. Et ad primũ ſic reſpõdet: qꝛ habet formã arboris ⁊ eã imitatᷣ. In arbore enim naturali ſunt q̃tuor/ trũci/ rami/ flores/ fructus/ ⁊ frõdes. Sic

etiā in noſtra arbore. Dicam⁹ igiť cellulā vacuā truncũ. Collaterales ramos Attinentias perſonarũ fructus. Queſtiones que hic formanť frondes. Ad ſecundum qualiter arbor ſit legenda. Ex quo premiſſa plene fuerunt prelibata. Ad hoc vt plenius arbor intelligatur refert Oſti. in ſum. c. ti. §. ſupra al. ver.

collateraliũ. Aſcendeᵖ ſup cellulā vacuā (q̄ remā‑ſit ideo vacua) quia nō potuit propriũ nomen habere: cũ alię cellulę (his ꝗ exceptis quę nominanť per genitiuũ) ſumant nomen ab ipſa ſeu exordiũ: quomodo enim poſſumus illam cellulā nominare quam dicimus filium patris: fratrem fratris: patrem filij ⁊ ſic de ſingulis. Et alij eam vocant Joachim. alij prothеum. alij truncum. Nos autem nomine bedelli noſtri vocemus eam petrucium.

Qualiter. De doctor. i. qui docet debet aperire librũ et ſcolaris ſimiliť. Et debet primũ notare cellulā mediā. i. vacuam in qua nihil ſcriptum eſt a q̄ ⁊ ad quam cōputatio tota procedit ⁊ reducitur: poſtea debet legere lineam aſcendentem. Et cellulas ibidem cōtinentes: dicendo quid ſcriptũ eſt in qualibet cellula. Et notando bene ſuperiora puncta rubea: ⁊ inferiora nigra: ⁊ numerũ eorum quid ſignificent poſtea deſcendentem lineam. Deinde de collaterali dextra: poſtea de ſiniſtra ⁊c. poſtremo de ſingulis deſcendentibus ab auo ⁊ ab auia vſq; ad finem. ⁊ illud fiat (dicit Oſti. in lo. al.) aperte: dilucide animo lingua digito ⁊ oculo. Et nominando computando ⁊ determinando qualiter ⁊ quoto gradu diſtent inter ſe: vel ſibi attineant omnes perſone in arbore cōſtitute. Aſſignet etiam ⁊ determinet ⁊ approbet regulas circa arborem ſcriptas. Demum queſtiones diffiniat ſubſequentes. ꝑ ¶ Aſcende ſuper cellulam vacuam. ⁊c.) Scias ꝙ illa cellula vacua etiam vocatur trũcus ſecundum Joannē An. hic. Quia ſicut a trunco in arbore naturali ceteri ramuſculi producuntur. Sic etiam in arbore noſtra fere omnes perſone producuntur ⁊ nominantur a cellula vacua. Ergo merito poteſt dici trũcus: inde eſt ꝙ in iſta cellula media non debent poni due perſone ſicut in alijs cellulis fit. Nam quandoq; nominatur pater: quandoq; filius: quādoq; nepos: qñq; auus ⁊ ſic de alijs. Non potuit ei apte ⁊ congrue nomen imponi. Sed nominatur cellula vacua vel truncus ad hoc. xxxv. q. v. Series. Etiam illam cellulam Oſti. in loco al. nominat Joachim: forte ideo quia latam habuit parentelam. Et quia in arbore ⁊ in lectura ponuntur multa nomina cognationum fuiſſet expediens ea expoſuiſſe ſed multitudo grauat nimium ſufficit remiſſio vide ergo. l. iuriſconſultus quaſi per totum. ff. de gradibus. Et Jſi. in li. ethi. c. v. vi. ⁊. vij. li. ix. q ¶ Exceptis his que nominantur per genitiuum. ⁊c.) Vult dicere Joannes An. ꝙ omnes alie cellule exceptis his que nominantur per genitiuum ſumunt nomen ab ipſa cellula vacua. hoc verum eſt loquendo de immediata denominatione. Nam iſte cellule que denominantur per genitiuum quanquam immediate ⁊ directe non ſumunt nomen a cellula vacua: ⁊ ſic a petrutio qui in iſta imaginatur. Jpſe tamen omnes reſpectum habent ad cellulam vacuam: ⁊ ab ipſo recipiunt denominationem ſaltem mediate.

r ¶ Et ſcire debes ⁊c) Ibi nomina marium a latere dextro ponerentur. Dic hoc fieri ex honeſtate nõ ex neceſſitate. tũ propter nature ⁊ tẽporis ordinem l. Nam ⁊ ſi parentibus. ff. de in offi. teſta. l. fi. ff. de albo ſcribẽ. tũ propter honorem patribus ⁊ ſenioribus viris debitum. l. ſemper. ff. de iure immunita. vbi tex. dicit. Maiores noſtri pene eundem honorẽ ſenibus quam magiſtratibꝰ tribuebãt. Eſt autẽ honor ſedere in altiori loco vt dicit glo. inſti. de bono. poſſeſ. in verbo altiori: ⁊ honor eſt ſedere ⁊ ſtare in latere dextro fa. l. decernimꝰ in fi. cũ glo. C. de ſacro ſancta eccle. Eſt etiam vir caput mulieris vt in. c. cum caput. xxxiij. q. v. ⁊ in cap. duo pueri de deſpon. impube. Hic eſt ꝙ vxores a ſuis maritis debent defendi ⁊ non ecõtra inſti. de iniu. §. Cõtra autem. Similiter doctor ſiue magiſter a diſcipulis ſuis venit defendẽdus ſicut fecit Accurſius q̃ ad Azonem preceptorem ſuum. l. qualem in fine. ff. de arbi. ibi. Caſſius ſentẽtiam ſui magiſtri bene excuſat. ⁊ l. Si is qui teſtamentum. ff. de teſtamẽ. In preſenti etiam arbore parentes ordine naturali ponũtur ſurſum. Et hic locus eſt honorabilior ꝙ̃ deorſum: hinc eſt ꝙ oẽs gẽtes Greci Latini ⁊ barbari tribuunt deo locum ſurſum. i. celi. Etiam ex honeſtate filij ad hoc tenentur quia debet honorare ſuos parentes. l. liberto. ff. de obſe. a liber. preſtan. vbi dicitur perſona patris ſancta ⁊ honeſta debet filio videri. Idem dicit glo. ibi. de diſcipulo quo ad ſuum magiſtrum.

Et [r] ſcire debes ꝙ competenter ille cellule medie aſcendentium ⁊ deſcendentium diuiderentur directe per medium: vt a latere dextro illarum ponerẽtur nomina marium vt abauus proauus. A ſiniſtro latere nomina mulierum: vt abauia proauia quia poſiti a laterẽ dextro deſcendunt a maribus: ⁊ a latere ſiniſtro a feminis. ¶ Supra cellulam vacuam eſt cellula hec continens. Pater mater: ⁊ ſupra vnum punctum rubeum ⁊ infra vnum nigrum. Supra illam eſt cellula auus auia: continens duo puncta rubea: ⁊ duo nigra. Supra illam eſt cellula proauus proauia: continens tria puncta rubea ⁊ tria nigra. Supra illam abauus abauia. continens quatuor puncta rubea ⁊ quatuor nigra. Deſcendendo ſub cellula vacua primꝰ habet filium filiam: ⁊ habet vnum punctum rubeum ⁊ aliũ nigrũ. Sub illa habes nepotem ⁊ neptem: ⁊ duo puncta rubea: ⁊ duo nigra. Sub illa Pronepotem proneptem: et tria puncta rubea et tria nigra. Sub illa abnepotem et abneptem: et quattuor puncta rubea: et quatuor nigra.

s ¶ Antequā tranſeas ad collaterales.rc.) ibi. Et puncti rubei. Nota rationem quare puncta rubea denotant cōputationē graduum ſm ius canonicū. Et quare nigra ſm ius ciuile. Et lectura eſt ſatis clara vt patet in ea: poſſet tn̄ etiam dici q̄ matrimoniū eſt ſacramentum eccleſie ⁊ ſic quoddam ſpirituale.

Anteq̄[s] tranſeas ad collaterales. Scire debes q̄ punctorum numerus eſt numeratio graduum habito reſpectu ad cellulam vacuam. Et puncti rubei deſurſum denotant computationem ſecundum ius canonicum. Et puncti nigri deorſum ſecundum iuſciuile. Ponitur autem punctatio iuriſcanonici in ſuperiori parte cellularum: ciuilis vero in inferiori. Ut detur intelligi excellentia iuriſcanonici ad ciuile. ⁊ maxime quo ad hunc caſum quo inſtruimur in matrimonijs an licite cōtrahi poſſint vel ne. Et cum matrimonium ſit ſacramentum eccleſie in eo precipue lex minor eſt canone: vt extra de ſecun. nup. c. penultimo ⁊ vltimo. Item rubeus punctus fit: quia computatio canonica querit de conſanguinitate que dicitur a ſanguine qui eſt rubee nature melius dicitur rubei coloris. Legalis vero non curat niſi de ſucceſſione que locum habet poſt mortem: ⁊ ideo per nigra puncta ⁊ obſcura recte deſignatur. Hec p̄bantur. xxxv. q. v. ad ſedem ſm Bern̄. in lectura ſue arboris. Vides[t] autem ex pūctatione p̄dicta

Sed ſucceſſio poſt mortem eſt quodam tēporale. Sed ſpiritualia preferūtur temporalibus. c. Solite de ma. et obe. Addit tamen in lectura Notabiliter Joan. An. hic ad huc caſum quo inſtruimur in matrimonijs. Quia in rei veritate in materia contractuum iuſciuile excellit immo ſi canoniſta eſt omnino ignarus legū ſepius errabit: quare dixit Alexāder de neuo. in. c. i. de cōſang. ⁊ affi. purus cāoniſta eſt purus aziniſta: volēs pro hoc innuere q̄ bonꝰ canoniſta debet partim eſſe theologus: ⁊ partim legiſta. Dicitur tn̄ alibi q̄ raro reperitur caſus quin ſit deciſus per ius canonicū: vt in. c. Super ſpecula ⁊ ibi notat de priuile. Requiritur etiā q̄ canoniſta diutius ſtudeat in iure canonico q̄̄ legiſta in legibus. Primus ſeptem annis. Secundus quinq̄ vt dicit glo. in. c. cum Ex eo de elec. li. vi. Et ratio eſt quia breui tempore nō poteſt quis multum addiſcere ſm glo. in. c. tum ex litteris de inte. reſti. Et nemo repente fit ſummus de peniten. diſtin. ij. §. hec que de charitate.

t ¶ Vides autem ex punctatione predicta. rc.) Notandum q̄ in computatione graduum inter aſcendentes ⁊ deſcendentes lex ⁊ canon concordant: quia vtrobiq̄ perſone

addita perſone per carnis propagationem gradum adĳcit. In collateralib⁹ autem lex ⁊ canon diſcordant in gradibus quo ad computationem graduum faciendam. Nam ſcõm leges ſemper ſiue in aſcendentibus ſiue in deſcendẽtibus ſiue collateralibus perſona addita perſone per carnis propagationeʒ adĳcit gradum. In collateralibus autem iuſcanonicum cum computatiõe legali non concordat: vt infra in lectura patebit. u ¶ Tolle hanc magiſtralem regulam. ⁊c.) Nota ꝙ magiſtralis regula eſt q̃ traditur per doct. ⁊ eam probant per multa iura: in corpore tamẽ iuris nõ eſt clare poſita. Sʒ regula iuris eſt que in forma et quo ad verba eſt in corpore iuris ſcripta atqʒ clauſa ſicut patet de reg. iur. in. ff. nouo in decretalibus circa fi. Et in li. vi. Quam autem auctoritatẽ habẽt doctores interpretando iura ⁊ leges et q̃ iuriſconſulti pro hoc vide Bar. i. l. i. ff. Si cer. peta. Et ſcias ꝙ doctoris promoti non nominantur iuriſconſulti ſed iuriſperiti: ſed Celſus Papinianus ⁊ Vulpianus ⁊ ſimiles iuriſcõſulti appellantur. Et eorum interpretatio eſt neceſſaria. Sed aliorum doctorum eſt probabilis quare opiniones doctorum nonnunqʒ poſſint negari. Male ergo faciunt illi opponẽtes arguentes in iure qui in defectum legum probationem gloſarum inducũt vt dicit glo. in. l. Sed licet. ff. de offi. preſi. quia gloſator nonnunqʒ ſuam propriã opinionem ſequitur: ⁊ ſi non firmat pedes de neceſſitate non venit tenendus ſm Ang. in. l. i. C. qui pro ſua iuris. x ¶ Vna dempta. ⁊c.) Nota ꝙ perſona que demitur eſt ſtipes. Stipes enim nõ facit gradum neqʒ pro gradu computatur ſm glo. in dic. l. iuriſconſultus: ſed eſt principium graduũ ſicut in ſimili pater ⁊ mater nõ ſunt cõſanguinei. Neqʒ affines: ſed principiũ cõſangui-

ꝙ in punctatione aſcendentiũ et deſcendentium concordat vtrumqʒ ius quia in eis ſemper perſona addita perſone per carnis propagationẽ gradum adĳcit. Ad inueniendum autem gradus inter eos ſcõm vtrumqʒ ius. Tolle [u] hanc magiſtralem regulam aſcendentiũ ac deſcendentium: quot ſunt perſone de quibus queritur computatis intermedĳs vna [x] dempta: tot ſũt gradus inter eas. Si igitur vis ſcire quantum diſtat abauus a Petrucio vtroqʒ computato et intermedĳs quinqʒ ſunt perſone: demes vnam: quattuor ſunt gradus. Idem dico de ipſo Petrucio ad abnepotem eodem modo erit reperire quinqʒ perſonas / et ſic quattuor ſunt gradus. Si velis videre quantum diſtat abauus Petru. ab abnepote inuenies ibi nouem perſonas computato Petrucio: et ſic octo eſſent gradus. Scias autem ꝙ iſte Petrucius non habet totam ſuam conſanguinitatẽ in arbore

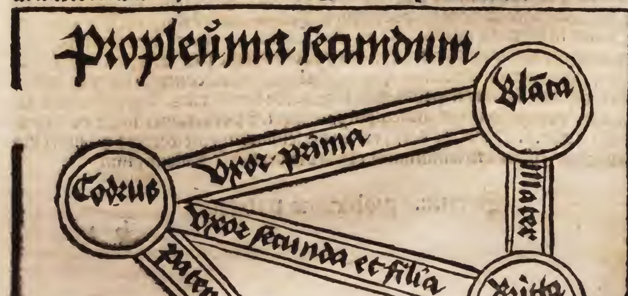
nitatis ⁊ affinitatis ſm cõmunem opinionem ꝗuis Bal. teneat contrarium in. §. Affinitatis. inſti. de nup. y ¶ Scis ꝙ quilibet habet duos parẽtes quattuor aues. ⁊c.) Hanc locutionem intellige vt maſ. conci. femi. vt duos parentes. i. vnum patrem ⁊ vnam matrem: quattuor auos. i. vnum auum paternum et vnum auum maternũ. Et vnam auiam paternam ⁊ vnam maternam: ⁊ ſic quattuor auos. i. duos auos ⁊ duas auias. Qđ autẽ maſculinũ cõcipiat femininũ eſt tex. in. l. i. ff. de ver. ſig. dicens verbum hoc. Si quis tam maſculũ ꝙ feminã cõplectitur. Et ratio eſt quia quod dignius eſt minus dignũ concipit. Et hoc verum quo ad mentem legiſlatoris nõ ſemper quo ad verba: ſm glo. in dic. l. i. Item appellatione fratris ſoror. l. tres fratres. ff. de pac. ibi. Sed poſtea duo de fratribus ſcꝫ Menius ⁊ Seya Si autẽ ab homine profertur maſculinũ tũc nõ ſemp cõcipit femininũ maxime in materia odioſa. Secus i fauorabilibus vt dic. l. tres fratres. ⁊ glo. in capitulo generali de elec. li. vi. De hoc vide plene per Archi. xvij. q. iiij. ca. Si quis ſuadente. An autem femininũ aliquo modo concipiat maſculinum. Et dic ꝙ non. l. ſi ita ſcriptum. ff. de lega. ij. vbi dicit textus. Turpiſſimũ eſt feminino vocabulo etiam maſculinũ contineri. Specu. tamen in tit. de diſpu. ⁊ alle. aduo. §. Poſt hoc verſi: vel ibi maſculinum: vult dicere: ꝙ fauore matrimonij. Interdum femininum cõprehendit ſub ſe maſculinum.

Scis[y] eni ꝙ quilibet habet duos parentes: quattuor auos: octo proauos: ⁊ ſedecim abauos: ⁊ ſemper aſcendentes duplicantur. Unde impoſſibile fuiſſet tot perſonas in arbore ſcribere. ¶ Additio. Sed diceres. An nunc quilibet natus habeat tot auos auias: proauos et proauias. ⁊c. Reſpondetur ꝙ quilibet qui iam naſcitur ex legittimo thoro tot habet auos et auias. ⁊c. Secus eſt de his qui naſcuntur ex coitu inceſtuoſo. Unde ſit problemma. Dixerũt duo fratres videlicet Ticius ⁊ Cineus patri ſuo Protheo. Pater ac aue nos benedicere velis. Quibus pater ait. Filij nepotes fratres conſobrini valete.

Sequitur problemma primum.

Nā Protheus habuit duas filias videlicet Berthā ꝛ petrutiā. Ex quarū vna genuit Ticiū: ex altera Cineū. Ticius igiť ꝛ Cineus ſunt filij Prothei ꝛ eius nepotes cum ſit eoꝝ auus. ꝛ ſunt inter ſe fratres quia ex vno patre geniti. Et ſimiliter cōſobrini: nā ſunt duarum ſororum filij. ¶ Aliud probleuma.

¶ Mater veniens ad filium ſuũ ſalutabat eum dicens. Salue nepos frater dixit filio ſuo mater. Uerum dicebat: ſoluat qui ſoluere queat. Nam codrus ducebat in vxorem blancam. Ex qua genuit filiam Brittam. Poſt mortem Blancę Codrus cognouit filiam ſuam Brittam: ⁊ ex ea genuit protbum. Britta ergo videns filium ſuum ait. Iuxta quod dictũ eſt in problemate. Et ita in hũc modũ varia ꝓblemata formari poſſunt. ¶ Quero aũt vtrũ[3] inter aſcendẽtes ⁊ deſcẽdentes: ꝓhibitio copulę cõiugalis excedat hodie q̃rtũ gradũ. Et dicit Goff. in ſum. de conſang. ⁊ affini. §. Item queritur ꝙ non/per decre. non debet eodem titu. que generaliter loquitur. Alij cõmuniter contra dicentes inter aſcendentes ⁊ deſcendentes perpetuam eſſe prohibitionẽ dicunt. Et ꝙ ibi de quarto gradu dicitur in collateralibus locum habere videtur. Ad hoc. xxxv. q. iij. progeniem: ⁊ duobus. c. ſequentibus. In quibus dicitur ꝙ olim non ſolum vſq ad ſeptimũ gradũ ſed etiã in quãtũ erat notitia parẽtelę extẽdebatur ꝓhibitio ex quo ergo certũ eſt alterũ aſcendentẽ ⁊ alterum deſcẽdentẽ perdurat ꝓhibitio. Unde ſi Adam adhuc viueret nõ poſſet habere vxorẽ. Ad idẽ inſti. de nup. §. i. ff. de ritu nup. l. nuptię: ⁊ hoc verũ eſſe puto. ¶ Ad[a] collaterales trãſeamus ad fratrẽ ⁊ ſororẽ/⁊ cauſa breuitatis ꝓſequẽdo ſolum partem mediã arboris ad modũ vexilli qua intellecta reliqua intelligitur quod per ſe patet. Dicamus de fratre

3 ¶ Inter aſcendẽtes ⁊ deſcendẽtes ⁊c.) Ioã. An. dicit Goff. tenere ꝙ poſt quartum gradũ cõſanguinitatis inter aſcendentes ⁊ deſcenden. non eſt ꝓhibitio matrimonij cõtrahendi. Et ſic vlterius videtur velle ꝙ in iſtis gradibus poſt quartum nõ committeretur inceſtus. Sed doctores ſolenniores tenent oppoſitum ⁊ bene cũ Ioanne An. hic quod eſt etiam menti tenendum ⁊ memorię cõmendandum. De hoc plenius vide per Ab. in c. Non debet. de conſang. ⁊ affi. verum tamẽ eſt ꝙ hec queſtio ꝓpter hominum breuem vitã raro practicatur ſm eundẽ Ab. in dic. ca. Nõ debet. a ¶ Ad collaterales tranſeamus ad fratrem ⁊ ſororem. ⁊c.) Et ibi nunc videndũ eſt. Notandum ꝙ linea tranſuerſalis ſiue collateralis diuiditur quia quedam eſt equalis quedã inequalis. Equalis eſt vbi perſone de quibus queritur equaliter ſe habent ad communem ſtipitem id eſt com-

munem parentem ſic φ vna non eſt remotior alia: vt eſt frater petrutij. ⁊ ſoror petrutij. Similiter filius fratris petrutij ⁊ filia ſororis petrutij equaliter diſtant a communi ſtipite ſcilicet patre petrutij. Ratō poteſt eſſe quia ſi vna ⁊ eadem quantitas aliqua duo commenſurat illa commēſurata ſunt equalia. ¶ Sed inequalis eſt vbi perſone de quibus q̄ritur inequaliter diſtant a cōmuni ſtipite id eſt communi parente: ita φ vna res eſt remotior q̄ʒ alia: vt eſt frater petrutij. ⁊ filius ſororis petrutij: quia vna perſona vt frater Petrutij diſtat a cōmuni ſtipite ꝑmo gradu. Sed filia ſororis Petrutij ſecundo gradu. Eſt autem communis ſtipes amborū pater Petrutij. Ex hoc patʒ φ in linea collaterali ambe perſone de quibus queritur deſcēdūt a communi ſtipite mediate vel imediate ⁊c.

b ¶ Punctatio. ⁊c.) Nota de hac dictiōe. ⁊c. que ab-

⁊ de deſcendentibus: ſub cellula fratris eſt cellula fratris filius filia: ex illa: fratris nepos neptis: ex illa fratris ꝓnepos proneptis: modo frater p. eſt cū p. in primo gradu ſm cāones: in ſcdo ſm leges. Eius filius in ſcdo ſm canones: i tertio ſm leges Eius nepos in tertio ſm canones: in quarto ſm leges. Fratris ꝓnepos eſt ipſi petrutio in q̃rto ſm canones: in quīto ſm leges: ⁊ ſic debet eſſe pūctatio. Et iſti ſunt collaterales ad petruciū: qꝛ nō deſcendit ab ipſo nec ipſe ab eis: ſed a patre qui eſt cōis eoꝝ ſtipes: ⁊ tunc de cellula pr̄is fecimus ſtipitē. Fac ꝯſequēter ſtipitē de auo ex eo patru⁹ amita. Ex illa ſequit̄ frater patruelis ⁊ amitinus. Soror patruelis ⁊ amitina. Ex illa hoꝝ ſequitur filius filia. Ex illa hoꝝ ſequit̄ nepos neptis. Patruus p. eſt cū p. in ſcdo gradu. Frater patruelis etiā in ſecūdo gradu. filius i tertio. nepos in q̃rto ſm canones. Per leges aūt patruus eſt in tertio: frater patruelis in quarto: filius in quīto: nepos in ſexto: ⁊ ſic debet eſſe vtraqꝫ punctatio. Poſtea fac ſtipitem proauum: ⁊ habet filium patruū magnum ⁊ amitam magnā: auum ⁊ auiam ⁊ auūculū magnū ⁊ materterā magnā/ illos nō ꝓſequimur. Ex cellula patrui magni ꝓpior ſobrinus ꝓpior ſobrina. Ex illa hoꝝ filius filia: ex illa eorundem nepos neptis. Et quia petrutius diſtat a ꝓauo quē feci ſtipitē in tertio gradu: ergo a patruo magno in tertio et a ꝓpiori ſobrino tertio. ⁊ a filio tertio ⁊ a nepote qui exit lineam equalitatis quarto ſm

canones. Scđm leges vero diſtat Pet. a patruo magno quarto: ⁊ a ꝓpiore ſobrino quinto: ⁊ a filio ſexto: ⁊ a nepote ſeptimo: ⁊ ſic debet eſſe vtraq̃ pũ ctatio. Modo fac abauũ ſtipitem cũ tribus ſcilicet ꝓpatruo proauo ⁊ ꝓauunculo: de proauũculo nõ ꝓſequor. De cellula ꝓpatrui oriť cellula hoꝝ filius filia. Ex illa hoꝝ nepos neptis. Ex illa hoꝝ ꝓnepos ꝓneptis. Iſti oẽs ſunt cũ P. in q̃rto gradu. Quia P. diſtat a ſtipite in quarto gradu. Ex illa linea nullus exit lineam equalitatis. ergo oẽs diſtant ab eo quarto gradu. ⁊c̃. Scđm leges propatruus diſtat quinto: filius ſexto: nepos ſeptimo ꝓnepos octauo: ⁊ ſic debꝫ eſſe vtraq̃ pũctatõ [b] ⁊c̃.

¶ Nunc [c] videndũ eſt quibus regulis gradus illorum collateralium cognoſcuntur. Collateraliũ equalis linee vnam trado regulam ſcilicet. Collateralium in linea equali quoto gradu quis eorũ diſtat a communi ſtipite: toto diſtant inter ſe: ⁊ ſibi attinent hoc ſm canones. Exemplum pone cũ facis abauum ſtipitem inter P. ⁊ pronepotẽ propatrui. Nam illi ſunt in linea equali quilibet diſtat a ſtipite quarto gradu: ergo ⁊ iter ſe q̃rto gradu. Scđm [d] .ll. vo aliter eſt. Et ſic dicim⁹ regulã

breuiata ſcripta comprehendit aliqua vltra precedentia. Et comprehendit quod eſt ſolitum ſequi ⁊ idem eſt dicere dictio. ⁊c. quod eſt infra. de quo per Bart. in l. gallus. §. idem dicendum. ff. de libera. ⁊ poſtu. Sed ſi non eſſet abbreuiate ſcripta h modo. ⁊c. tunc capitur pro vt verbũ ſonat. ſm Abb. in c. ii. de reg. iur. c ¶ Nunc videndũ quibus regulis ⁊c. Nota ꝙ poſitis aliquibus exemplis conuenienter ſubiicitur regula generalis. §. hactenus. inſti. de gradi. cogna. ſa. l. Si ſeruum. §. inquit lex. ff. ad leg. acquil. Ex quo colligitur: ꝙ exempla non conſtringunt regulam. l. ſi. ff. de iuris ⁊ fac. ig. Et l. ſcire oportet. §. ſi. ff. de Excuſa. tuto. Exemplis enim vtimur in docendo vt facilius intelligatur quod dicitur. Et anima perfectius propoſita recipiet ſm delectationem ſui quam habet in exemplis. Areſtotelis in ſua poetria. Et eſt regula in linea equali tranſuerſali. Quoto gradu quis diſtat a communi ſtipite: toto diſtãt inter ſe ſm ius canonicum. Secundum ll. quoto gradu quis diſtat a communi ſtipite toto duplicato diſtant inter ſe. Et ſic habes ꝙ in collateralibus in linea equali quicquid ſimplificat canoniſta hoc duplicat legiſta ⁊ econtra. d ¶ Secundum. ll.) Et in equali linea collateralium ſiue linea ſit paris numeri ſiue diſparis: non eſt reperire diſpa-

rem gradum. Cuius ratio eſt: quia ſicut par ad par facit parem numerum ſic etiã ſemel impar ad impar facit etiam parẽ numerũ: ergo ſm.ll. in linea equali nõ contingit reperire imparem gradũ. c ¶ Unde duo fratres faciunt duos.rc.

collateralium in linea ęquali ſm.ll.quotto gradu quis eorum diſtat a communi ſtipite: toto dupli cato diſtant inter ſe ⁊ ſibi attinent. Uides ergo ex ſuperius dictis ⁊ ex punctatiõe ꝙ predicti P. ⁊ pronepos propatrui diſtant quarto gradu ſm canones: ſm.ll.octauo ⁊ inſurgit illa diuerſitas quia ſecundum leges in collateralibus quelibet perſona facit vnum gradum. ¶ Unde[c] duo fratres faciunt duos gradus ſecundum leges: ſed ſecundũ canones due perſonę faciunt vnum gradum: vt patet in cellula fratris: vt frater P. eſt cũ P. in primo gradu ſm canones: in ſecundo ſm leges. Sed cõputatio legiſtarũ ad aliud fit ꝙ noſtra.xxv.q.v.c.ij.poſt principiũ. Bene ergo ſubdit ſcdm.ll. ꝙ inequali linea collateraliũ ſiue linea ſit paris numeri ſiue diſparis: nõ eſt reperiri diſparem gradũ. Uide in linea paris numeri: ſcda vel quarta diſparis numeri prima vel tertia. In prima linea ſecũdus gradus. In ſcda quart⁹. In tertia ſextus. In quarta octauus: qd nõ eſt ſcdm canones q: in eq̃li linea diſparis nũeri habemus

Nota ꝙ ſm canones duo fratres faciunt vnum gradum. Sed ſm ll. faciunt duos. Cuius ratio eſt: quia computatio canonica fit alio reſpectu quam legalis cõputatio .i. ꝙ ea cõputatio que fit ſecundum.ll. Cõputatio enim canonica fit propter matrimonium contrahendum. ſed in matrimonio duo computantur pro vno quia ſunt ibi duo in carne vna. vt in.c. debitum de biga. Ob id computant etiam pro vno gradu. Et q: matrimonium ſine duabus perſonis conſtitui ⁊ ſtare non poteſt ſa.c. Illud de preſump. ⁊.§. nuptie inſti.de pa.poteſt. Ideo canones ponunt duas pſonas in vno gradu iuxta c. Series.xxxv.q.v Eſt autem bigam⁹ qui ſucceſſiue habuit duas vxores vel cum corrupta contrarit vt notatur in.c.ij.de biga. Quare autem prohibeť talis a ſacris ordinibus: vide Anto.de Bu.ſup Ru.de biga. vbi ponit quattuor rationes. Cõputatio aũt legalis fit propter ſucceſſionẽ in hereditate. Hereditas aũt vel ſucceſſio non defertur niſi ab vna perſona in aliam perſonam. Ideo quelibet perſona pro vno gradu computatur. Exemplum ponamus quod pater Petrucij reliquit certa bona fratri Petrucij. In alijs inſtituit heredem ipſum Petrucium. Tunc ſi Petrucius moriť inteſtatus ſine liberis frater eius eſt heres: ⁊ ſic erit in veritate ſcda ſucceſſio

qu ire etiam ſecundus gradus: quia gradus cognationis cōputandi ſunt ſm ꝙ hereditates deferunt. xxxv. q. ij. ⁊ iij. c. i. ⁊ ij. Unde dicitur qui cum conſanguinea ſua dormierit ſi morietur. e. cau. ⁊ q. c. quedam lex. Hereditas autem defertur vſq; ad decimum gradum conſanguineitatis. §. hoc loco. inſti. de ſucceſ. cogna. ❡ Scias etiam ꝙ computatio legalis eſt precioſior ꝙ canonica quia vt dictum eſt computatio legalis cōcernit ſucceſſionem in qua proximitas ſeruat ad vnguem. niſi remotior in locum vna cum alio propinquiore per repreſentationē ſuccedat vt nepos interdū repreſentat perſonā patris ſui ⁊ loco eius ſuccedat. Qui enim gradu eſt prior: ſucceſſione etiā eſt prior. l. Auunculo. C. communia de ſucceſſ. Quare aūt in ſucceſſionibus ſeruat ius ciuile potius ꝙ canonicum Quia in ſucceſſionibus agitur de actu iuſticie ⁊ equalitatis ⁊ ſic de damno quodāmodo vitando: illa autē ratio ceſſat in matrimonijs que voluntaria ſunt quo ad eorum principia qr conſenſus eſt de ſubſtantia eius: vt in. c. Cum locum de ſpon. ibi. Cum matrimonium ſolo conſenſu contrahit. f ❡ Nunc reſtat videre de collateralibus in linea inequali. ibi. Quotto gradu remotior diſtat. ⁊c.) Iſta regula ſm canones probatur. per. c. vir qui de conſang. ⁊ affi. Nam attinentia prouenit ex ſtipite: cum ſtipes ſit principium attinentie. ergo receſſus a ſtipite eſt receſſus a quolibet alio: per aliam lineam deſcendentem. In quantum ergo receditur a ſtipite: receditur etiam ab alijs perſonis deſcendentibus vſq; ad lineā

diſparem gradum quia in prima primum: in tertia tertium: in quinta quintum: et ſic de ſingulis. ❡ Nunc[f] reſtat videre de collateralibus in linea inequali. Circa quos traditur talis regula ſecundum canones. Collateraliū in linea inequali quotto gradu remotior diſtat a cōmuni ſtipite: toto diſtant inter ſe. Exemplum pone faciendo abauum ſtipitem Petrutij: ⁊ filius propatrui. ſunt in linea inequali: cōputemus ergo a remotiori ſcilicet a Petrutio qui diſtat a ſtipite quarto: ergo ⁊ a filio propatrui quarto: ⁊ idem in deſcendentibus vſq; ad lineam equalitatis. Et hec eſt ratio ꝙ dicimus ꝙ perſona addita perſone vſq; ad lineam equalitatis nō creſcit gradus quia propatruus filius eius: nepos ⁊ pronepos omnes diſtant quarto gradu a petrutio. Sed aliter ſecundum. ll ſecundum quas talem regulam tradimus. Collateralium in linea inequali ſecundū leges. Quot ſunt perſone ſtipite dempto tot ſunt gradus. Unde P. a ſtipite diſtat cōmuni. ſ. abauo quarto a propatruo quinto: a filio ꝓpatrui ſexto: a nepote

ſeptimo: a pronepote octauo: et ſic quelibet perſona facit gradum. Uides[g] ex ſupra dictis: ꝙ Petrucius non poteſt cõtrahere matrimoniũ cum aliqua de arbore. Diſtat enim a ſummo ſcilicet ab auo et ab imo ſcilicet ab nepote: et ab extremo collateralium et ab omnibus his quarto gradu: a medijs citeriori: per quod ſatis patet ꝙ cum nullo contrahere poteſt: ſed ſi extremus in collateralibus vtputa ſi pronepos propatrui vel pronepos fratris procreaſſet filiam poteſt Petrucius cum illa contrahere. Et[b] licet contrahatur in quinto gradu: remanet tamen conſanguineitas quo ad ius ſuccedendi. ¶ Prohibitio enim que per ius poſitiuum proceſſerat tolli potuit. Sed naturalia ſunt inuariabilia: quinta diſt. in prin.

equalitatis. Sed aliter eſt ſm. ll. vt patet in arbore. g ¶ Uides ex ſupra dictis ⁊c.) Joan. An. hic ponit notabile. Et poſtmodum ponit rationem eius quia omnes diſtant quarto gradu vel citeriori. b ¶ Et licet contrahatur ⁊c.) Notandũ eſt hoc dictum Joan. An. quia vult dicere licet inter collaterales in quinto gradu vel ſexto nõ ſit prohibitio matrimonij coniungẽdi: non tamen per hoc tollitur cõſanguinitas ex quo cõſanguinitas eſt de iure naturali. Naturalia enim iura ſunt immutabilia ⁊ etiam iura gentiũ. §. Sed naturalia in inſti. de iure natu. gẽ. ciui. Et quamuis ius poſitiuum non poſſit tollere ius naturale: quo ad hoc vt in quinto vel ſexto gradu nõ eſſet conſanguinitas: poteſt tamen tollere prohibitionem factam de iure decretorum que fuit quod in. v. vel. vi. gradu inter collaterales nemo potuit contrahere matrimonium conſãguineo ſuo. Nam de iure decretorum fuit prohibitio vſq; ad ſeptimum gradũ vt nota in. c. non debet: de conſang. ⁊ affi. que prohibitio hodie facta eſt vſq; ad quartum gradum incluſiue dic. c. non debet. Et ibi dicitur in prin. ꝙ non debet reprehendi quod ſm varietatẽ tempoꝝ ſtatuta ⁊ conſtitutiones humane quandoq; variantur. Ex his dictis concluditur: ꝙ ſi quis in quinto gradu contraheret matrimonium cũ ſua cõſanguinea inter collaterales ꝙ talis non committeret inceſtum: quia licet inter tales eſſet conſanguineitas tamen ſunt ſic conſanguinei qui licite contrahere poſſunt matrimonium. dic. c. Non debet. Unde inceſtus nõ procedit ex natura coitus cum conſanguinea ſimpliciter ⁊ indiſtincte ſed committitur tunc quãdo quis contrahit cum illa perſona cõſanguinea cũ qua ſm cõſtitutionẽ eccleſie nõ poteſt contrahere. Conſtat aũt ꝙ matrimonia ſm cõſtitutionem eccleſie ⁊ nõ ſimpliciter ſm naturã procedunt: vt in. c. cũ igit. xxxv. q. i. Que autem dicuntur nuptie inceſtuoſe que nepharie: pro hoc vide glo. in auten. de inceſt. nup. in prin. Nepharie enim ſunt inter aſcendentes ⁊ deſcendẽ-

Scire enim[i] debes ꝙ communiter dicunt docto- res: ſcilicet ꝙ abauus proauus ⁊ auus ſunt biga- mi. Dicentes ꝙ ſi non eſſent bigami non poſſent filij eorum coniungi: cum eſſent fratres: ſed de hoc non multum curo: quia eadem ratione eſſet dicen- dum de alijs cellulis duplicibus: ꝙ perſone earũ eſſent bigame. Unde fingamus perinde: ac ſi in qualibet duplici cellula haberemus quattuor per- ſonas: vt ſi diceretur propatruus ⁊ vxor eius pro- amita ⁊ maritus. Unde duplicatio poſita fuit: vt nomina demonſtraret in vtroqꝫ ſexu: non vt eos coniuges denotaret. ¶ Additio. Ut autem faci- liter gradus cõſanguineitatis tam ſecundum ca- nones q̃ꝫ leges poſſint noſci dicamus rationem. Cur iſti in tali vel tali gradu ſint. Secundum enĩ canones Petrutius eſt cum pronepote propatrui in quarto gradu conſanguineitatis. Et hoc ideo. Nam ſi aſcenderimus ad communem ſtipitem amborum inueniemus abauum a quo ſicut ſang- uis tantummodo quatuor gradibus deſcendit in Petrutium: Ita tantummodo deſcendit quattu- or gradibus in pronepotem propatrui. Patruꝰ autem magnus eſt cum Petrutio tantum in ter- tio gradu. Cuius ratio eſt: quia cõmunis ſtipes amborũ eſt proauus: a quo ſanguis quamuis tan- tummodo vno gradu in patruũ deſcenderit: deſcendit tamen in pe- trutiũ tertio gradu. Legiſta autẽ cũ non curet ſanguinis deſceſſum: ſed de bonis relictis tractat neceſſario, ſingulas pſonas nũerat. Sic- tũ ꝙ ſi Petru, haberet decẽ fratres oẽs eſſent ſibi in ſecũdo gradu.

res. Inceſtuoſe in- ter collaterales et affines: vtimur ta- men iſtis terminis quandoqꝫ promiſ- cue. Et ſunt he nu- ptie non contrarie nature: ſed iuri. ſe- cundum dic. al. glo. i ¶ Scire debes ⁊c.) Quod cõmu- niter dicunt docto- res. Quod abauus ⁊ proauus ⁊c. Te- neas vltimum dic- tum videlicet ꝙ du- plicatio poſita fuit in cellulis vt ꝑ hoc oſtenderetur con- ſanguinitatem ex v- troqꝫ ſexu cauſari. Sic ꝙ quis poteſt habere conſangui- neos ratiõe patris ⁊ etiam ratione ma- tris. Et conſequen- ter ratione aliarũ perſonarum: in v- troqꝫ ſexu in arbo- re deſignatarum. Ubi enim glo. po- nit duas vel plu- res opiniones: ⁊ neutram elegit: tũc videtur vltimã te- nere. dicit glo. in l. qui filiũ. ff. Ad tre- bel. que eſt ad hoc notanda.

Nam Petrucius tanq̄ primogenitus alijs in iure feudi preferſ. Unde legiſta anteq̄ gradus numeret collateralium prius omnes a quibus deſcendit aſcendendo numerat: ⁊ tandem ad illum de quo queritur deſcendit. ¶ Sciendum [k] etiam ꝙ in collateralibus equalis linee bene ſequitur per illam regulam affirmando ⁊ negando. Ego et tu ſumus conſanguinei in equali linea: ⁊ ego poſſum accipere filiam tuam: ergo tu meam. Et negatiue: ego non poſſum accipere filiam tuam: ergo nec tu meam. Affirmatiua procedit in equali linea quarti gradus. Negatiua in tertio vel citeriori. Sed in linea inequali: illud non procedit affirmando vel negando: quia ſi vnus eſt in quarto: ⁊ alter in tertio vel citeriori: qui eſt in tertio vel citeriori poſſet contrahere cum filia eius qui eſt in quarto gradu: ſed non econuerſo. Unde propatrui: filius et nepos: contrahere poſſunt cum filia Petrucij: ſed non econuerſo. ¶ Demum [l] quero. An collaterales quorum vnus eſt in quinto gradu a communi ſtipite: alter in primo: puta filia Petrucij: et propatruus Petrucij poſſint adinuicem contrahere. Dicit Hoſtien. ꝙ non: ⁊ hoc notatur ſupra eo. ꝙ dilectio. ⁊. c. tua nos: et in ſumma huius titu. de conſangui. §. ſed nunq̄ in quinto et in primo quod per ſua argumenta nitiſ probare ſic: ſcꝫ.

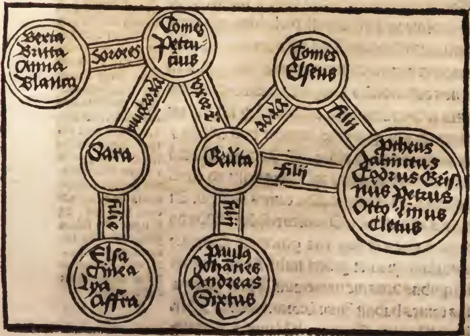
k ¶ Sciendū etiā ꝙ in collateralibꝰ ⁊c.) Nota hic quaſdam ſequelas ⁊ cōſequētias quas ponit Jo. An. in textu que ſunt notande: ponit etiam aliquot queſtiones vt patꝫ in lectura. Et poſſent multo plures formari. Sed dicat ille quem mūdi labor exagitat: vt dicit glo. in. c. i. Si de inueſtitu inter dominum ⁊ vaſallum lis oriatur in vſi. feu.

l ¶ Demum quero An collaterales. ⁊c.) Nota ꝙ Joā. An. hic ne qd egregium maneat in obſcuro tanq̄ magnꝰ artifex totum comprehendit ſub exiguo format queſtionem ſatis notabilem quā ſoluit. Et tene opinionē eius nō Oſti. quia melioribus rationibus innititur: dicit enim Inno. in. c. Ne innitaris de cōſti. Ubi ſunt diuerſe ſententie equius eſt inherere huic que melioribus ratiōibus fulcitur etiam ſi imperator eſſet in cōtraria opinione. l. Emilius. ff. de minori. Error tamen principis vtentium conſuetudine approbatus facit ius. l. ij. ff. de ſuppel. lega. ibi. Uſu imperatorum. ⁊c.

quia [m] pater ꝛ filius vna perſona cenſentur. C. de impub. ꝛ alijs ſubſti. l. vlt. Sicut ergo Petrutius non contrahit cum ſtipite: ſic nec cum filijs ſtipitis bene facit predicta decre. tua nos vbi fratres videntur poni pro ſtipite cõtrarium tenet Bernardusq; bene colligitur ex gloſa quam poſuit ſuper eo. titu. c. vlti. ꝛ Rai. ꝛ Joannes de deo hyſpanus. Et hoc veriſſimum eſt quod probant verba regule tradite ſupra eo. c. vlti. cum dicit deſcendentium ab eodem. ſed certum eſt ꝙ Propatruus ꝛ Petrutius deſcendunt ab eodem ſtipite. Preterea dices: ꝙ inter eos eſt prohibitio aſcendentium aut deſcendentiũ aut collateralium. De primo patet negando: quia certum eſt filium Petrutij non deſcendiſſe a Propatruo. Eſt ergo prohibitio collateralium: ſed certum eſt ꝙ iſti diſtant quinto gradu: quid ergo impedit hos collaterales contrahere non video. ¶ Additio. Quidã Comes cum duodecim militibus venit ad curiã Ceſaris. Cui imperator. Dic comes illuſtris. Si milites attinent tibi. Et comes reſpõdit. Hos duodenos viros mulier vna generauit. Quatuor ſororij ſunt: quatuor generi mihi. Hinc quatuor filij quibus deus me munerauit. Nam Petrutius comes habuit q̃tuor ſorores: videlicet Bertham Brittam Annam ꝛ Blancam. Duxitq; vxorem Saram de qua genuit quatuor filias: videlicet Elſam Cineam Lyam ꝛ Affram. Hic comes habuit quendam comitem vicinũ. videlicet

m ¶ Pater ꝛ filius vna perſona cenſentur. ꝛc.) Verum eſt hoc continuatione dominij pater et filius cenſentur vna pſona: immo filius eſt dominus rerum paternarum patre etiam adhuc viuente: ſed deficit adminiſtratio. l. in ſuis. ff. de ſuis ꝛ legit. here. Adminiſtrationem autem acquirit patre mortuo vt dic. l. in ſuis notatur. Hinc eſt ꝙ vox filij eſt vox patris et econtra. vt in. §. Si vero. Inſtitut. de inutili ſtipu. Non autem cenſentur vna perſona quo ad matrimonium contrahẽdum quia vxor vel ſponſa patris vxor filij eſſe non poteſt ratione affinitatis vel publice honeſtatis: de qua in arbore ſequenti. Et tali pedeſtri ſtilo ꝛ plano habetur interpretatio arboris conſanguinitatis: de qua deus ſit benedictus.

Elſeum: qui ex vxore ſua Beuta genuerat octo filios: videlicet Protheum: et ille accepit in vxorem Bertham: Jacinctum qui duxit Brittam: Codrum qui copulauit ſibi Annam: Griſnum qui duxit in vxorem Blancam. Petrum qui duxit Elſam. Ottonem qui duxit Cineam. Linum qui duxit Lyam: et Cletum qui copulatus eſt Affre. Mortuo autem comite Elſeo: et Sara vxore Petrucij. Ipſe Petrucius duxit in vxorem Beutam: de qua genuit quattuor filios: videlicet Paulum/ Joannem/ Andream/ et Sixtum.

¶ Notanda preterea ſunt poſt predicta aliqua nomina magis vſitata in arbore conſanguineitatis poſita pro maiori intelligentia arboris: ne virtutes ⁊ ſignificata terminorum omnino ignorentur. Ponitur primum ſub cellula vacua filius filiã quorum ſignificata vnicuiq; ſunt nota.

¶ Nepos dicitur qui ex filio natus eſt. Sed neptis que ex filio nata eſt. Dicitur autem nepos quaſi natus poſt: Primum enim filius naſcitur. Deinde nepos. Pronepos qui ex nepote alicuius natus eſt. Et dicit̃ pronepos quaſi porro natus poſt. Abnepos qui ab pronepote naſcitur. Idem applica ad proneptem ⁊ abneptem. Eſt enim nepos ſcḋm Iſidorum. ix. Ethimo. nomen vtriuſq; ſexus. Nam vt neptis dicamus: in iure eſt admiſſum propter diſcretionem ſucceſſionis. ¶ Supra filium pater mater: ſignificata eorum certa ſunt. Auus eſt patris pater. Aua patris mater. Proauus eſt aui pater Proauia aui mater. Abauus eſt pater proaui. Abauia mater proaui.

¶ Ad latus patris in arbore ponitur patruus amita. Patruus eſt patris frater. Amita eſt ſoror patris. Auunculus eſt matris frater. Matertera eſt matris ſoror. Patruus magnus: ideſt aui frater. Amita magna .i. aui ſoror. Auunculus magnus: ideſt auie frater. Matertera magna: ideſt ſoror auie.

¶ Conſobrinus conſobrina: ideſt qui vel que ex ſororibus patris generant̃: ſic capiuntur in arbore. Qui autem ex duobus fratribus progenerantur: proprie patrueles vocantur. Patruus magnus eſt proaui frater. Amita magna eſt proaui ſoror. Proauunculus ideſt proauie frater. Promatertera eſt proauie ſoror. ¶ Alia nomina que ſignificantur in genitiuo: faciliter ex iſtis apprehendi poſſunt applicando debite. Et propter hominum breuem vitam ſuperiora nomina raro apud nos frequentantur. Si alicui placuerit hec nomina varia ⁊ multo plura videre: reperiet ea copioſe in .l. Iuriſconſultus. quaſi per totum. ff. de gradi. Sed hec tanq̃ generalia ſufficiunt.

¶ Et tantum de arbore Conſanguineitatis.

Sequitur Figura arboris Affinitatis.

Relictus relicte fratris
Vxor fratris olim relicta
Frater
Primus gradus
Soror
Vir ſororis olim relictus
Relicta relicti ſororis
Vxor filii fratris
Fratris filius
Secundus gradus
Sororis filia
Vir filie ſororis
Vxor nepotis fratris
Fratris nepos
Tertius gradus
Sororis neptis
Vir neptis ſororis
Vxor pronepotis fratris
Fratris pronepos
Quartus gradus
Sororis proneptis
Vir proneptis ſororis
Hec eſt arbor affinitatis

a ¶ Ad arborem affinitatis ⁊ eius materiam tranſeamus ⁊c.) Ex precedenti arbore patet ratio ordinis per .l. Non facile. ff. de gradi. Qualiter autem Jo. An. velit procedere in hac arbore ponit ſufficienter in lectura. b ¶ Eſt aūt affinitas proximitas perſonarum ex coitu proueniens ⁊c.) Hoc intellige de

Ad arborem Affinitatis

AD arborem affinitatis ⁊ eius materiam tranſeamus. Et primo videndum eſt quid ſit affinitas: ⁊ vnde dicatur: quomodo ipſius genera inſurgunt ⁊ gradus computentur. Deinde arborem formemus: poſtea ponemus quedam notabilia. ⁊ quaſdam queſtiones. Eſt [b] autem affinitas perſonarum proximitas ex coitu proueniens omni carens parentela: hoc ſecūdum canones. Sed [c] ſecundum leges eſt proximitas ex nuptijs proueniens legittimis. Et requiritur ſecundum leges ꝙ legittime ſint nuptie: non interdicte vt contrahatur affinitas. ff. de gra. l. Non facile. §. ſciendum. Et [d] dicitur Affinitas quaſi duorum ad vnum

coitu ſiue fiat dormiente ſiue ignorāte. Coacte ſiue ſpōte: dummodo tamen debito ordine ⁊ modo naturali fiat ſcilicet inter vaſa genitalia .i. per naturam ad hoc ordinata ⁊ ſic intra clauſtra pudoris. Secus ſi fieret pollutione que fit extra vaſa naturalia: ⁊ clauſtra pudoris vt infra in lec. ¶ Dicitur etiam omni carens parētela .i. communi ſtipite: in hoc eni differunt affines ⁊ cōſanguinei: quia cōſang. ab eodem ſtipite deſcendūt. Affines non ſecundū Archi. in. c. Conſūctiones. xxxv. q. iij. Et in hoc Jo. An. reſpicit ea que in plurimum fiunt iuxta .l. Nam ad ea. ff. de legi. Si enim conſanguineus conſanguineam infra quartum gradum cōſanguinitatis carnaliter cognoſceret tunc ibi non deeſſet cōmunis parentela. Sed iura adaptātur ad ea que vt in plurimum fiunt dic. l. Nam ad ea. c ¶ Sed ſecundum .ll. eſt proximitas ex nuptijs proueniens legittimis ⁊c.) Scias autem ꝙ iuſte nuptie ſunt quas ciues Romani inter ſe contrahunt inſti. de nup. in prin. Et ciues Romani dicuntur liberi homines non ſerui. ſecundum glo. in prin. inſti. eo. ti. al. Serui enim a ſeruando dicti non faciunt matrimonium ſed cōtubernium .l. cum ancillis. C. de inceſ. nup. de iure tamen canonico quod preualet inter ſeruos contrahitur matrimonium vt patet de coniu. ſeruo. quaſi per totum. Et debent nuptie eſſe legittime ⁊ nō interdicte ſecundum leges vt contrahatur affinitas .l. non facile. §. Sciendum. ff. de gradi. Nuptie autem interdicte ſm .ll. colliguntur per glo. notabilem in. §. Sunt ⁊ alie inſti. de nup. vbi ponuntur quatuordecim caſus. d ¶ Et dicitur affinitas quaſi duorum ad vnū finem vnitas. ⁊c.) Et alter ad alterius cognationis finem accedit. Iſto modo

q cognoſcens vxorē talis per coitum omnes cognatos vxoris vſque ad quartum gradum conſanguinitatis fecit ſibi affines. Et ſimiliter mulier cognita a viro per huiuſmodi copulam reddidit omnes cōſanguineos viri ſibi affines vſque ad quartum gradum. Ex hoc patet. Qđ de iure canonico affinitas eſt pueniēs ex coitu nō diſtinguendo an ſit vxorius vel fornicarius. Verumtamē eſt q requiritur pfectus coitus ſic q fiat viri ⁊ mulieris ſeminū commixtio. Unde ſi quis clauſtra pudoris femine fregerit ſed non ſemen emiſerit nō eſt contracta affinitas. propinquitas enim affinitatis ſāguine non verbis efficitur. Non enī oſculum parit propinquitatem quia nullam facit ſanguinis commixtionē. c. lex diuine conſtitutionis. xxxij. q. ij. Et de hoc per Archi. xxxv. q. ij. ⁊ iij. in. c. Extra ordinaria. Item Inno. in c. fraternitati de eo qui cogno. cōſang. vxo. ſue dicit q ad hoc vt cōtrahatur affinitas neceſſe eſt ſanguinis vtriuſque tam viri quā mulieris fieri cōmixtionē ar. xxxv. q. x. fraternitatis. Unde ſecundum eundem Inno. Licet mulier ſemē emittat ſi vir non emittit nō contrahitur affinitas. Multa alia ſingularia ponit Archi. in dic. c. extra ordinaria. xxxv. q. ij. ⁊ iij. que vide ibi. Nec debet bonus doctor iſta (q̄uis partim pias aures offendat) obticere quia non agitur de lana ſed de anima. Nec ſunt talia a medicis animaꝝ ignoranda ſm Oſti. in ſum. de fri. ⁊ male. §. i. e ¶ Sed cōſideratio legis fuit circa hereditates ⁊ tutelas deferēdas. Et ne affinis cogat aduerſus affinē teſtimoniū dicere. ⁊c.) Al. lectura noſtra ſiua iura. Tex. in. l. iuriſcōſultus in prin. ff. de gradi. dicit. Cōtra affines ⁊ agnatos teſtimoniū inuiti dicere nō coguntur. Et inquantum Jo. An. dicit in lectura q cōſideratio legis ſue fuit circa hereditates. Non eſt hoc dictum ſic intelligendū: q hereditas in caſu deberet deuolui ad affines quia

finem vnitas: eo q due cognationes diuerſe per nuptias ſecundum leges vel per coitum ſecundū canones copulantur: ⁊ alter ad alterius cognationis finem accedit vt in eadem. l. §. Affines. Sed q per fornicarium ⁊ inceſtuoſum coitum ſecundū nos canoniſtas contrahatur affinitas: patet de eo qui cogno. conſang. vxo. ſue. c. Diſcretionem el. c. penul. Sed e conſideratio legis fuit circa hereditates tutelas deferendas ⁊ ne cogatur aliquis aduerſus affinem teſtimonium dicere. ff. de gradi. l. iuriſconſultus in prin. et. ff. de teſti. l. iij. et. iiij. q. iij. §. Item in criminali verſi. Itē lege Julia. Sz canon quo ad matrimoniū prohibendum: conſiderauit vnionē carnis que inſurgit ex copula carnali. Et eſt videre ſecundum hoc q concurrere poteſt attinentia conſanguinitatis ⁊ affinitatis vt ſi quis cognoſcat conſanguineam ſuam: omnes conſanguinei vtriuſque ſunt affines vtriuſque. Scias

tales nō deferř. l. Affinitatis ⁊ ibi bar. ⁊ bal. C. cōl de ſucceſ. immo deficiētibus agnatis ⁊ cognatis fiſcus ſuccedit ꝓfertur tñ vxor fiſco ⁊ maritus ſimiliter. l. i. C. vnde vir ⁊ vxor. Si autē quis teneret opi. bal. in. §. affinitatis inſti. de nup. ꝙ inter cōiuges eſſet affinitas. Ille poſſet tenere ꝙ in aliquo caſu hereditas

autem[f] ꝙ affinitas eſt perpetuum impedimentū quod perdurat etiam mortua ea perſona qua mediante contrahitur. xxxv. q. x. fraternitatis. Nec oritur affinitas ex pollutione extra ordinaria que fit extra clauſtra pudoris. xxxv. q. iij. extra ordinaria. Et adde quod ibi notatur. Et[g] inſurgit affinitas interdum cū publica honeſtate: ⁊ publica honeſtas interdum ſine affinitate: vt ſi cognoſco vxorem vel ſponſam legittimam. hic impedimētum eſt publice honeſtatis et affinitatis. Si cognoſco non ſponſam hic eſt affinitas ſola. Si ſponſam nondum cognoui ibi ſola publica honeſtas.

deuolueretur ad affinē .i. ab vxore ad maritum ⁊ ecōuerſo. Sed gloſe communiter ⁊ doc. tenent contrarium in dic. l. affinitatis videlicet ꝙ coniuges inter ſe non ſunt affines nec conſanguinei ſed conſanguinitatis ⁊ affinitatis principiū. ſa. ter. in. l. Non facile. in. §. k ffines. ff. de gra. vbi glo. arguit. Si nuptie de iure ciuili ſunt cauſa affinitatis. ergo nō ſunt affines vir ⁊ vxor: ſed ſunt cauſa ceterorꝫ affiniū. Et hoc cōmuniter tenetur. Ꝙ etiam tutela deferatur ad affines videtur velle Oſtan ſum. de affi. §. i, vbi dicit ꝙ duplex eſt affinitas. Aliqua eſt ciuilis naturalis ⁊ legittima. Et illa non contrahitur niſi mediantibus iuſtis nuptijs. Alia eſt naturalis ⁊ legittima nōn ciuilis: ⁊ iſta contrahitur ꝑ coitum fornicarium. f ¶ Scias autem ꝙ affinitas eſt perpetuum impedimentum. ⁊c.) Dicitur enim perpetuū impedimentū in propoſito ꝙ durat ad vitam hominis. Affinitas enim contracta impedit matrimoniū contrahendum ⁊ dirimit poſt contractum vt probatur in c. Equaliter. xxxv. q. iii. vbi dicitur ꝙ equaliter eſt abſtinendum a conſanguineis vxoris ſicut cōſanguineis proprijs per virum ⁊ econtra per mulierem quo ad conſanguineos ipſius viri qꝛ vir ⁊ vxor non debent ad imparia iudicari: vt in. c. Sane. xxxij. q. ij. ⁊. c. fi. de dona. Hoc tamen ſcias ꝙ affinitas ſequens matrimoniū: contractū prioris matrimonij non dirimit vt ſi aliquis cognoſceret conſanguineam vxoris ſue non dirimitur ex hoc matrimoniū poſt contractū cū eius ſorore ⁊c: licet talis affinitas ſic ſuperueniens exactionē debiti interdicat. vt in. c. diſcretionē: ⁊ in c. iue. ⁊ in c. Iordanis iuncta glo. vlt. de eo qui cogno. conſang. vxo. ſue. g ¶ Et interdum inſurgit affinitas cū publica honeſtate ⁊c.) Notandum hic eſt pro intelligentia lecture ⁊ terminorꝫ in ea. Ꝙ iuſticia publice honeſtatis eſt impedimentū quod oritur ex ſponſalibus cōtractis per verba de futuro. Uel ex matrimonio contracto per verba de preſenti: copula non ſecuta carnali. Solutis iſtis ſponſalibus vel etiam matrimonio ſic contracto per mortem naturalem vel alias, ⁊c, Qui ſic contraxit ſponſalia vel matrimonium cū cō-

Hoc dico[b] ꝙ ſi moꝛtua vxoꝛe tua vis contrahere de diſpenſatione eccleſię cum conſanguinea ſua in quarto gradu vel citerioꝛi ⁊ eccleſia diſpenſet qđ poſſis contrahere cum ea non obſtante qđ ſit tibi affinis in tali gradu: per hanc diſpenſationem adhuc contrahere non poteris: quia licet ſublatum ſit impedimentum affinitatis: non tamen eſt ſublatum impedimentum publicę honeſtatis. Debes ergo facere exprimi quod poſſis cum tali contrahere non obſtante impedimento publicę honeſtatis pꝛo eo quod deſponſaſti conſanguineam ſuam in quarto gradu vel citerioꝛi: ⁊ non obſtante quod eſt tibi affinis in quarto gradu pꝛo eo ꝙ dictam deſponſatam carnaliter cognouiſti: ⁊ tūc matrimonium pꝛocedere poterit. ¶ Genus[i] affinitatis cognoſcitur per hanc regulam. Perſona addita perſonę per carnis copulam mutat genus ſed non gradū. Verſus. Mutat nupta genus ſed ge

ſanguinea pꝛioꝛis ſponſe vel vxoꝛis vſqꝫ ad quartum gradū conſanguinitatis cōtrahere ſponſalia noua vel nouū matrimonium non poteſt propter impedimentum publice honeſtatis: vt in. c. Juuenis: ⁊ in. c. Ad audientiā de ſpōſa. Et ſi contractū fuerit dirimitur vt in dictis iuribus notatur. Cauſatur etiā hoc impedimentū publice honeſtatis ex perſonis alias contrahere ſponſalia pꝛohibitis vt infra. b ¶ Hoc dico ꝙ ſi moꝛtua eſt vxoꝛ tua. ⁊c.) Occurrit queſtio: an in diſpenſatione ſit fienda mētio ſpecialiter de affinitate ⁊ publica hōeſtate. Jſtā materiā examināt glo. ⁊ doc. in c. Nō debet de conſang. ⁊ affi. dic vt ibi ſufficiunt hec que hic Jo. An. dicit in lectura: volens videre ad ſaturitatem videat Ab. ⁊ Alex. de neuo. i dic. c. Nō debet. Ubi breuiter ſic concludūt ſi publica honeſtas cōpꝛehenditur neceſſario ſub affinitate tunc ſatis eſt de affinitate mentionē feciſſe ſic pꝛocedit glo. in dic. c. Non debet. Si vero nō cōpꝛehenditur publica honeſtas ex narratione facta coꝛam ſummo pontifice vtputa impetraui diſpenſationē vt liceat mihi ducere etiam mulierem nō obſtante ꝙ ſit mihi affinis in tertio gradu non valet diſpēſatio ſi vltra affinitatem erat ibi publica honeſtas: ex quo de ea non fuit facta mentio tacite vel expꝛeſſe ar. c. Ex tuarū de auctori. ⁊ vſu pal. Jn quo autem differunt affinitas ⁊ publica honeſtas. Et dicendum fm doc. in dic. c. Juuenis de ſponſa. ꝙ affinitas cauſatur de iure canonico ex coitu ſiue copula carnali perfecte cōſumato. Sed publica honeſtas cauſatur ex ſponſalibus vel de futuro vel etiam de pꝛeſenti ſine copula cōtractis. Etiā ſi ſacerdos vel monachus ſponſalia contraheret pub. honeſt. induceretur vt in c. I. in pꝛin. de ſponſa. li. vi. i ¶ Genus affinitatis cognoſcitur per hanc regulam. ⁊c.) Joan. An. hic in lectura remittit ad glo. Bern. in c. Nō debet

de cōſang. ⁊ affi. que iſtam materiā exemplariter bene declarat ⁊ noſtrā regulam hic in lectura poſita videlicet perſona addita perſone per carnis copulā mutat genus ſed non gradum: hoc modo ego ⁊ frater meus ſumus conſanguinei in primo gradu conſanguinitatis frater meus ducit vxorem. Illa vxor eſt perſona addita perſone ſcilicet fratri meo per carnis copulā. Iſta vxor fratris mei quo ad me mutat genus attinētie quia alio genere attinentie attinet mihi ꝙ frater meus quia ille frater eſt mihi conſanguineus. Sed illa ſcilicet vxor eius ē mihi effecta affinis. Sed nō mutat gradum: quia ſicut frater meus eſt mihi ꝯſanguineus in primo gradu conſanguinitatis. Sic eius vxor eſt mihi facta affinis in p̄io gradu affinitatis per coitum fratris. Si ergo velis habere primū genus affinitatis: adde per carnis copulam alicui viro de tua conſanguinitate aliquam mulierem per carnis copulam. Et eadem perſona eſt affinis omnibus ꝯſanguineis viri ſui in primo genere affinitatis. Simili modo dic de muliere conſanguinea tua. Adde ei virum per carnis copulam hoc caſu: vir eſt effectus affinis omnibus cōſanguineis mulieri vſq; ad quartum gradum conſanguinitatis. Et hoc primū genus affinitatis hodie habet ꝓhibitionem. Unde mortuo viro iſtius mulieris ⁊ ſic fratre meo illa mulier non poteſt aliquem habere in maritum de conſanguinitate viri ſui ſcilicet fratris mei infra quartum gradum conſanguinitatis. Ex his infertur ꝙ omnes con-

nerata gradum. Iſto modo ſi is qui eſt mihi in ſecundo gradu conſanguinitatis cognoſcat mulierem: illa eſt mihi in ſecundo gradu affinitatis ⁊ primo genere. Si alius eam cognoſcat: ille attinet mihi in ſecundo genere affinitatis ⁊ in ſecundo gradu. Et ſi ille aliam mulierem cognoſcat: illa mihi attinet in tertio genere affinitatis ⁊ in ſecundo gradu. Sed quia ſolum primum genus habet hodie prohibitiones. Et quia Bern̄. plene tradidit de conſanguinitate ⁊ affinitate in. c. Non debet in glo. ſuper verbo in ſecundo ⁊ tertio genere. Circa hoc non inſiſto: ergo ſi perſona mihi cōſanguinea coniungat ſibi aliam perſonam carnali copula: perſona ſibi coniuncta: eſt mihi affinis in primo genere affinitatis. Et ſi perſona cōiuncta attinēs mihi in primo genere affinitatis carnali copula ſe alteri permiſceat ille mihi attinet ſecundo genere affinitatis. Si affinis mihi in ſecundo genere aliquam cognoſcat: illa eſt mihi affinis in tertio genere ſed in eodem gradu. Eſt igitur videre de gradibus certum eſt quod affinitas non habet

ſanguinei fratris mei ſunt facti vxori eius affines per carnalē copulam / Et ecōtra oēs cōſanguinei vxoris eius ſunt ei facti affines per carnalē copulā que inter eos interuenit ſiue in matrimonio ſiue extra fiat. Sed conſanguinei vtriuſqꝫ ſcilicet fratris mei ⁊ mulieris cognite inter ſe nō ſunt affines. Ideoqꝫ regulariter nō ꝓhibētur ꝯtrahere matrimoniū inter ſe. ¶ Si nūc vis habere ſecundū genꝰ affinitatis: adde ꝑſonā per carnis copulā primo generi hoc mō. Vxor fratris mei eſt mihi affinis in ꝑmo genere affinitatis: mortuo fratre meo: illa relicta fratris mei ducit aliū maritū: ille attinet mihi ſecundo genere affinitatis ⁊ in primo gradu. Et hoc ſcdm genus hodie nō ꝓhibet: qꝛ illa mortua: ſecūdus maritus pōt aliquā ducere in vxorē de cōſanguineis prioris viri. Si vis habere tertiū genus affinitatis: adde ꝑſonā ꝑſone ꝑ carnis copulam ſcdo generi mō priori ꝯformit. ⁊ habebis tertiū genus. de quo late ꝑ glo. ⁊ doc. in dic. c. Nō debet. ¶ Sed quare dī primum genus affinitatis ſecundum genus vel tertium genus ⁊ ſic deinceps. ⁊c. Dicendum ꝙ dī primum genus affinitatis qꝛ primum emanat de conſanguinitate. Et dī ſecundum genus qꝛ ſecūdo loco emanat. Tertium genus: qꝛ tertio loco emanat. Ita notabiliter dicit glo. quam doct. approbāt in dic. c. Non debet de conſang. ⁊ affini. k ¶ Nunc formemus arborem. ⁊c.) Et in medio arboris ſunt quattuor cellule. Et in ſuperiori parte ponitur primus gradus: in ſecunda ſecundus vſqꝫ ad quartum locum vbi ponitur quartus gradus. Et circa hoc Joannes. Andree. format certas

hodie prohibitionem niſi in primo genere ⁊ in illo vſqꝫ ad quartū gradum. Sed affinitas nō habet ſuam ſpecialem computationē graduū ſed cōputantur gradus affinitatis ſcdm gradus cōſanguinitatis. Si ergo ꝯſanguineus tuus cognoſcat mulierē. Si vis ſcire quotto gradu affinitatis attinet tibi mulier illa. Vide quotto gradu eſt ille cōſanguineus tibi ſm regulas quas tradidi in prima arbore: ⁊ quotto gradu eſt ille tibi cōſanguineus: toto mulier eſt illa tibi affinis ⁊ ſemꝑ in primo genere affinitatis. Nūc formemus arborem in medio arboris ſunt quattuor cellule in prima ſuperiori ponitur primus gradus. In ſecunda ſecūdus: in tertia tertius. ⁊ in quarta quartus gradus. Et de his primo queritur quare ponatur in medio fratris et ſororis. Secundo quare non exprimant attinentiā dicendo primus gradus affinitatis: et ſic de ſingulis. ¶ Ad primū dicit hoc fuiſſe vt detur intelligi ꝙ affinitas oritur ex conſanguinitate: ⁊ ꝙ ab vtroqꝫ ſexu virili ⁊ femineo

contrahitur affinitas. ¶ Ad ſecundũ dic attinẽtiam nõ fuiſſe expreſſam vt illa cõputatio graduum ad cõſanguinitatem ⁊ affinitatem referatur. Unde frater ⁊ ſoror ſunt in primo gradu conſanguinitatis frater ⁊ vir ſororis in primo gradu affinitatis ⁊ ſic de alijs. Deinde a latere dextro dicte linee ponitur alia linea quattuor cellulas cõtinens. In quarum prima ſcribitur frater. In ſecũda fratris filius. In tertia fratris nepos. In quarta fratris pronepos. ¶ Ad dorſum huius alia linea continens alias quattuor cellulas. In quarum prima ſcribitur vxor fratris olim relicta. In ſecunda vxor filij fratris. In tertia vxor nepotis fratris. In quarta vxor pronepotis fratris. ⁊c̃. ¶ In latere ſiniſtro ſunt alie quattuor cellule. Quarum prima ſoror. Secũda ſororis filia. Tertia ſororis neptis. Quarta ſororis proneptis. Ad dorſum harum ſunt alie quattuor. Quarum prima vir ſororis olim relictus. Secũda vir filie ſororis. Tertia vir neptis ſororis. Quarta vir proneptis ſororis. Ponuntur etiam due alie cellule vna a dextro latere continens relictus relicte fratris. Alia a ſiniſtro: relicta relicti ſororis: que ſcd̃m omnes ponũtur ad decorẽ ⁊ ad demonſtrandũ genera affinitatis que hodie ꝓhibitionẽ nõ habẽt. Adhuc habes duas lineas reflexas quarũ orit̃ vna in cellula fratris ⁊ terminat̃ in cellula viri ſororis in qua ſcribit̃ primũ gen⁹ affinitatis.

queſtiõe ca. vt patet in lectura. Et iſti grad⁹ in medio arboris ſignati nõ exprimũt attinẽtiã q̃ habent reſpectũ tã ad fratrẽ q̃ȝ ad ſororẽ q̃ ad ꝯſanguinitatem. Et etiã ad eoꝝ cõiuges reſpectu ſui quo ad affinitatẽ. Igit̃ nõ exprimitur affinitas vel cõſanguinitas circa illos gradus q2 vbi duo requirũtur ad aliquẽ effectum: non ſufficit alterum exprimere vt in. c. Olim cum ſibi nota. de reſcrip. Sed iſti gradus reſpiciunt vtrumq; ſcilicet conſanguinitatem et affinitatem. Ideo ſpecioſe per huiuſmodi gradus ſignatos i medio arboris nulla attinentia exprimitur ſed ponũtur in nomina graduũ abſolute ⁊ hoc per predicta.
¶ Ponuntur etiam due alie cellule vna a dextro latere. ⁊c̃.) Nota q̃ ille due cellule ponũtur ad dorſum eadem de cauſa vt ſciatur diſpoſitio iuris antiqui circa affinitatem ſecundi generis: quod durauit olim vſq; ad quartum genus: vt patet in arbore poſita in decreto, ⁊ cetera.

m ¶ Ad cognoſcendum ergo gradus affinitatis ⁊c. Tolle hanc magiſtralem regulam per carnalem copulam viri ⁊ mulieris ⁊c. Ad inſtructionem omnium eorū que dicuntur in arbore affinitatis. Nota ꝙ omnes conſanguinei vxoris mee ſūt mihi affines in primo genere affinitatis. Et in diuerſis gradibus ſcd̄m diuerſitatem graduum conſanguinitatis ⁊ econtra omnes conſanguinei mei ſunt ei affines in primo genere ſꝫ in diuerſis gradib⁹. Sed conſanguinei mei non ſunt affines conſanguineis vxoris mee: nec cōſanguinei vxoris mee ſunt meis conſanguineis affines. Hinc eſt ꝙ pater et filius contrahere poſſunt cum matre et filia. Et duo cognati vel duo fratres cum duabus ſororibus. hec probantur in. c. i. et. c. quod ſuper his de conſangui. ⁊ affini. et in. §. marit. inſti. de nup.

Item alia linea reflexa que oritur in cellula ſororis ⁊ finitur in cellula vxoris fratris in qua idem ſcribitur. Circa hoc quero quare in cellula vxoris fratris ponitur olim relicta: quod nō ponitur in alijs cellulis inferioribus eiuſdem linee: et dic hoc factum fuiſſe propter cellulā que ponitur ad dorſum illius: quaſi diceret: frater habuit vxorē: mortuo fratre vxor ab eo relicta contraxit cum alio viro: illa demum mortua: iſte relictus a relicta fratris vult contrahere cum ſorore. Nūquid poteſt? Olim non poterat: quia erat ſibi in ſecūdo genere ⁊ in primo gradu. Hodie vero poteſt. Idem ſit repetitum quo ad cellulam viri ſororis. Adm cognoſcendum ergo gradus affinitatis ⁊ genus tāꝫ ex forma arboris ꝙ ex prius dictis. Tolle hanc ſolam magiſtralem regulam per carnalem copulā viri et mulieris: inter cōſanguineos mulieris et virum: ⁊ conſanguineos viri ⁊ mulierem contrahitur affinitas primi generis et eiuſdem gradus cuius eſt conſanguinitas: quare dicatur per carnalem copulam in regula viri ⁊ mulieris: et non viri ⁊ vxoris: collige ex his que prius dixi in principio. Inter conſanguineos mulieris ⁊ virum: et cōſanguineos viri et mulierem: ideo dixi quia inter virū ⁊ mulierē nō contrahit affinitas proprie ſed ipſi ſunt affinitatis cauſa contrahende. Item inter cōſanguineos viri ⁊ mulieris nulla eſt affinitas. Unde duo fratres cōtrahunt cū duabus ſororibus: pater ⁊ filius cum matre ⁊ filia. Sed eſt

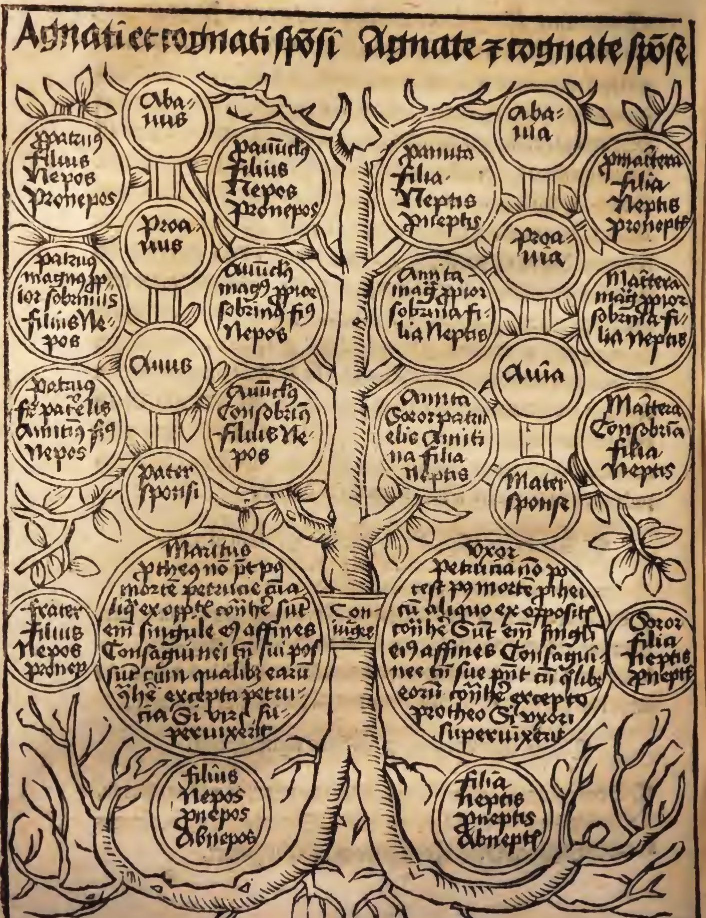
affinitas inter cōſanguineos mulieris ⁊ ipſum virū. Inter ꝯſangui-
neos viri ⁊ ipſam mulierē ſupra de ꝯſang. ⁊ affi. c. ꝙ ſuper his primi
generis quare dixerim: etiā ex ſuperioribus patuit. Et eiuſdē gra-
dus cuius eſt cōſanguineitas. Vide hec in arbore. Nam frater et
ſoror ſunt in primo gradu conſanguineitatis. Maritus ſororis eſt
fratri in primo gradu affinitatis: ⁊ ſic etiam vxor fratris ſorori: ⁊ ſic
filia ſororis: eſt filio fratris ⁊ ipſi fratri in ſecūdo gradu cōſanguinei
tatis: maritus eius in ſecūdo gradu affinitatis ⁊ ecōuerſo: ⁊ ſic de
reliquis. Unde vir proneptis ſororis: attinet fratri ⁊ omnibus de-
ſcendētibus qui ſunt in arbore quarto gradu affinitatis: ⁊ hoc ideo
quia toto gradu cōſanguineitatis attinet predictis ipſa proneptis
ſororis qui ſunt in arbore. Ideo dixi: q: ſi pnepos fratris haberet
filiū: ille excederet lineam equalitatis: ⁊ ſic attinet quinto gradu ſm
regulas traditas in arbore cōſanguineitatis. ¶ Additio. Verū
vt minus induſtrioſis poſſint ꝯuenientius gradus affinitatis aſſig
nari. Et pſone cum quibus cōtracta eſt affinitas propter carnalē co-
pulam viri ⁊ mulieris Nota ſequentē arborem.

¶ Attamē ne tm̄modo doctis ſed ⁊ ipſis laicis detur
modus facillimus quas mulieres vitare debeāt ratio-
ne affinitatis. Notentur ſequentes richmi.

¶ Heyrat yn kain geſchlecht zwir. Nym auch kaine frawen dir.
Vor hin auß geſchlecht deinen. Hat auch gehabt ainē. Gefatter-
ſchafft vnd weltlichs frewndt rechten. Dein geſchlecht aygen ſol
du vermeyden. Zu andern frawen magſt du dan frey heyraten.

¶ Expoſitio vocabulorꝫ Affines ſignificantiū.

¶ Socer pater ſponſi aut ſponſe. Socrus mater ſponſi aut ſponſe.
Gener maritus filie. Nurus vxor filij. Sororius maritus ſororis
aut cōſanguinee. Glos vxor fratris aut conſanguinei.

Agnati et cognati sposi Agnate z cognate spose
Abauus
Patrui filius Nepos Pronepos
Patruus filius Nepos Pronepos
Proauus
Patruus magnus prior sobrinus filius Nepos
Auunculus magnus prior sobrinus filius Nepos
Auus
Patruus frater patruelis Amitinus filius Nepos
Auunculus Consobrinus filius Nepos
Pater sponsi
Abauia
Amita filia Neptis proneptis
Matertera filia Neptis proneptis
Proauia
Amita magna prior sobrina filia Neptis
Matertera magna prior sobrina filia Neptis
Auia
Amita Soror patruelis Amitina filia Neptis
Matertera Consobrina filia Neptis
Mater sponse
Maritus
Frater filius Nepos pronepos
Con iuge
Uxor
Soror filia Neptis proneptis
filius Nepos pronepos Abnepos
filia Neptis proneptis Abneptis

¶ Post hoc notandum: ꝙ iſtud preciſe nõ ſequitur. Ego ⁊ tu ſumus affines: ergo et filius quem procreo eſt tibi affinis: nam interdum filius meus mutat genus attinentie: quia ego ſum tibi affinis: et ipſe conſanguineus: interdum nil attinet tibi: interdum mutat gradum: interdum nec mutat genus nec gradum. Exemplũ: ſi ego ⁊ tu affines ſumus per appoſitionẽ mei: quia ego contraxi cum conſanguinea tua. ſi ex dicta conſanguinea tua filium procreo ille eſt tibi conſanguineus non affinis: ⁊ ſic mutat genus attinentie. Sed ſi ego maritus conſanguinee tue: ex alia muliere filium procreo: ille nec eſt tibi conſanguineus nec affinis. Si vero tu conſanguineus vxoris mee filium procreas: filius ille non mutat genus attinentie. quia tu pater es mihi affinis ⁊ ipſe affinis. Sed ſi tu ⁊ vxor mea eratis in equali linea vel in inequali: ſed tu eras remotior: puta quia tu eras in tertio: ipſa in ſecundo vel primo: tunc ipſe filius mutat gradum: quia tu pater es mihi in tertio gradu affinitatis: ⁊ ipſe ĩ quarto. Si vero tu ⁊ vxor mea eratis conſanguinei in linea inequali: ſed vxor erat remotior: vt quia in tertio gradu: et tu in ſecundo: tunc filius tuus nec mutat genus nec graduꝫ: quia tu mihi affinis ⁊ ipſe affinis. tu in tertio et ipſe in tertio gradu. ¶ Item nota: ꝙ illud etiam non ſequitur. Ego ⁊ tu ſumus affines: et ego non poſſum accipere filiam tuam: ergo nec tu meam: quia ſi haberem conſanguineam tuam in vxorem: tu bene poſſes contrahere cum filia mea quã habui ex alia muliere: quia affinitas non contrahitur inter conſanguineos viri et conſanguineos mulieris: ſed inter virum et conſanguineos mulieris: ⁊ inter mulierem ⁊ cõſanguineos viri: vt dixi ſupra: ⁊ probatur de cõſanguinitate ⁊ affinitate. c. ꝙ ſuper his. Sed ego non poſſem contrahere cum filia tua: niſi forſan illa excederet quartum gradũ: vt quia eſſet in quinto: et eſt ſimile ſcd̃m quod dixi ſupra in proxima arbore circa finem. ¶ Nunc querit. An affinitas

n ¶ An liceat diuerſis tēporibus vnū habere in vxores: eas mulieres ꝙ fuerunt vxores duoꝝ fratrū. ⁊c.) Jo. An. hanc q̄ſtionem mouet ⁊ nō ſoluit. Jdeo dicendū eſt ꝙ hoc pōt fieri quia tales mulieres ſunt in ſecūdo genere affinitatis ⁊ in ꝓmo gradu: ꝓ quo ſcias ſm Alex. de neuo i dic. c. nō debet: ꝙ qn̄qꝫ affinitas cauſaꝫ ex vna copula: qn̄qꝫ ex duplici copula ꝯtrahiꝫ vt in vxoribus duoꝝ fratrū. Jlle eni vxores ſibi ſūt affines in ſecūdo genere ex copula vtriuſqꝫ. Nā frater mariti eſt vxori eius in ꝓmo genere affinitatis: vxor erga ſua cum ſit iūcta primo generi affinitatis inducit ſecundū genus qđ eſt notandū: verbi gratia. Ego ſum iuxta reglas poſitas ſupra: vxoris fratris mei in primo gradu affinitatis ⁊ in ꝓmo genere. Si nūc ego duxero vxorem: tūc ꝑſona addita ꝑſone per carnalem copulā mutat genus. Jdeo vxor mea eſt vxori fratris mei in ſecūdo genere affinitatis: ad quod hodie ſe non extendit prohibitio ſepe al. c. non debet. Et mulieres duorū fratrum dicuntur cognate improprie vt in. c. quod aūt. xxxv. q. v. vbi dī ꝙ vxor fratris fratriſſa potius q̄ꝫ cognata vocaꝫ. Et vxores duoꝝ fratꝝ proprie ianitrices vocanꝫ: quaſi eandem ianuam intrantes dic. c. quod autē.

inter, aſcendētes ⁊ deſcendētes habeat ꝑpetuam prohibitionem an extendaꝫ tantum vſqꝫ ad quartum gradum. Et ſi teneremus opinionē Goff. de qua dixi in arbore proxima ſupra circa medium: diceremus ꝙ vſqꝫ ad quartum gradum tandum. Sed tenendo contrariā opinionē diceremus ꝙ prohibitio ſit perpetua. Dicit enim tex. ꝙ ita abſtinere debemus a conſanguineis vxoris ſicut a proprijs ſupra de conſanguinitate et affinitate. c. primo. xxxv. q. iij. de propinquis ⁊. c. equaliter: et c. nulli. Si ergo inter cōſanguineos aſcendentes et deſcendentes prohibitio extenditur in infinitum ergo et inter affines. Ad idem inſti. de nup. §. affinitatis. Et dicet lex ꝙ tales affines aſcendentes ⁊ deſcendentes habentur loco parentum ⁊ liberorum. ff. de grad. l. Non facile. §. et retro in fi. Eodē modo formari poſſet queſtio de affinibus quoꝝ vnus eſt in primo gradu: alter in quinto: ſicut in cōſanguineis dixi ſupra in ꝓxima arbore in fi. Anⁿ aūt liceat diuerſis tēporibus in vxores duas cognatas habere. ſ. vxores duoꝝ fratrum. Et an cōiuncti olim in gradu ꝓhibitio hodie ꝑmiſſo ſimul remanere poſſent: de hoc vide quod notaꝫ

o ¶ Ultimo queritur ad vtrãq̃ arborem. ⁊c.) Et ibi. Demum ius poſitiuum. ⁊c. Notandũ eſt ſecundum Ab. in.c.gaudemus de diuor. Qꝛ ſecũdus gradus in linea inequali eſt prohibitus de iure diuino. Exemplũ in patruo ⁊ in nepte. Nam iſte prohibẽtur cõtrahere lege diuina vt in glo.dic.c.gaudemus. Sed ſecundus gradus in linea equali eſt prohibitus ſecundum legem canonicam. Exemplum vt in duoꝝ fratrum filijs: de hac tamen materia vide ad ſaturitatem glo. ⁊ docto. in.c.litteras in verbo diuina lege de reſtitu.ſpolio.

ſupra.c.de conſanguinitate ⁊ affinitate.c.Non debet. Ultimo° queritur ad vtramq̃ arborem: an prohibitio conſanguineorum vel affinium cõmũgendorum procedat ex prohibitiõe diuina vel humana. Et quare facta fuerit hec prohibitio: breuiter ſcias ꝙ olim propter neceſſitatem frater neceſſario habuit cum ſorore contrahere ⁊ conſanguinei cum conſanguineis: vnde tunc in collateralibus non erat prohibitio hoc fuit a principio generis humani in filijs ⁊ nepotibus Ade. Hoc etiam fuit poſt diluuium in nepotibus Noe. In Leuitico vero ſparſim videlicet. xviij. xx. xxvij. capitulis prohibite fuerunt duodecim perſone: q̃s vide circa notata de reſti.ſpo.c.litteras: et de diuor.ca.gaudemus. ¶ Demum ius poſitiuũ canonicum prohibuit conſanguineos ⁊ affines primi generis coniungi in ſeptimo gradu ⁊ citeriori que prohibitio poſtea vſq̃ hodie ad quartũ gra-

¶ Circa predicta queritur. Quando ⁊ per quem poſſit diſpẽſari ſuper cõtractu matrimoniali. Et ſoluendo dicamus ſub diſtinctione. Aut enim loquimur de matrimonio cõtracto dirimendo. Aut loquimur de matrimonio cõtrahendo in gradu alias prohibito. In primo caſu diſtingue. Aut loquimur de matrimonio contracto: per verba de futuro, ⁊ ſic de ſponſalibus. Et in hoc caſu poteſt indiſtincte diſpenſari quia hoc ſolo diſſenſu contrahentium diſſoluitur in.c. Preterea de ſponſa. Papa enim indiſtincte hoc caſu diſpenſare poteſt etiam ſi non aſſit conſenſus partium. Inferior autem vt epiſcopus non poteſt niſi aſſit conſenſus ambarum partiũ. Aut enim loquimur de matrimonio contracto per verba de preſenti. Et tunc aut de conſumato per carnalem copulam ⁊ non poterit contra illud diſpenſari etiam per papam: quia coniuges facti ſunt vna caro. Et quos deus coniunxit homo non ſeparat. Math. xix. ⁊ in.c.quanto de tranſla.epiſ.cum ſimil. Quamq̃ enim de iure communi matrimonium copula carnali conſumatum diſſoluitur inter infideles: ſi alter ad fidem conuerſus fuerit ⁊ alter eum ſequi noluerit quia q̃uis eſt verum matrimonium inter infideles: non eſt tamen ratum ⁊ firmum: vt in.c.quanto de diuor. quia poteſt diſſolui inter infideles. Si

dum eſt reſtricta: ſupra eo. ti. non debet. Reuocatis etiam quibuſdā alijs prohibitionibus: vt ibi patet. Reuocatio vero fuit ex cauſa que ibi ponitur: ⁊ ſupra de teſti. c. licet ex quadam. per quod patet: ꝙ prohibitio partim procedit ex iure diuino: ⁊ partim ex poſitiuo: vnde in ſecundo gradu ęqualis lineę collaterales contrahere poſſunt iure diuino: ſed non poſitiuo. Ratio vero prohibitionis ſumitur ex. xxxv. q. j. §. j. c. ij. Fuit enim propter charitatem ampliandam. Nam ſi liceret cōtrahere cum ſorore: idem eſſet pater ⁊ ſocer. mater ⁊ ſocrus. vir ⁊ frater. ⁊c. Sed ſi alium habeo patrem. alium ſocerum. numeroſius charitas ſe protendit. In qua vniuerſi fideles: ⁊ preſertim ſtudentes continuo perſeuerent. Per gratiam eius qui eſt benedictus in ſecula ſeculorum. Amen.

autem eſſet verum ⁊ ratum tunc diſſolui non poſſet. Aut loquimur de matrimonio non conſumato per carnalem copulā. Et poteſt papa diſpenſare magna cauſa concurrente ſecundum cōmunem opinionem docto. in. c. fi. de trāſac. Et illud non poteſt diſſolui niſi per ingreſſum religionis vt in. c. Ex publico ⁊ in. c. verum de conuerſio. coniug. Nam non diſſoluitur per ſuſceptionem ſacri ordinis. vt in. c. vnico de voto. lib. vi. Ratio autem quare matrimonium non conſumatū carnali copula diſſoluit per ingreſſum religionis ⁊ conſumatum non eſt: quia coniuges in matrimonio conſumato per carnis copulam ſunt facti vna caro ⁊ ſi tales ſepararentur fieret iniuria nō ſolum deo ſed etiam homini: quia ex diuina lege in vxoris vel mariti corpore ius eſt queſitum in re. Sed ius queſitū matrimonij in re: papa nō poteſt tollere vt dicunt ⁊ tenent cōmuniter doct. in. c. que in eccleſiarum de conſtitu. vel aliter poteſt dici quia in matrimonio conſumato per carnalem copulam eſt vinculū ſacramentale: per quod deſignatur conformitas que eſt inter chriſtū ⁊ eccleſiam. Uel deſignatur vnio que eſt inter diuinam ⁊ humanam naturam que omnino iſeparabilis ē. Et ideo ſicut ſignatum non poteſt ſeparari ſic nec ſignificans: ad hoc. c. debitum de biga. In ſecundo caſu principali cum loquimur de matrimonio contrahendo in gradu alias prohibito. tunc etiam ſubdiſtinguendum eſt. Aut enim loquimur in gradibus lege diuina prohibitis: vt in primo ⁊ in ſecundo: vt in. c. literas de reſtitu. ſpol. ⁊ in glo. Et ibi papa nō poteſt regulariter diſpenſare quia contra ius diuinum non diſpenſat vt in. c. propoſuit de cōceſſi. preben. dicit tamen Jo. An. ⁊ cōmuniter doct. ꝙ papa maxima cauſa cōcurrentie poteſt diſpenſare in ſecundo gradu linee collateralis equalis quia iſte gradus non eſt proprie prohibitus lege diuina puta in filiis duorum fratrum. In ſecundo autem gradu linee collateralis inequalis diſpenſare non poteſt. quia ille gradus prohibitus eſt lege diuina: quia pa-

truus eſt cum filia fratris: hoc eſt cum nepte ſua in ſecundo gradu collateralium in linea inequali. Et tamen prohibetur inter eos matrimonium de iure diuino. Et hoc etiam tenet Ab. in dic. c. gaudemus de diuor. ꝗuis glo. in dic. c. litteras: indiſtincte velit dicere ꝙ papa poſſit diſpenſare in ſecundo gradu collateralium. Sed potius dicamus ꝙ gloſa iſta ſit reſtringenda ſecundū mētem doctorū Sed in aſcendentibus ⁊ deſcendentibus papa non poteſt diſpēſare in infinitum: quia tales habentur loco parentum. l. appellat. one parentum. ⁊. l. liberoꝝ. ff. de verbo. ſigni. Aut loquimur in gradibus humana lege .i. iure poſitiuo. prohibitis. Et poteſt papa in iſtis diſpenſare magna cauſa ſubſiſtente: vtputa in ſecundo gradu linee equalis. In tertio ⁊ vltimo. Et in tertio inequali. Inferior autem a papa etiam ſi eſſet legatus a latere non poteſt. c. ſi. de tranſact. hoc tamen verum niſi haberet ad hoc ſpecialem cōmiſſionem a papa: ſecundum docto.

Sequuntur enigmata.

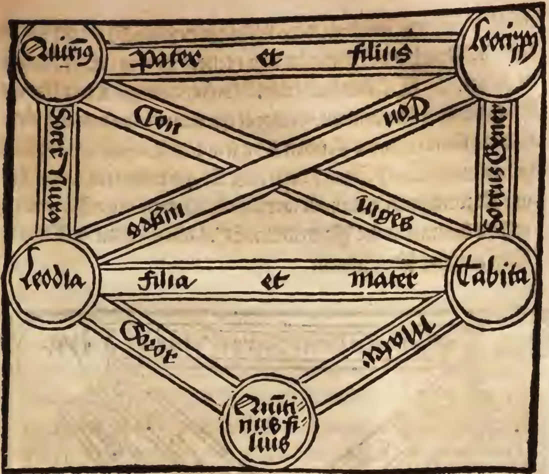
❡ Additio. Primum enigma. Nam Protheus ⁊ Marcolfus habentes apud ſe duos pueros: a quodam pertranſeunte interrogabant. Cuius ſunt hi duo pueri? At illi dixerūt. Hi ſunt filij noſtri filij vxorum noſtrarum: filij Glocium noſtrarum: ⁊ ſunt inter ſe conſobrini ſecundū legem dei. Vulgariter. Das ſein vnſere kind vnſer geſchweihen ir muetter ſindt. Si ſein geporn auß zwaien ſweſtern/das alles pillichen iſt geſchehen. Nam Protheus ⁊ Marcolfus fratres: contraxerunt cum duabus ſororibus. Sic ꝙ Protheus cum Coca. Marcolfus cum Lelia. Et quidam Protheus genuit ex Coca Julium. Sed Marcolfus ex Lelia Tropū. De quibus duobus pueris facta eſt queſtio premiſſa.

Enigma ſecundum.

¶ Quidam ruſticus nomine Quirinus: ludebat cum quodam puero nomine Quintino. Interrogatus autẽ a quodam cui Quĩtinus attineret. Quirinus reſpondit. Hic eſt filius meus: ⁊ filius ſocrus filij mei frater nurui mee: ⁊ frater filij mei ſecundum legem dei. Ratio iſtius fuit. Nam Quirinus pater ⁊ filius eius Leocippus contraxerunt cum matre ⁊ filia. Quintinus autem genitus eſt ex matre Tabita cuius coniunx fuit Quirinus. Vulgariter dicit Quirinus.

Des knaben ich vater pin. Sein mueter meines ſuns ſchwiger iſt. Mein ſchnuer iſt ſein ſchweſter. Vñ ſolichs alles recht zu get.

℄ Tertiū enigma. Sedebāt due mulieres ſimul q̄rū vna dicebat Titia: alia Lya. Et habebāt in gremijs ſuis duos pueros: videlicet Petrinū ⁊ Paulinū. Aliqui aūt p̄tereūtes querebāt cui illi pueri attinerēt. Quibus matres reſpōdebāt. Hi ſūt filij noſtri ⁊ filij maritoꝝ noſtroꝝ. Filij duaꝝ ſocruū: ⁊ filij duaꝝ nuruū. Filij filioꝝ noſtroꝝ. Fratres viroꝝ noſtroꝝ. Et quilibet eſt alteri⁹ patruus ⁊ nepos: ⁊ tn̄ ex legittimis ſūt ꝓgeniti thoris. vulgariter dicit̄ matrib⁹. Sagt an yr frawen vnuerzait / Wes ſein dye knaben gemayt. Reſpōſio. Soll wir der frag nit ſein vertragē / Unſer ſein dye knaben / Sye ſein kindt vnnſer mannen / Geporen auß zwayen ſchwigern. Zwaier ſchnur ſein ſye kindt / Geporen auß vnſern ſun. Unſer mañ ſein yr prueder / Ainer iſt des andern vetter / wiſſt du prueder kint

enicklen nennen/Auch yn dem ſelibigen geſchlecht ſol du ſye er-
kennen. Welichs doch kumbt von rechter heyrat / Got rat wie es zu gat. ¶ Caſus fuit talis. Mulier nomine Ticia habuit filium nomine Proculum. Fuitqꝫ ei quedam vicina nomina Lya: habens filium nomine Ruben. Dixit autem Ticia ad Lyam. Da mihi filium tuum Ruben in maritu3. Et ego dabo tibi filium meum Proculum in virum. Et factum eſt. Genuit ergo Proculus ex Lya filium nomine Petrinum. Et Ruben genuit ex Ticia filium nomine Paulinum.

Ad Arborem cognationis Spiritualis.

Circa [a] lecturam arboris cognationis ſpiritualis iuxta modum et formam traditionis egregij doctoris Joannis Andree in ſua lectura arboris cõſanguinitatis ⁊ affinitatis conformiter procedẽdo. Primo videndũ eſt quid ſit cognatio ſpiritualis. Secũdo quottuplex ſit: aut quot eius ſpecies ſeu gradus. Tertio vnde ⁊ qualiter cõtrahatur. Quarto quis ſit cuiuſlibet ſpeciei effect⁹. Deinde arbor formabitur. Poſtea ponent notabilia aliqua: ⁊ quedã queſtiones. Et in fine dabit breuis regula ad faciliter inueniendã omnẽ ſpiritualem cognationem: ſine librorũ ⁊ arboris inſpectiõe. ¶ Quo ad p̃mũ dico. Quod [b] cognatio ſpiritualis eſt attinẽtia ſeu proximitas proueniẽs ex ſacramẽti datione/ vel ad id tentione. Sic deſcribit Jo: An. in breui ſumma ſuper quarto decretalium. Siliter ⁊ plures alij doctores ita deſcribũt. ¶ Ad ſecundũ dico/ ꝙ tres ſũt ipſius ſpecies ſeu gradus eius. Prima dicitur compaternitas: que attenditur inter ſpiritualem patrem pueri: ⁊ carnalem patrem. Secunda dicitur paternitas: que attẽditur inter baptiſantẽ ⁊ baptiſatum: ſiue inter illum qui ſuſcipit ⁊ eum qui ſuſcipit: ſiue ſit maſculus vel femina. Tertia dicitur fraternitas: que

a ¶ In hac lectura determinatur de cognatione ſpirituali. Poſtꝗ̃ in precedentibus arboribus determinatum eſt per Joan. An. de cognatione carnali Et ſicut iſta carnalis oritur per natiuitatẽ que cõſiſtit in carne. Ita ſpiritualis per natiuitatem que conſiſtit in ſpiritu. Na per ſacramentum baptiſmatis dicit quis renaſci. Unde dicitur in euangelio Joannis. iij. Niſi quis renatus fuerit ex aqua ⁊ ſpiritu ſancto: non poteſt introire in regnum dei. Et iſta cognatio ſpiritualis ad impediendum ⁊ dirimendum matrimonium iam contractum oritur ex duobus ſacramentis tantum: ſcilicet Baptiſmatis ⁊ Cõfirmationis: vt eſt bo. tex. in ca. ſi. de cognatione ſpirituali libro. vi.

b. ¶ Cognatio ſpiritualis eſt attinentia ſeu proxim. ⁊c.) Ab. ſuper Ru. de cognatio. ſpiritua. piguius ſic diffinit. Eſt vinculũ perſonarũ proueniẽs ex eo ꝙ quis aliquem baptiſauit vel con-

firmauit vel baptiſatū leuauit ſeu detinuit in baptiſmo vel in cōfirmatiōe ſeu criſmatione inducens impedimentū cōtrahendi matrimoniū: et dirimēdi iam contractum. c ¶ Ad tertium dic. Ꝙ cōtrahitur cognatio ſpiritualis in tribus. Cathecisſmo Baptiſmo ⁊ Cōfirmatiōe. Eſt aūt Cathecismus illa exhortatio ſeu inſtructio que ſolet fieri ante baptiſmum. Et iſte actus ſolet fieri ante portā eccleſie ꝑ ſacerdotem anteꝗ̄ puer mittitur portari ad eccleſiā ad ſuſcipiendū baptiſmum. Et de tali detentiōe ſic ante portam eccleſie facta non efficitur quis verus compater. Ideoq̄ etiam talis actus tantū impedit matrimoniū cōtrahendū: ſed non dirimit iam contractum. Et quāuis de hoc quondā fuerit dubiū. An per huiuſmodi cathecisſmum contrahatur cognatio ſpiritualis. De hoc ꝑ gloſ. in .c. peruenit. xxx. q. i. vbi glo. arguit pro ⁊ contra. hodie tamē hoc eſt determinatū per .c. ij. de cogna. ſpirituali. li. vj. Dicit enī Oſti. in ſum. in .§. Quot ſunt eius ſpecies eo. ti. Ꝙ valida cognatio ſpiritualis contrahitur tantum per duo ſacramēta: ſcʒ Baptiſmum ⁊ confirmationem que impediunt matrimonium contrahendum ⁊ dirimūt poſt contractum. Eſt enim paptiſmus ianua ⁊ fundamentum omniū ſacramentoꝝ c. veniens de preſb. nō bap. Unde cum cathecisſmus precedat baptiſinum: ſequitur ꝙ nō ſit ſacramētū. ¶ Item ante baptiſmum non eſt quis filius eccleſie. Nec intrare poteſt gloriā eternā. c. firmiſſime: ⁊ .c. nulli de cōſe.

attenditur inter filium tuū ſpiritualem ⁊ filios tuos carnales. Et ad has tres ſpecies omnes ſpirituales ꝓpinquitates reducūtur. ¶ Ad c tertium dic ꝙ contrahitur cognatio ſpiritualis in tribus dumtaxat ſacramentis: cathecisſmo. ſ. baptiſmo et cōfirmatione. Et licet cathecisſmus per ſe non ſit vnum de ſeptem ſacramētis / tamen ad propoſitū ſub baptiſmo cōtinetur. Qui enim cathecisſmū recipit / properat ad baptiſmū. Sed ratio quare in baptiſmo ⁊ cōfirmatione ⁊ nō in alijs ſacramētis contrahit̄ cognatio ſpiritualis eſt quia in baptiſmo quis renaſcitur ⁊ confirmatio in fronte illum cōfirmat de cōſe. diſ. v. c. i. ⁊ .ij. quod nō eſt in alijs ſacramētis. Ex predictis itaq̄ patet qualiter ſpiritualis cognatio ꝯtrahitur. ſ. baptiſando aut confirmando ſuſcipiēdo ſiue lauando quod idem eſt atq̄ tenēdo. ¶ Sed ſciendū ſm̄ Oſti. ⁊ Ray. in ſum. ſua eo. ti. §. ij. ꝙ duplex eſt ſeu dupliciter contrahit̄ cognatio ſpiritualis. Directe et indirecte ſiue oblique. Directa eſt vt ſi ego ſuſcipiam filiū

tuum aut tu meum. Obliqua ſiue indirecta ſeu emergens eſt: vt ſi alter coniugum matrimonio cõſumato: leuet puerum de ſacro fonte: vel teneat ad confirmationem: vbi ambo coniuges erunt compatres parentibus infantis. eo. ti. martinus. Ille autem indirecte qui non ſuſcipit ſed per obliquũ mediante ſcilicet eius coniuge qui directe ſuſcipit contrahit. Quoniam [d] coniuges communicant ſibi actiones: vt. xxx. q. iiij. c. j. ꝛ. c. ſi quis vnꝰ. Si autem filius alterius coniugis tantum leuatur de ſacro fonte: non propter hoc alter cuius nõ erat filius ſit compater leuantis. Unde verſus. Ambos compatres facit actio: paſſio nunquam. Dictum autem eſt ſupra notanter: Matrimonio conſumato: quoniam ſi poſt compaternitatem tecum contractam contraxi cum vxore. vel poſt matrimonium contractum cum vxore anteq̃ tamen matrimonium cõſumaui tecum compaternitatẽ ꝯtraxi: talis vxor non efficit cõmater tecũ. Ratio q: per vnionẽ carnis ſequentem non tranſitur ad vnionẽ ſpiritus p̄cedentem. xxx. q. iiij. poſt vxoris

de cõſe. diſt. iiij. Impedit ergo cathecismus matrimonium contrahendum nõ quia eſſet ſacramentum eccleſie: ſed quia ex hoc forte ſcandalum in certis locis generaretur ſi ſic tenens in cathecismo cum tento contraheret matrimonium. Si enim aliqua conſuetudo eſſet q̃ tales non cõtraherent illa ſeruaret. Alias eſſet conſulendus princeps ſuper iſto caſu quia noui caſus ꝛ dubitabiles per eũ ſunt terminandi ſecundum Hoſt. in dic. §. qualiter al. c. i. ꝛ. ij. de tranſl. epiſ. Que autem ſint ſacramẽta neceſſitatis ꝛ q̃ voluntatis vide. c. i. q. i. §. Notandum eſt ꝛ ibi glo. in c. venienſ de trãſact. que ca numerat. Sunt enim ſacramenta neceſſaria. Baptiſmus: confirmatio: penitentia: vltima vnctio: corpꝰ chriſti. Et dicuntur ſacramenta neceſſitatis quia ſine illis homo ſaluari non poteſt ſi ex contemptu obmitterent ꝛ haberi poſſent. Sacramenta vero voluntatis ſunt illa q̃ obmittere non eſt peccatum que dignitatis ſacramenta dicũtur dic. §. Notandum eſt vt ſunt ordo ſacer ꝛ matrimonium: ſine his ſacramentis poſſumus ſaluari. xvij. q. iiij. §. vltim. ad finem.

d ¶ Quoniam coniuges cõmunicant actiones) Non autem paſſiones. Cuius cauſam vide per textum ꝛ glo. in c. Si quis ex vno. ꝛc. que ſpiritualem cum ſua glo. xxx. q. iiij. Sunt enim coniuges effecti vna caro vt ibi. Et licet per copulam vel coitum fornicarium de iure canonico acquiratur affinitas. non tamen cognatio ſpiritualis quia ad hanc requiritur coitus vxorius etiam licitus ſecundum theologos vt refert Archi. in dic. c. ſi quis ex vno: qui vult in

obitum. Et de hoc in dicto. c. Martinus. ¶ Ad quartum dic. ꝙ effectus cuiuſlibet ſpeciei cognationis ſpiritualis contracte in cathecíſmo qui baptiſmum precedit eſt: ꝙ impedit matrimonium contrahendum: ſed non dirimit poſt contractũ: vt legitur ⁊ notatur eodem tit. contracto. Licet Bernhar. ibidẽ. ⁊ in. c. veniens: dicat ꝙ dirimat ⁊ male: quia ſic hodie determinatũ eſt. eodem tit. c. ij. lib. vi. Effectus autem cuiuſlibet ſpeciei ſpiritualis cognationis contracte in baptiſmo ⁊ confirmatione eſt impedire matrimonium contrahẽdum ⁊ dirimere poſt contractum. xxx. q. ſi quis filiaſtrum. Et eodem tit. c. j. lib. vj. Et hoc eſt impedimentum perpetuum. Durat enim inter quaſcunqꝫ perſonas in quibus fuerit contractum: etiam mortua ea perſona per quam ſeu qua mediante fuit contractum. Quare autem ſecus in cathecíſmo ⁊ ſecus in baptiſmo ⁊ confirmatione: vide eodem tit. c. ij. ⁊. iij. lib. vi. per Joannem Andree. Formatur autem figura ſeu arbor ſic prout infra.

effectu dicere in dic. c. qui ſpiritualem. Or coitus carnalis licitus eſt ſufficiens intelligenti quare actiones cõiugum communicantur. Niſi eſſet malitia ſubtiliſantium qui ſemper querunt rationem rationis. Uxor enim mea in filio quem ex alio nato ſuſcepit: in nullo mecum communicat: ſi ergo quis eũdem teneret in confirmatiõe mihi nõ efficitur compater quia paſſiones cõiugum non cõmunicantur. Etiã poſſet hoc fieri quo ad filium baptiſatum hoc modo maritus alicuius vxoris procreat filium ex ancilla vel alia muliere leuans talem de ſacro fonte fit compater huius mariti ſed nõ vxoris legitime eius quia paſſiones non cõmunicantur. Ideo dicitur cognatio ſpiritualis propter factum alienum non extenditur. Etiam actiones coniugũ in leuãdo conſiſtũt circa corpus: etiã facti ſunt coniuges vna caro. Paſſiones vero conſiſtũt circa animam. Sed non poſſunt coniuges vnum eſſe in anima ſicut ſunt vnum in corpore: ergo actiones cõmunicantur ⁊ non paſſiones ſecundum Archidiaconum in dic. c. qui ſpiritualem.

Arbor cogna cōis ſpūalis
Suſcipiens Baptiſans Confirmās
Filij Suſcipientis Baptiſantis Confirmātis
Uxor prius cognita Suſcipientis Baptiſantis Confirmātis
Nullū impe
Impedimentum primum
Impedimentum ſecundum
Impedimentum tertium
Impedimentum quartū
Impedimentum quintum
Nullū Impe dimentum
Nullū impedimentū
Fres Sorores Suſcepti Baptiſati Confirmati
Parentes Suſcepti Baptiſati Confirmati
Suſceptus Baptiſatus Confirmatus

¶ Scias circa predicta ꝙ ad hoc vt quis efficiatur verus compater: opor-
tet ꝙ leuet infantem de ſacro fonte. Nec eſt neceſſe ꝙ cōpatres ſeu comma-
tres ipſum puerum tempore baptiſmatis tangunt corporaliter. Sed ſufficit
ꝙ paratu accedant ſacrum fontem tangendo lintheum in quo puer iacet dū
baptiſatur ſm Ar-
chi. in. c. fi. xxx. q. iiij
Et tātum vnus de-
bet leuare puerum
de ſacro fonte vel
tenere in confirma
tione: vt in ca. fi. in
prin. de cogna. ſpi-
ri. lib. vi. Et eſt hoc
rationabile quia ſi-
cut vnus eſt pater
pueri carnalis tan-
tum. Sic etiam vnꝰ
debet eſſe ſpiritua-
lis ſm Oſti. in ſum.
§. Quot ſpecies eo-
dem ti. Si tamē plu-
res leuant puerum
de ſacro fonte. Si-
cut fit hic Vienne
omnes efficiuntur
patres baptiſati
vel leuati. Sed nō
inter ſe efficiuntur
tales leuantes cō-
patres ſecundum
Inno. in. c. Marti-
nus. de cog. ſpiri.
⁊ ita communiter
tenēt doctores. Ni-
ſi obſtaret conſue-
tudo aliqua q̄ ob-
ſeruanda eſſet pro-
pter euitare ſcandalum in populo. Et propter eandem cauſam vir ⁊ vxor nō
debent ſimul leuare puerum de ſacro fonte. Debet etiam leuans patrinus do-
cere ⁊ inſtruere puerum baptiſatum in ſimbolo ⁊ oratione dominica que eſt
Pater noſter: ⁊ in alijs que ſunt fidei. Item ſeruare iuſtitiam ⁊ caſtitatem ⁊
huiuſmodi vt in c. vos ante omnia de conſe. diſt. iiij. Hec maxime vera ſunt qñ
parentes infantis eſſent infideles vel eſſent negligentes erga puerum in tali-
bus inſtruendum. Ex quo colligunt docto. ꝙ difficilius eſt eſſe patrem ſpiri-
tualem iudei baptiſati q̄ infantis nati ex chriſtianis parentibus: quod eſt no-
tandum contra patrinos iudeorꝫ baptiſatorꝫ. Et filius ſpiritualis debet dili-
gere patrem ſpiritualem ſicut carnalem vt in c. i. xxx. q. iij. Sed cui potius eſt

¶ Nunc tranſeo ad notabilia. ¶ Notādum pri-
mo ꝙ in cognatione ſpirituali etiam actiue con-
trahenda non eſt differentia in ſexu: vt habes. c.
veniens eo. ti. ¶ Secundo ſciendum circa lineā
in qua ponuntur coniuges: quia ad hoc quod cō-
iuges communicent ſibi actiones requiritur con-
iugium ſiue matrimoniū fore carnali copula pri-
us conſumatum ante contractam compaternita-
tem: prout etiam dictum eſt ſupra in reſponſione
ad tertium: quia per vnionem carnis ſequentem
⁊c̄. vt ibidem. ¶ Tertio notandum: ꝙ non ſolū
filio legittimo non poteſt copulari filia ſpiritualis
ſed neqꝫ illegittimo eo. ti. c. fi. Filio autem adopti-
uo ſpiritualis filia legittima copulatur vt no. In-
no. ⁊ Ioan. An. ſuper rubrica eo. ti. ⁊ Ioan. xxx. q.
iij. in ſumma. ¶ Utrū autem ex concubina acq-
ratur hec ſpiritualis cognatio. gloſa ſecunda. eo.
ti. c. j. li. vi. videtur velle ꝙ ſic. Sed archidyaconꝰ
contrarium ibi plene notat: ⁊ hoc verius videtur.

obediendum ⁊ ſubueniendum: an ſpirituali vel carnali: de hoc per glo. in c. placitum eadem cauſ. ⁊. q. que dicit ſub diſtinctione videlicet in beneficiorum temporalium exhibitione carnali eſt plus ſubueniendum quia de illo dictum eſt: honora patrem. lxxxvi. diſt. c. non ſatis. In exhibitione autem reuerentie plus

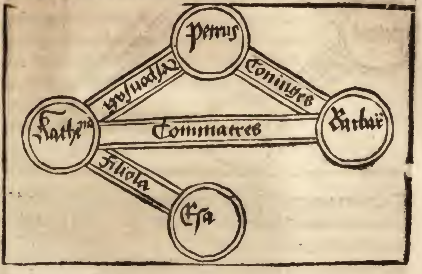
Nam contingere poſſet ꝙ vna publica meretrix efficeretur mater ſpiritualis vnius totius cōmunitatis. ¶ Ultimo ⁊ quarto notandum: ꝙ exemplum ſupra poſitum de patre vel matre ſuſcipiente aut leuante: ſimili modo poteſt ⁊ debet poni: ⁊ intelligi de baptiſante ⁊ confirmante quo ad baptiſatum ⁊ confirmatum ⁊ filios ſuos naturales ſi quos habet eo. tit. c. j. lib. vj. ¶ Nunc reſtant alique queſtiones. Et queritur primo. Utrum filij duorum compatrum poſſunt ad inuicem contrahere ſiue copulari matrimonialiter. Reſpondet̃. Si per eos aut eorum alterum parentes ad compaternitatem venerunt: nullo modo poſſunt contrahere. Jmmo quandocunq; agitur de illa ꝑſona per quam ad compaternitatē talē peruenit̃: ſemꝑ matrimonium eſt dirimendū. Sed ſi per quorū neutrū eſt deuentum ad cōpaternitatē poſſunt de

eſt deferendum ſpirituali. c. i. xxx. diſt. ¶ Sciendum etiam eſt circa predicta ꝙ regulariter ſolus ſacerdos habet baptiſare. Unde extra neceſſitatem etiam dyaconus non poteſt baptiſare vt in c. conſtat de conſe. diſt. iiij. Tamē ſi de facto alius ſcilicet non preſbyter tempore neceſſitatis baptiſet valet baptiſmus ſiue ſit laicus maſculus ſiue femina iudeus paganus ſiue hereticus: dū tamen in forma eccleſie baptiſet: ad hoc. c. Ad ſumma. xxx. q. i. Nec debet reiterari baptiſmus ſi forma ſubſtantialis fuerit obſeruata. Hoc eſt ſi laicus baptiſans in mergendo puerum dixerit hec verba. Babtiſo te in nomine patris ⁊ filij ⁊ ſpiritusſancti. Sed ſuppleri debent per ſacerdotem que fuerunt obmiſſa. Et ſic infans baptiſatus ꝑ laicum obſeruata forma non debet iterum baptiſari. Sed ſi ſuperuixerit infans debent ſuppleri per ſacerdotē ea que fuerunt obmiſſa: puta cathecismus ſalis impoſitio vnctiones que fiunt in pectore ⁊ in fronte cū orationibus ſolitis. Nam talia ſunt de ſolennitate non de eſſentia. de hoc per docto. in. c. i. de bap. ¶ Si autem dubium eſſet an laicus vel mulier tempore neceſſitatis pueri quando inſtabat periculum vite protulerit debite verba ſubſtantialia ad baptiſmum requiſita vel non: hoc caſu debet iterari baptiſmus ſub his verbis. Si baptiſatus es non te baptiſo. Si autem non baptiſatus es. Baptiſo te in nomine patris ⁊ filij ⁊ ſpiritusſancti: de quo in c. ij de baptiſ. ⁊ ibi per docto. Et his patet: ꝙ ad eſſentiam baptiſmi non requirit̃ de neceſſitate leuans ſpecialis: ſed ſufficit ꝙ baptiſans ſit leuans. Et hoc communiter fit tempore

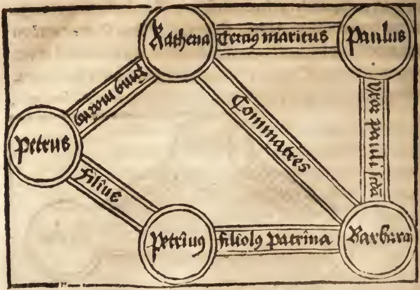
neceſſitatis quando timetur de periculo nati infantis. ¶ Sciſas etiam ꝙ triplex eſt baptiſmus: fluminis: flaminis ⁊ ſanguinis: de quo per glo. in. c. ij. de preſby. non bapti. Et Ab. ibi dicit: ꝙ baptiſmus flaminis .i. ſpiritusſancti inuiſibiliter baptiſat cor interius vt in c. debitū in fi. Et ille prodeſt adultis tantum qui in charitate ⁊ fide chriſtiana deceſſerunt: nō autem prodeſt paruulis cum ipſi non ſentiant Chriſtianam fidem nec charitatem. Baptiſmus autē ſanguinis eſt quando quis occiditur pro fide chriſtiana. Et iſta fides prodeſt tam adultis ꝙ paruulis: ex quo non contempſerūt baptiſmū fluminis. Exemplum in ſanctis Innocētibus. Latro enim in cruce non fuit baptiſatus baptiſmo ſanguinis: quia non pro fide chriſtiana ſed pro ſuo merito fuit crucifixus. Sed fuit baptiſatus baptiſmo flaminis propter fidem quam habuit in chriſto vt in c. fi. de peniten. diſt. ij. Sed baptiſmus fluminis eſt quo quotidie vtimur qñ puer aqua baptiſatur. Et ille prodeſt tam adultis ꝙ paruulis: vt in c. Maiores. ij. reſpon. de baptiſ. Ex hoc infertur ad queſtionē. Et pono ꝙ aliquis baptiſetur in flumine. Nunquid tota aqua fluminis ſit ſacramentum. Et Ab. ſuper Rubri. de bapti. refert Inno. tenere ꝙ non: ſed ſolum illa que tetigit baptiſatum. Et idem dicit quoſdā tenere de aqua que eſt in fontibus eccleſie: vt illa ſola ſit ſacramentū que tetigit corpus baptiſati. Unde ſi in fonte eccleſie non fuit aliquis baptiſatus tunc non eſt ibi ſacramentū baptiſmi. Cum ibi non ſit aliqua anima in qua poſſit ſacramentū habere ſuum ſignificatum. Nam ſacramentū eſt ſacre rei ſignū .i. q. i. c. multi. Et pro hoc fa. alia opinio quam ponit glo. in. c. detrahe. i. q. i. que dicit ꝙ aqua intingens corpus baptiſati immediate incipit eſſe ſacramentum: poſtea deſinit eſſe ſacramentū. Et ſatis videtur iſta opinio probabilis ſm Ab. in dic. al. lo. Ex quo infertur ꝙ bibens talem aquam non biberet ſacramentū. Uide pro hoc ⁊ aliis ho. tex. in c. in ſabbati de conſe. diſt. iiij. Poſſit formari ſimilis dubitatio: an quando mus tāgeret ſacramentū eucharíſtie ⁊ illud ſumeret: an deſinat eſſe ſacramentum: pro hoc vide glo. in c. q biſ non cuſtodierit conſe. diſ. ij. ¶ An aūt angelus poſſit quē baptiſare. Et reſpōdet Egidius de Roma in theorema de hoſtia ꝯſecrata theorem. xxiiij. ꝙ de lege cōmuni angelus hoc facere nō poſſet: poteſtatē enī baptiſandi nō tradidit deus angelis ſed hominibus. Si ergo bonus angelus quē baptiſaret: faceret hoc de ſpeciali mādato dei. Et quantū eſſet de diuina diſpēſatione: fatendū eſſet baptiſatū a beato angelo ſuſcipe fructū baptiſmi. Sūt enī boni angeli in gratia ꝯfirmati ⁊ peccare nō poſſunt. ⁊c.

iure cōmuni contrahere: poſſet tamen certa ⁊ ſpecialis conſuetudo loci: dyoceſis ſeu eccleſię metropolitane obſtare quę ſi non ſeruaretur ſcandalum generaret. Si igitur talis conſuetudo ſit: tūc certe ſeruanda eſt: ſiue ſit in contrahendo ſiue ſeparando: eo. tit. c. j. et c. Super eo. ¶ Secundo queritur. Utrum quis duas commatres ſucceſſiue poſſit habere in vxores? Reſpondetur ꝙ ſic: ſi cōmaternitas matrimonium preceſſit.

Et patet exemplariter in ſequenti figura. Nam katherina vt virgo leuauit barbare filiam nomine Eſam ex baptiſmo. Petrus autẽ duxit katherinam in vxorẽ: ⁊ anteq̃ traduceret eam mortua eſt in virginitate. Et quia Barbara vidua erat licuit ei ducere barbaram. Nunq̃ enim fuerat cõpater ſimul cũ ipſa katherina ipſi⁹ barbare.

¶ Si autem ipſa cõmaternitas ſequitur matrimoniũ conſumatũ: dicendũ tunc eſt. Si alia mulier filiũ vxoris tuę quẽ de alio viro ſuſceperat leuauerit de baptiſmo. iſta eſt cõmater vxoris tuę: tibi autẽ nõ eſt cõmater: q꞉ ꝯiuges nõ cõmunicãt ſibi paſſiões: vñ poſt mortẽ vxoris tuę tu illã eius cõmatrã etiã poteris habere vxorẽ. De hoc Ray. ⁊ Hoſti. eo. ti. §. fi. in prin. ¶ Exẽpli gratia. Barbara leuauit katherine: vxori petri: filiũ petrinũ ex ſacro fonte. Mortuo autẽ petro. katherina deſponſatur paulo. Tandem etiã defuncta katherina: paulus licite recipit in vxorem barbaram cõmatrẽ vxoris ſue prioris: que tamẽ cõmaternitas ſubſecuta eſt matrimoniũ vtriuſq̃ tã katherine q̃ Barbare. Nam ⁊ barbara in matrimonio fuerat.

¶ Et nota q cognatio ſpiritualis tantũmodo oritur in duobus ſacramentis: videlicet baptiſmo ꝛ confirmatione. Cuius ratio eſt: q ſicut eſt duplex generatio carnalis vna in vtero alia ex vtero. Ita duplex eſt generatio ſpiritualis vna in baptiſmo vbi homo naſcit: quaſi in vtero eccleſie. Alia in confirmatione vbi homo quaſi ex vtero naſcitur. Nam recipit gratiã nõ tantũmodo ad eſſe ſpirituale: ſed quo ad robur confitendi chriſtum publice. Et quia in generatione carnali homo debet habere parentes: ideo in generatione ſpirituali debet habere patrinos. Ex his patet: q filij carnales ſacerdotis non poſſunt contrahere cum aliqua earum quas pater baptiſauit: vt habetur a doct. de cognatione ſpirituali. lib. vj. Iterum patet: q q̃uis confeſſor dicatur pater ſpiritualis ratione doctrine. Non tamen eſt pater ſpiritualis generationis. Unde nulla cognatio ſpiritualis contrahitur inter ipſum ꝛ confeſſum. ¶ Nũc vltio danda eſt regula vnica ad omnes ſpecies ſpũalis cognationis faciliter inueniendas. Et primo ſcias: q licet doctores in iſta materia

❡ Sciaſ etiā ꝙ pater carnalis non debet proprios pueros de ſacro fonte leuare aut baptiſare vel in confirmatione tenere: niſi tẽpore neceſſitatis inſtante: quia alius debet eſſe pater ſpūalis ⁊ alius carnalis vt charitas ſe latius extẽdat: vt in c. cū agitur. xxxv. q. i. ❡ An aūt pater in neceſſitate poſſit fi-

cōmuniter viginti caſus ponant: tamen volo hos oēs ad quinqꝫ redigere: ⁊ ſub vnica regula q̇nqꝫ mēbri oēs viginti ſufficiēter cōprehēdere. Saluo tñ intellectu mox infra dicẽdo: vt res eo facilior ⁊ breuior fiat. Sit igiť talis regula. Inter leuātē ⁊ leuatū Inter cōiugem leuātis: ītellige priꝰ carnaliter cognitū vel cognito Inter pueros leuantis ⁊ leuatū Inter leuatē ⁊ parētes leuati. Inter cōiugē leuantis: ītellige priꝰ carnaliter cognitum vel cognitam: ⁊ parentes leuati cōtrahitur cognatio ſpiritualis. Et pro pleno intellectu regule hoc ſolum aduerte ꝙ ſicut dictum eſt de leuante ⁊ leuato: ita omnimodo ſimiliter intelligere debes de baptiſante ⁊ baptiſato: confirmante ⁊ confirmato: ac tenēte ad confirmationē ⁊ tēto.

lium cōfirmare in frōte ſicut cum poteſt baptiſare. Et dicendū ꝙ non: q̄a hoc ſolum ad epiſcopum pertinet ꝑ c. de his de conſe. diſt. v. ❡ An autē ſponſalia per verba de futuro cōtracta diſſoluantur ꝑ compaternitatem ſuperuenientem Et dicendū ꝙ ſic: non autem de preſenti: ⁊ ſic matrimoniū per ſequentē cōpaternitatē ſiue cognationem ſpiritualem non diſſoluiť c. ij. ⁊ c. ex litteris: de eo q̄ cog. cōſang. vxoris ſue. ❡ An aūt monachi poſſint baptiſare. Et dicendū ꝙ non prohibenť a baptiſando: ſed a leuando puerū de ſacro fonte: vt in c. oēs quos xxx. q. i. ꝑ glo. Monachus aūt factꝰ cardinalis vel factꝰ epūs vel etiā abbas maior pōt leuare puerū de ſacro fonte: vt notatur in c. i. xviij. q. i. ❡ Scias ex tertio ꝙ hec cognatio ſpiritualis vno mō vocať cōpaternitas. Et hoc eſt ꝑ reſpectum parentū ipſius leuati ⁊ reſpectu leuantis ſeu baptiſantis ⁊ ſic ſunt ſimul parentes ipſius leuati vnus carnalis alter ſpiritualis. Sed reſpectu leuati ſeu baptiſati ⁊ reſpectu leuantis ſeu baptiſantis ⁊ eius vxoris prius cognite. Iſta cognitio ſpiritualis diciť paternitas q̄a leuās leuādo efficiť pater ſpiritualis eius. Sed reſpectu baptiſati ſeu leuati ⁊ reſpectu filioꝝ baptiſantis ſeu leuantis diciť cōfraternitas: de quo ꝑ glo. ſumme. xxx. q. iij. Et ꝑ doc. ſup rubro de cogna. ſpiri. ❡ Scias etiam ꝙ hec cognatio ſpiritualis non tranſit ad nepotes ⁊ vlteriores conſanguineos. Filia enim ſpiritualis mea poteſt contrahere cum filio filij mei ⁊ ſic nepote meo licet non cum filio meo ar. c. i. xxx. q. iij. Et ſufficit ea ſola ratio ſm Inno. quia prohibitum non inuenitur matrimoniū inter tales. Nemo enim nepos ſpiritualis pater vel filiꝰ ſpiritualis appellatur. Ita dicit glo. in c. Ita diligere. xxx. q. iij. Hec eñ cognatio deſcendit de patre in filium: ita notatur in c. i. de cogna. ſpiri. li. vi.

¶ Item ſcias ꝙ frater filiam ſpiritualem leuatam de ſacro fonte per alium fratrem ſuum poteſt ducere in vxorem.

¶ Sequuntur nunc aliqua pulchra dubia. Et primum eſt non paruum. Quid ſi maritus poſtꝙ̄ vxorem ſuam carnaliter cognouit leuauit aliquem puerū de ſacro fonte. Ita ꝙ ipſa vxor eſt effecta ſpiritualis mater leuati pueri. Et deinde moritur maritus iſtius vxoris. Et vxor tunc relicta a primo marito ducit alium maritum ex quo generat filiam An iſta filia debita etate conſtituta poſſit contrahere matrimonium cū iſto priori puero leuato per primum maritum qui vxori tunc ſue cōmunicauit ſuam actionem leuandi. ⁊c. Alexander de Neuo in c. Martinus eo .ti. format hoc dubium Et dicit dominicum in c.i.§.eo.ti.li.vi.tenere ꝙ non quia negari non poteſt quin illa mulier dicatur mater ſpiritualis ipſius leuati per ſuum priorem maritum quia tunc leuando cōmunicauit ei actionem ſuam. Et plus dicit dominicus An. de Bu. fuiſſe ſuper tali dubio conſultum in queſtione pendenti in epiſcopatu Bononienſi. Et ꝙ non per viam conſilij deliberati dicebat. Quod dubium faciebat ꝙ non poſſit contrahere quia ille erat vnus de filijs per quem erat deuentum ad compaternitatem ⁊ maritus cōmunicat ſuam actionem vxori ergo ⁊c. Sed tamen poſtea Butri cōtrarium determinauit. Quia hec probibitio eſt exorbitans ⁊ ſolum reperitur expreſſa prohibitio in coniuge leuantis in quantum contrahere vellet cum patre leuati vel cum ipſo leuato. Iſte enim caſus non reperitur expreſſus per ſcribentes neq; per ſummiſtas. Et fuit ratio ſcd̄m eundem quia iſta cōmaternitas contracta non fuit directa ſed indirecta ⁊ media: quia mediante marito fuit contracta. Et miratur Alexander de Neuo. in dicto c. Martinus: ꝙ dominicus nō fuerit recordatus ꝙ Butrio expreſſe iſtam opinionem tenuit ꝙ iſti de quo ſupra in dubio ſimul poſſunt contrahere Et hanc dicit eſſe veriorem ⁊ cōmunem opinionē. Nam numerando perſonas que prohibentur contrahere matrimonium ꝓpter cognationē ſpiritualem: tunc illa cognatio ſpiritualis cōmunicatur vxori leuantis: quia ipſa efficitur mater ſpiritualis leuati vel baptiſati. Et commater parentibus baptiſati ſeu leuati. Nec docto. dicunt ꝙ iſta compaternitas extenditur ad filias vxoris leuātis ⁊ maxime quia doctores ſolum numerant viginti perſonas. Et dicunt ꝙ vltra numeratas non extenditur hec cognatio ſpiritualis. Sed ſi iſta cognatio ſpiritualis extenderetur ad filias vxoris eſſent .xxiiij. perſone quod tamen doctores non dicunt. Unde concluſiue dicendum eſt ſcd̄m Alexandrum de Neuo. in dic. c. Martinus: ꝙ compaternitas contracta per coniugem cōmunicat alteri coniugi ſed non eis filijs natis ex alio matrimonio precedenti vel ſequenti. Nam compaternitas nō extenditur ad iſtos filios vel filias: quia licet mater ſit vna caro cū leuante: non tamē eiꝰ filij ex altero marito nati. Et quod dictū eſt de marito leuante. Idem dicendum eſt de vxore leuante. Nam iſta cognatio cōmunicatur marito ſed non ex eis filijs ex alia coniuge natis. Et hoc probatur in c.i. eo. ti. li. vi. hanc materiam late examinat Alexa. de Neuo. in dic. c. Martinꝰ.
¶ Eſt aliud dubium ⁊ pulchrum. An compaternitas poſſit contrahi per ꝓcuratorem Bar. in. l. Gallus. §. forſitan. ff. de libe. ⁊ poſtu. tenet ꝙ non: quoniam ad illam cōtrahendam requiritur preſentia perſone que debet contrahere ⁊ factam coherens perſone explicandum eſt per ipſam perſonam: igitur non poteſt per procuratorem explicari, fa, l. poſt mortem, §. fi, ff, de adop.

Nam debet compater tenere puerum propriis manibus ſuper fonte: ⁊ ipſe leuare de fonte ⁊ pro ipſo reſpondere.c.de his ⁊ c.omnes xxx.q.i. Et hoc id tenet Jo.An.in mercurialibus in regula poteſt quis de re.in li.vi. Et plus ibi dicit ꝙ ille erit verus compater qui tenet ⁊ leuat de baptiſmo Licet procuratorio nomine alterius hoc faciat:quia ſepe extra id quod agitur taci e inſurgit obligatio.l. Si qui.§.Si liber.ff.cōmoda:⁊ conſtituens ꝓcuratorē ſcdm eos non efficitur vere compater Jdem tenet Archi.in c.omnes xxx.q.i. facit.c.ad limina xxx.q.i.Ubi iura hoc caſu requirūt actum perſonalē. Sed Aug.in dic.§. forſitan dicit ꝙ licet compaternitas non contrahatur per ꝓcuratorem tamen per nuntium ſic quia ille qui facit per nuntium dicitur quodamodo vere per ſeipſum facere.l.qui autem.§.i.ꝯſtitu pec. Et notat glo. que etiam ponit differentiam inter nuncium ⁊ procuratorem.C.Si quis alte vel ſi.Et hec opinio que habet ꝙ per procuratorem non contrahitur compaternitas de ſubtilitate iuris videt̄ eſſe verior ſcdm An.de arc.in.§.Jtē nō ſolū Inſti.de nup.Sed cardi.Ab.⁊ Alexāder de Neuo.in c.Ueniēs de cogna.ſpiri.⁊ Dominic⁹ in c.i.co.ti.li.vi.tenēt cōtrariū ꝙ per ꝓcuratorē poteſt contrahi cōpaternitas quia hoc nō reperitur expreſſe prohibitum ergo conceſſum.Et ita de facto ſeruatur:⁊ eſt cōmunis obſeruantia.Sed ad iura in contrarium all.reſpondet: ⁊ iſta iura preponderant actum corporis reſpectu illius qui per ſeipſum leuat de ſacro fonte.Non enim ſufficeret ꝙ eſſet preſens ⁊ conſentiret leuationi niſi per ſeipſum adiuuet.Et quando ꝓcurator manum apponit puero baptiſato hoc ipſo conſtituens manum dicitur appoſuiſſe.Poteſt enim in actibus ſpiritualibus interuenire procurator vt in c.fi.de procuratoribus li.vi.An tamen factum conſulendū eſſet ſcdm opinionem Joannis Andree ⁊ Bar.Sed poſt:opinio aliorum eſt merito ſuſtinenda ⁊ hodie in practica obſeruatur.

¶ An ciuitas:cōmunitas vel aliqua vniuerſitas poſſit contrahere compaternitatem per ſuum ſindicum ⁊ ſi ſic vt videmus nōnunꝗ̄ fieri in practica ꝙ ſindicus leuat puerum de ſacro fonte.An per hoc tota vniuerſitas efficiatur cōmater.Et vlterius an omnes viri ⁊ mulieres efficiantur compatres ⁊ cōmatres.Frede.de Senis conſi.c.xv.tenet ꝙ non: quia vniuerſitas non eſt capax talis q̄litatis ſpiritualis ⁊ ſic cognatiōis ſpiritualis ar.c.Romana.§.fi.⁊ c.ſi ſententia verſus fi.de ſen.excōi.li.vi.

¶ Jtem vniuerſitas vt vniuerſitas eſt: non eſt capax baptiſmi:ergo etiam non eſt capax huiuſmodi cognationis ſpiritualis vt in c.baptiſmate de ꝯſe. diſt.iiij.Et iſtam opinionem ſequit̄ Car.hic Dominicus in c.i.de cogna.ſpi. li.vi.Sed Ab.hic tenet cōtrarium dicens:ꝙ cōſtituentes ſindicum efficiunt̄ hoc caſu omnes cōpatres fa.pro hoc c.Si ſententia.§.fi.de ſen.excōi.li.vi. Et c.grauem de ſen.excōi.vbi excōmunicantur ſinguli ſtatuentes contra libertatē eccleſiaſticā licet ſtatuāt nomine vniuerſitatis.Sed Alex.de Neuo. hic tenet opinionem.Frede.nec obſtant iura all.ſcdm eum per Ab.quia loquūtur in delictis Unde ne delictum maneat impunitum fit interpretatio ne ſententia careat effectu.l.ii.§ Exercitium ff.de his que notan.infra. Jtē quia ſinguli de vniuerſitate ſunt incerti ſed cum illis non poteſt contrahi hec cognatio ſpiritualis.Jtem ſi ſindicus ciuitatis leuaret aliquem de ſacro fonte nomine ciuitatis cōmunitas vel vniuerſitatis ⁊ orietur compaternitas non poſſit leuatus contrahere matrimonium cum aliqua de ciuitate quod eſſet nimium reſtringere facultatem contrahendi matrimoniū.Unde ſicut

in contrahendo cognatione carnali requiritur certitudo illorum cum quibus contrahitur. vt in c. Ex litteris. ij. in glo. ij. de ſponſa. Ita etiam requiritur certitudo illorum cum quibus contrahitur principaliter hec cognatio ſpiritualis. Et quia in practica eſt quod ſepe ciuitates conſtituunt ad hunc actum leuandi puerum de ſacro fonte ſindicum quare difficiliter eſſet a tali practica forte in conſulendo recedere. Et has prefatas duas queſtiões ſupra motas putat Ab. in dic. c. Ueniens eſſe quotidianas et diſputabiles.

¶ An aũt ſi adultus velit baptiſari vel criſmari debeat ab alio leuari ſeu teneri Jo. An. et do. in dic. c. i. eo. ti. li. vi. dicunt quod ſic. Ne videatur per ſe ſtare. Si tamen per ſe ſtaret debet nõ per aliũ ſeipſum reſpondere ex quo eſt adultus immo ſi cõpleuiſſet ſeptimum annum deberet per ſe reſpondere: vt in c. paruuli de conſe. diſt. iiij. et ibi glo.

¶ An autem quis diuerſis temporibus duas commatres in vxores poſſit habere. Et ſic an ergo poſt mortem vxoris mee poſſum contrahere cum ſua cõmatre: et ſic cũ ea muliere cuius filium vxor mea leuauit de ſacro fonte. Iſtã queſtionem mouet lectura noſtra ſed non clare ſoluit. Dicendum quod ſi illa cõmaternitas contracta inter vxorem meam et ſuam cõmatrem preceſſit copulam carnalẽ cũ iſta vxore mea habitam. Et ſic ſi cõmaternitas fuit contracta anteq̃ vxorem meam carnaliter cognoui et tunc potero cum ea contrahere vt in c. poſt vxoris. xx. q. iiij. Si autem copula carnalis preceſſerit illam commaternitatẽ et ſic ſi vxorem meã carnaliter cognoui anteq̃ iſta cõmaternitas eſſet contracta: et tunc aut vxor mea leuauit filium iſtius mulieris: et tunc nõ poſſum cum ea contrahere quia mediante vxore mea inter me et ipſam contracta eſt hec cognatio ſpiritualis quia vt ſepe dictum eſt Coniuges cõmunicant ſuas actiones ſpirituales. Aut illa mulier leuauit filium vxoris mee ex alio viro genitum Et tunc poſſum cum ea contrahere quia cõiunx coniungit paſſionem ſpiritualem non communicat: de quo plenius per glo. ſumm. xxx. q. iiij. Et ibi per Archi. Et tantũ de dubijs magis quottidianis.

¶ Sed pro intelligentia arboris vel figure precedẽtis: et totius materie ſpiritualis. Sciendum eſt: quod viginti ſunt perſone que prohibentur ex hac cognatione ſpirituali inter ſe matrimonium contrahere: et ſi defacto cõtraxerint matrimoniũ dirimetur et non tenet. Et ſic ſunt viginti caſus prohibiti ex hac cognatione ſpirituali vt notatur in c. i. de cogna. ſpiri. li. vi. Et enumerat Jo. An. ſummula ſua ſuper quarto decretalium. Nam quinq̃ perſone et caſus perhibentur ex perſona leuantis in baptiſmate. Et quinq̃ ex ſua perſona baptiſantis. Quinq̃ ex perſona confirmãtis. Et quinq̃ ex perſona tenentis in confirmatione. Et cognitis quinq̃ ex predictis: reliqui caſus erunt noti quia omnino ſimiles.

¶ Et primo prohibẽtur quinq̃ perſone: ex perſone leuãtis in baptiſmate.

¶ Primo enim contrahitur hec cognatio ſpiritualis inter leuantem et leuatũ quia leuans per ipſum actum leuandi in baptiſmo reddit et efficit pater ſpiritualis ipſius leuati. Et econtra ipſe leuatus efficitur ſpiritualis filius ipſius leuantis. Et dicitur proprie hec cognatio paternitas.

¶ Secundo cõtrahit hec cognatio ſpiritualis inter leuantẽ et parentes leuati: quia leuans per ipſum actũ leuandi efficitur et reddit verus compater ſpiritualis parentibus ipſius leuati: et ecõtra parentes leuati efficiunt compatres ipſi leuãti. Et iſta cognatio ſpiritualis proprie appellat cõpaternitas.

¶ Tertio contrahitur hec cognatio ſpiritualis inter leuatum ⁊ filios leuātis: quia leuatus per actum leuandi reddit ⁊ efficit verus frater ſpiritualis vel leuata vera ſoror ſpiritualis filijs ipſius leuantis ⁊ econtra: ⁊ talis uocatur proprie confraternitas. Pro huius intelligentia eſt ſciendū ꝙ triplices poſſunt eſſe filij duorum compatrum. Primi ſunt per quorū utrumqꝫ deuētum eſt ad compaternitatem vt puta ibi q̄libet ſuſcepit filiū alteri⁹ de ſacro fonte quia ego leuaui tuū filiū de baptiſmate ⁊ tu leuaſti meum tali caſu per vtrumqꝫ iſtorum filiorum compaternitas ſiue cognatio ſpūalis eſt iter nos cōtracta. Et q̄ dicto nota: ꝙ ſi ego tenui filiū tuū in baptiſmate: tu licite poteris etiam tenere ſiue leuare meum: vt c. ſup eo de cogna. ſpiri. Secūdi p̄nt eſſe filij duorū cumpatrū per quoꝝ alterū tantū deuētum eſt ad compaternitatem vt puta ſi tu leuaſti filium meum de ſacro fonte: ſed ego tuū nō leuauerim. Tertij ſunt filij duoꝝ compatrum per quorum neutrū deuentū eſt ad cōpaternitatem. Exēplū ponamus ꝙ tu habeas duos filios .ſ. Joannē ⁊ Henricum. Ego vero vnicū filium .ſ. Petrum. Ego leuaui de ſacro fonte filiū tuū ſcꝫ Joannē hoc caſu Henricus ⁊ Petrus ſunt filij duorū compatrū ꝑ quorum neutrū eſt deuentū ad compaternitatem. Iſtis ſic p̄miſſis cōcludendū eſt ꝙ inter primos ⁊ ſecundos filios ⁊ ſic inter filios duorū cōpatrū per q̄rum vtrūqꝫ vel alterū tantū deuentū eſt ad compaternitatem oritur ⁊ cauſat cognatio ſpiritualis impediens ⁊ dirimens matrimonium: ita ꝙ inter tales matrimonium cōſiſtere non poteſt. Et ſi de facto cōtraxerint ſepabit nō obſtante incontrariū aliqua cōſuetudine contraria vt in c. i. ⁊ in c. Super eo de cogna. ſpiri. Sed inter tertios filiorū duorū compatrū ceſſante cōſuetudine nō cōtrahit cognatio ſpūalis. Et ſic filij duoꝝ cōpatrrū per quorū neutrum deuentū eſt ad compaternitatē poſſunt matrimoniū adinuicem contrahere niſi cōſuetudo ſit in cōtrariū. ¶ An aūt hec cognatio ſpiritualis extēdatur ad filios illegittimos ſicut ad legittimos. Et dicit ꝙ ſic: vt dicit Inno. ſuper Rubricam de cogna. ſpiri. Item tenet gloſa ſumme. xxx. q. iij. Et hoc ipſum cōmuniter tenēt docto. in c. fi. de cogna. ſpiri. vbi eſt ar. ⁊ quaſi expreſſum ꝙ hec cognatio ad filios illegittimos extendit ſcd̄m Abb. ibi. Et ſic ſicut filia mea ſpiritualis non poteſt contrahere matrimoniū cum filio meo naturali ⁊ legittimo ſic nec cum illegittimo. Similiter hec cognatio ſpiritualis contrahitur cum parētibus illegittimis ipſius leuati de baptiſmo. vt in dicto c. i. de cogna. ſpirituali. lib. vi. Et ſic leuans pueꝝ illegittimum non poteſt contrahere matrimonium cum ſua matre.

¶ An aūt filia ſpiritualis ꝯtrahere poſſit matrimoniū cum nepote meo: ⁊ ſic cum filio filij mei carnalis: vel econtra: filia filie mee ſpiritualis poſſit contrahere cum filio meo naturali. Et gloſa in c. Ita diligere. xxx. q. iij. tenet ꝙ ſic quia hec cognatio ſpiritualis ad nepotes non extendit. Et ſic licet quis fiat pater vel mater vel filius ſpiritualis: non tamen nepos ſpiritualis: vt notatur per gloſam ſumme eadem cauſa ⁊ queſtione. Ob id concludūt doctores tenentes ꝙ filia mea ſpiritualis cum filio meo adoptiuo poteſt contrahere matrimonium cum hoc non reperiatur prohibitum. Edictum enim de matrimonio contrahendo eſt prohibitorium c. cum apud de ſponſalibus quod eſt menti tenendum. Item pater ſpiritualis contrahere poteſt matrimoniū cum ſorore filie ſue ſpiritualis. Et etiam cum filia filie ſpiritualis. Nec enim cognatio ad iſtas perſonas non extēditur; vt xxx. q. iij. c. ſi. vbi de hoc ho. glo.

Et vide bo.glo.in c.i.in verbo contractum de cognatione ſpirituali li.vi.

¶ An autem pater leuantis poſſit contrahere cū filia ſpirituali ſui filij carnalis. Et dicendum ꝙ ſic: nam licet hec cognatio ſpiritualis deſcendat de patre ad filiū: non tñ aſcendit de filio ad patrem vt notatur in dic.c.ſi xxx.q.iij. Et in dic.c.j.de.cogna.ſpiri.li.vi. Item frater patris ſpiritualis poteſt ducere in vxorem filiam ſpi ritualem ſui fratris de quo per glo.in dic.c.ita diligere.xxx.q.iij.

¶ Quarto contrahitur hec cognatio ſpiritualis inter leuatum ⁊ vxorē leuantis prius carnaliter cognitam: quia vxor leuantis per actum leuādi ſui mariti efficitur cōmater ſpiritualis ipſius filij leuati: ⁊ ipſe leuatus filiꝰ ſpiritualis vxoris leuantis prius cognite: ita ꝙ inter eos matrimonium nō poteſt conſiſtere. Cuius cauſa prius habita eſt in lectura circa arborem. Ad hoc enī vt contrahatur cognatio ſpiritualis inter leuatum ⁊ vxorem leuantis requiritur vt ipſa vxor ſit ante ſuſceptionem carnaliter a leuante cognita. Nec eſt curandum an poſt ſuſceptionem amplius cognoſcat vel non. ¶ An autem illud quod hic dicit̄ de vxore prius carnaliter cognita extendat ſe ad cōcubinam leuantis. Et dicendum eſt breuiter ꝙ non: vt dicunt doc. An. ⁊ Ab. in c. Martinꝰ de cogna.ſpiri. pro hoc vide glo.in c. Si quis ex vno.xxx.q.iij. que recitat duas opiniones: tene autem opinionem Antho. ⁊ Ab. Affinitas autem contrahitur ita bene per coitum fornicarium ſicut vxoriū in arbore precedenti: cum affinitas ſit vinculum carnale. Illa autem cognatio ſpūalis dicitur ſpirituale vinculum.

¶ Quinto contrahitur hec cognatio ſpiritualis inter parentes leuati ⁊ vxorem leuantis prius cognitam: quia vxor leuantis per actum leuandi ſui viri efficitur commater ſpiritualis parentibus ipſius leuati ⁊ econuerſo. Ita ꝙ inter eos contrahitur cognatio ſpiritualis impediens matrimonium contrahendum ⁊ dirimens poſt contractum. Et ſic coniuges communicant ſibi actiones et paſſiones. Et quare hoc: patet ſupra circa lecturam arboris.

¶ Sexto contrahitur hec cognatio ſpiritualis accipiēdo alias quinqꝫ perſonas prohibitas ex parte baptiſantis inter baptiſantem et baptiſatum: qꝛ baptiſans per actum baptiſandi efficitur pater ſpiritualis ipſius baptiſantis et econuerſo baptiſatus efficitur filius ſpiritualis ipſius baptiſātis. Ita ꝙ inter eos contrahitur hec cognatio impediens matrimonium contrahi et dirimens poſt cōtractum. Et licet ſacerdos vel monachus baptiſat ex debito officij ſui vt in c. conſtat de conſecratiō diſtincti.iiij. Nihilominus efficitur pater ſpiritualis ipſius baptiſati: vt in c. omnes quos xxx.q.i. et notatur in c.ſi.de cogna.ſpirituali. Nam monachus preſbyter baptiſare poteſt ex offitio ſui preſbyteratus.xvi.q.i.c.doctos. Nec obſtat.c.peruenit.i.xviii.q.ii. Ubi dicitur nō permittas monachos tuos ſibi facere cōmatres: quia hoc intelligitur leuando. Nam monachi baptiſando poſſunt bene ſibi facere cōmatres ſed non leuando puerum de ſacro fonte: Cuius rationem vide in dic.c.peruenit: per glo. ⁊ Archi.ibi Niſi forte eſſet monachus effectus epiſcopꝰ quia tūc poteſt: vt in c.i.xviii.q.i. Nec hoc eſt extendendū ad monachos prelatos inferiores ab epiſcopo niſi conſuetudo aliud introduxiſſet ſecundum docto. Qualiter autem monachus debeat viuere effectus epiſcopꝰ: pro hoc vide c.ii.et iii.xvi.q.i. Et ibi bo.glo.que etiam dicit ꝙ monachus effectus epſ quo ad comeſtionem carnium nō eximitur a regula monachali. Uide etiam

ter. in c. Nō ona actione xvi. q. vij. Et ibi glo. dicit notabiliter quod monachꝰ factus eps non debet abijcere habitum ſed retento eo deſuper ferat habitum conuenientem illis inter quos conuerſatur quod eſt notandum. Et premiſſa etiam procedunt in layco baptiſante in neceſſitate: dummodo tū alias ſit capax: immo talis baptiſando tempore neceſſitatis efficitur pater ſpiritualis ipſius leuati. Nec eſt differentia inter maſculum ꝛ feminam quo ad iſtam cognationem ſpiritualem: vt in c. Ueniens de cogna. ſpiri. ꝛ c. ſi. eo. ti. li. vi.

¶ Septimo contrahitur hec cognatio ſpiritualis inter baptiſantem ꝛ parentem baptiſati: quia baptiſans efficitur compater ſpiritualis parentibus baptiſati et econuerſo.

¶ Octauo oritur hec cognatio ſpiritualis inter baptiſatum ꝛ filios baptiſantis. quia baptiſatus per iſtum actum baptiſandi efficitur frater ſiue ſoror ſpiritualis filijs ipſius baptiſantis ꝛ econuerſo.

¶ Nono cōtrahitur hec cognatio ſpūalis inter baptiſatū et vxorem baptiſantis prius cognitam quia baptiſatus efficitur filius ſpūalis vxoris ipſius baptiſantis prius cognite: ꝛ ecōtra vxor baptiſantis prius cognita efficitur mater ſpiritualis ipſius baptiſati. Quare autem dicitur de vxore prius cognita dicendum eodem modo vt ſupra.

¶ Decimo oritur hec cognatio ſpiritualis inter parentes baptiſati ꝛ vxorē baptiſantis prius cognitam: quia iſti ex hac cognatione inter ſe efficiuntur compatres ꝛ commatres ſpirituales.

¶ Undecimo contrahitur hec cognatio ſpiritualis: accipiēdo alias quinqꝫ perſonas prohibitas ex hac cognatione ex parte tenentis in confirmatione. Et oritur inter tenentem ꝛ tentum in cōfirmatione quia tenens in confirmatione per ipſum actum tenēdi efficitur pater ſpiritualis iſtius tenti. Et econuerſo tentus efficitur filius ſpiritualis ipſius tenentis. Itaqꝫ quod inter eos oritur impedimentum contrahendi matrimonium: ꝛ ſi fuerit poſt cōtractum diſſoluetur.

¶ Duodecimo oritur hec cognatio ſpiritualis inter tenentem in confirmatione ꝛ parentem ipſius tenti: ſic quod illi inter ſe efficiantur compatres et commatres ſpirituales.

¶ Tredecimo oritur hec cognatio inter tentum ꝛ filios tenentis.

¶ Decimoquarto oritur hec cognatio inter tentū ꝛ vxorem tenentis in cōfirmatione prius cognitam qꝛ tentus per iſtum actum tenendi reddit̄ filius ſiue filia ſpūalis vxoris prius cognite ipſius viri tenentis in confirmatione. Et ipſa vxor prius cognita ipſius tenti fit mater ſpiritualis.

¶ Decimoquinto oritur hec cognatio inter parentes tenti ꝛ vxorem tenentis in confirmatione prius cognitam: quia iſti inter ſe efficiuntur compatres et commatres ſpirituales.

¶ Decimoſexto contrahitur hec cognatio ſpiritualis ſumēdo alias quinqꝫ perſonas vltimas ex parte confirmantis ꝛ oritur inter confirmantem ꝛ confirmatum: quia confirmans ſiue in fronte criſmans eſt effectus pater ſpiritualis ipſius criſmati ꝛ econtra confirmatus eſt effectus filius ſpiritualis ipſius confirmantis.

¶ Circa quod ſciendum eſt quod licet confirmans facit hoc ex debito officij epiſcopalis vt in c. de his ꝛ in c. manus de conſe. diſt. v. Nihilominus

efficitur pater ſpiritualis ipſius confirmati. Nam ex quo cum confirmat eſt pater illius in ſpiritu: ſiue ergo velit ſiue nolit pater eſt Sicut in ſimili dicimus in patre carnali vbi conſideratur factum ⁊ non volũtas ſeu propoſitũ fa. pro hoc ca. Omnes quos xxx. q. i. Debet etiam puer confirmari a ſuo proprio epiſcopo Et ſic patet ꝙ epiſcopus non debet criſmare ſeu confirmare niſi pueros ſue dioceſis: vt notat Innocẽtiꝰ. in c. i. de religio. domi. Et tenet Specu. in ti. de legato. §. Nunc de epiſcoporum verſus. Item non criſmat.

¶ Decimoſeptimo oritur hec cognatio ſpiritualis inter confirmantem ⁊ ⁊ parentes confirmati efficax ad impediendum matrimonium contrahi dirimendum poſt contractum.

¶ Decimo octauo oritur cognatio ſpiritualis inter confirmatum ⁊ filios cõfirmantis. Similiter efficax ad impediendum matrimonium contrahi. ⁊c.

¶ Decimonono oritur hec cognatio ſpiritualis inter cõfirmatũ ⁊ vxorem confirmantis prius cognitam. ⁊c.

¶ Uiceſimo oritur hec cognatio ſpiritualis inter parentes confirmati ⁊ vxorem confirmantis prius cognitam. Itaq ꝙ inter eos ſimiliter oritur ⁊ cauſatur impedimentum impediens matrimonium contrahi ⁊ dirimens poſt contractum. ⁊ ſic habemus. xx. caſus in quibus ⁊ ex eorum quolibet oritur ⁊ contrahitur cognatio ſpiritualis impediens matrimoniũ contrahendum ⁊ diſſoluens poſt contractũ.

¶ Sciās ex premiſſis omnibus: ꝙ omnes chriſtiani baptiſati inter ſe ſunt fratres ſpirituales quia habent vnum ⁊ eundem patrem ſpiritualem. ſ. ſpiritũſanctum quem acquirunt in iſta ſecunda natiuitate baptiſmatis. Et ſic in hac cognatione ſpirituali concurrit duplex compaternitas. Una exteriꝰ in qua baptiſans vel leuans eſt pater. Alia interius in qua ſpirituſſanctꝰ eſt pater. Nam aqua ⁊ verba parum prodeſſent: immo nihil niſi ſpirituſſanctꝰ baptiſaret interius ⁊ aquam iſtam conſecraret de conſecra. diſt. iiij. Et ideo omnes baptiſati dicuntur filij dei quia habent vnum deum ⁊ vnam fidem ⁊ vnũ baptiſma: decet ergo vt homines ⁊ maxime qui ſunt eiuſdem religiõis ⁊ fidei ſint etiam eiuſdem voluntatis. Et vt fratres adinuicem vinculo charitatis ſint aſtricti ⁊ viuant. Cle. vna. §. fi. de exceſſi. prela. in qua maxima charitate omnes fideles perſeuerare debent: per gratiã eius: qui ſuper omnia eſt benedictus.

a ℭ Hec materia huius lecture eſt legalis. Et habetur de ea in. ff. C. ⁊ inſtit. Ex lectura huius totius arboris legalis. Nota ꝙ lex ciuilis quandoqꝫ inducit impedimentū habile ad impediendum ⁊ dirimendū matrimonium. Sed Ab. ſuper rubro de cog. lega. putat hoc procedere nō ex diſpoſitione iuriſciuilis: ſed ex ſpeciali approbatione eccleſie. Unde iuſciuile prohibet matrimonium inter pupillam et tutorem: Et inter ſenatorem ⁊ ſubditā ſeu rectorem prouincie. Et tamen de iure canonico tenet inter iſtos matrimoniū: quia iuſcanonicum ſpecialiter iſtas. ll. nō approbauit Ad hoc vide ho. glo. c. i. xxx. q. iiij. Et per Oſti. in c. pe. ⁊ fi. de ſecun. nup. Et regulariter iſti vt in plurimū adoptant qui liberos. i. filios nō habēt ⁊ ſic in ſolacium eorum adoptio admiſſa eſt. Romani enim antiqui conditores legum ⁊ alij ſolliciti fuerunt: ne quis ſine herede decederet ne defunctus afficeretur iniuria ſic curarunt vt qui filios non poterant habere naturales: ſaltem filium legalem haberent verū tamen eſt ꝙ etiam iſti poſſunt adoptare qui filios habēt l. Si is qui filiū. ff. de adoptio. Et adoptio pene imitatur naturam. Hoc eſt ſicut pater naturalis precedit filiū in annis: ſic adoptiuus pater filium adoptiuum in annis precedere debet. Nā monſtruoſum eſſet ꝙ ſenior eſſet filius ꝙ̄ pater: debet itaqꝫ is qui per arrogationem vel adoptionem filium ſibi facit plena pubertate. i. decemocto annis precedere: vt in. §. Minores natu Inſti. de adopti. Ex his vlterius notandum eſt ꝙ q̄uis regulariter. xiiij. anni in maſculo: ⁊ xij. in femina faciunt pu-

Ad arborem cognationis legalis.

Circa[a] lecturā arboris cognatiōis legalis: de cuius materia cū ſit mere legalis in corpore canonum modicum tractatur: ad ſimplicium aliqualem inſtructionem: veſtigia egregij doctoris Jo. An. in lectura conſang. ⁊ affi. poſſetenus inſequendo. ℭ Primo igitur queritur quid ſit cognatio legalis. Secūdo quot eius ſpecies immediate. Tertio que ſint eius gradus. Quarto qualiter contrahatur. Quinto quis ſit eius effectus. Sexto de arboris formatione adiungendo certa notabilia cum aliquibus queſtionibus.

ℭ Ad primum dic ꝙ cognatio legalis eſt quedā proximitas ex adoptione proueniens ſm̄ Ray. Goff. ⁊ Hoſti. in eorum ſummis eo. ti. Adoptio autem eſt extranee perſone in filium vel nepotē ſiue deinceps legittima aſſumptio: qua. ſ. per adoptionem que filius non eſt pro filio habetur. Et ſic idem eſt cognatio legalis ⁊ adoptio.

¶ Ad[b] ſecundum dic: ꝙ due ſint ſpecies eius. Una que ſtat in ſuo nomine: ⁊ dicitur adoptio. Alia que in aliud tranſit nomen: ⁊ dicitur arrogatio. Et differunt ille due ſpecies ſic. Nam adoptatur ille qui in poteſtate eſt ſui patris: ⁊ ideo nō tranſit in poteſtatem adoptantis. Arrogatur autem ille qui ſui iuris eſt: id eſt qui non habet patrem: vel ſi habet patrem eſt tamen ab illo emancipatus ⁊ tranſit in poteſtatem arrogantis. ff. de adop. l. ij. ⁊ l. ſi pater. Unde verſus. Arrogo qui ſuus eſt ⁊ habet meus eſſe neceſſe. Patris adopto ſuum nec patris deſinit eſſe. ¶ Ad tertium dic: ꝙ tres ſunt gradus adoptionis ſiue legalis cognationis que ſubſpecies dici poſſunt. Primus gradus ſiue prima ſpecies eſt ſuperiorum ⁊ inferiorum: videlicet aſcendentium ⁊ deſcendentiū que attenditur inter patrem adoptantem ⁊ filium vel filiam: nepotem vel neptim: adoptatum vel adoptatam. ¶ Secundus gradus ſiue ſecunda ſpecies eſt collateralium ex latere venientium que attēditur inter filium ſiue filiam meam naturalem: et filium vel filiam: adoptiuum vel adoptiuam.

¶ Tertius gradus eſt etiam quodammodo deſcendentium: ⁊ attenditur inter me ⁊ vxorem filij mei adoptiui. Similiter inter filium meum adoptiuum ⁊ vxorem meam. Et hec ſubſpecies eſt quaſi legalis affinitas. ¶ Ad[c] quartum videlicet qualiter cōtrahatur legalis cognatio: dic ꝙ arrogatio auctoritate principis tantū: ⁊ non inferioris

bertatem: vt Inſti. de cura. in prin. non tamen plenam vt patuit quia illa conuenit alicui in xviij. anno. b ¶ Ad ſecundum) Adoptio in genere diuiditur. In adoptionem ſpecialiter dictam ⁊ in arrogationem: ⁊ eſt ſimilis diuiſio: quaſi diuidit cognatio in cognationem ſpecialiter dictā: ⁊ in agnationem. Simile ponit Ariſtoteles ſecundo phiſicorum: diuidens caſum in caſum proprie dictum ⁊ in fortunam. Et ſic ſepenumero nomen generis poteſt ſumi ꝓ ſua ſpecie vt hic. Et tam arrogati ꝙ̃ adoptati appellātur fratres adoptiui: ſm glo. in. c. Unico de cognation. lega. Unde dicit ibi glo. ꝙ impeditur matrimonium inter fratres naturales ⁊ legitimos ⁊ fratres adoptiuos ꝙ̃diu durat adoptio. Qui autē arrogantur ⁊ qui adoptantur ſpecie loquendo de adoptione: habes hic in lectura ſufficienter. Et multas differentias adoptionis ⁊ arrogationis: vide per doc. in. c. vno de cogna. legali. c ¶ Ad quartū qualiter contrahitur hec cognatio legalis.) Et

vt patet de adoptionibus.l.ij.Et Inſtit.eo.tit.in pꝛin.vt qui arrogat interrogetur. An velit eum quem adoptaturus eſt ſuum filium eſſe. Et is qui adoptatur interrogetur:an id fieri patiatur:Et fieri debet hec arrogatio cū cognitione cauſe ꝛ pꝛīcipe auctoꝛitatem dante dicta l.ij. Et notatur inſtit.eo.ti.in pꝛin. Adoptio vero pꝛout eſt ſpecies contrahitur cum illo qui ſui iuris non eſt. Et poteſt fieri imperio magiſtratus ſiue cuiuſlibet oꝛdinarij iudicis vel defenſoꝛis ciuitatis:aut etiam non oꝛdinarij iuriſdictionem tamen habentis iure ſaltem feudoꝛū:vt notatur Inſtit.eo.ti.in pꝛin. Ex quibus patet.Quod tam arrogatio ꝙ adoptio cum certis ſolennitatibus contrahitur. Non ergo locum habent ſi quis in domo conuocatis vicinis puellam reciperet in filiam adoptiuam. ¶ Ad [b] quintum quis ſit eius effectus dicendū eſt:ꝙ in pꝛimo gradu ſiue ſubſpecie omni tempore ꝛ indiſtincte pꝛohibetur matrimonium: quoniam pater adoptatoꝛ non poteſt contrahere cū filia adoptiua vel nepte: vt patet.xxx.q.iij.c. Ita diligere.Sed in ſecundo gradu ſiue ſubſpecie impeditur matrimonium quamdiu ſint in eius patris poteſtate:ea vero ſoluta eos contrahere non impedit:vt eo.ti.c.vnico.ꝛ.xxx.q.iij.Ita diligere: ꝛ.c.poſt ſuſceptū.In tertio vero gradu ſiue ſubſpecie que quaſi legalis affinitas eſt iterum omni tēpoꝛe ꝛ indiſtincte pꝛohibetur matrimoniū:quoniam pater adoptatoꝛ nunꝙ poteſt contrahere

dicas vt in lectura que in effectu vult dicere: ꝙ hec cognatio legalis contrahitur cum certa ſolēnitate ꝛ foꝛma qua nō ſeruata coꝛruit actus ex toto: foꝛma enim dat eſſe rei ꝛ eam ineſſe conſeruat: vt in.c.tue de ſponſa.ꝛ c. quia pꝛopter de elec.ꝛ.l. Julianus.§.Si quarem.ff. Ad exhibendum vbi dicit.Mutata foꝛma interimitur ſubſtātia rei. Et debet adoptio fieri coꝛam iudice competenti ꝛ ipſo autoꝛiſante.l.j.C. de emancipa.liberoꝛum. Et ſicut ſine auctoꝛitate iudicis contrahi nō poteſt vt dictum eſt. Ita nec poteſt diſſolui vt in.c.omnis res de reg.iur. [b] ¶ Ad quintum quis ſit effectus adoptionis ꝛ arrogationis.Et vult lectura ꝙ pater adoptiuus non poteſt contrahere cum filia adoptiua vel nepte adoptiua etiā diſſoluta adoptione. Et ſic iſta reuerentia que ſtante adoptione ſeruabatur ea diſſoluta: et adhuc durabit.l.adoptiuus.ff.de ritu nup. Refert tā

Oſti.qui ꝯſidam dicere: ꝙ iſto caſu ſi matrimonium eſſet contractum ꝙ nō ſe
pararetur ſm̄ Alex.de Neuo.in dict.c.Unico eo.ti. Et optat idē Oſti. ꝙ hec
pꝛohibitio quo ad cognationē legalem pꝛohiberet̄. Similiter pꝛohibitio de
publica honeſtate. ❡ Sed hic queritur pꝛimo. An filius adoptiuus poterit
contrahere cum fi
lia illegittima pa
tris adoptiui. Et le
ctura tenet ꝙ ſic: ⁊
ſic filius Baſtardꝰ
poteſt ducere filiā
adoptiuam patris
ſui naturalis in vx
oꝛem. Idem tenet
gloſa in dicto c.vni
co eo.ti. Sed Car.
⁊ Ab.in dic.c.vni
co: tenent contrari
um: quia ſicut filiꝰ
illegitimus non po
teſt contrahere cū
ſoroꝛe carnali ⁊ le
gittima vel cum a
lia cōſanguinea de
latere patris per c.
per tuas de pꝛoba.
Ita nec cum ſoroꝛe
adoptiua. Sed Ale
xander de Neuo.
in dic.c.vnico tenet
cum lectura noſtra
foꝛte ideo quia edi
ctum de matrimo
nio eſt pꝛohibitoꝛi
um c.cum apud de
ſponſa. Et de hoc
plene per dictum
Alexandꝛi de Ne
uo. in loco allega
to.

cum illa que fuit vxoꝛ filij ſui adoptiui etiam poſt
emancipationem: vt Inſti.de nup.§.j.ij.iij. Simi
liter filius adoptiuus poſt moꝛtem patris adop
tantis non poteſt contrahere cum illa que fuit vx
or adoptantis. vt in dicta.l.adoptiuus. ❡ Ad ſe
xtum dic: ꝙ foꝛmanda eſt arboꝛ ſicut in figura p̄
cedenti vides. ❡ Ad ſeptimū nota: ꝙ in arroga
tione requiritur verbum expꝛeſſiuum vtriuſꝗ ſci
licet tam arrogantis ꝙ̄ arrogati: ſecus eſt in ado
ptione. Item nota: ꝙ aliquo arrogato ſtatim ipſe
⁊ res ſue ⁊ liberi qui erunt in poteſtate ſua ſubijci
untur alterius poteſtati: vt.ff.eo.ti.l. Si pater.
❡ Item notandum: ꝙ ſunt aliqua ſpecialia in ar
rogatione impuberum. De hoc vide Hoſti.ple
ne eo.ti.§.ij.⁊.iij.in ſumma. ❡ Hic queritur pꝛi
mo. An filius adoptiuus poſſit contrahere cum
filia illegittima patris adoptiui. Reſpondetur
ſecundum Guil. Credo ſine pꝛeiudicio ꝙ ſic. Et
ꝙ filius illegittimus poſſit contrahere cū filia a
doptiua: notat Hugo.q.iij.in pꝛin. Nam illegit

❡ Eſt etiam notanda vna differentia inter cognationem ſpiritualem ⁊ le
galem: quia tam vir ꝙ̄ mulier poteſt contrahere cognationē ſpiritualem.c.
Ueniens de cogna.ſpiri. Sed mulier non poteſt contrahere cognationē lega
lem: quia mulier adoptare non poteſt.§.femine inſti.de adoptio. Item in q̄
bus caſibus conueniunt mares ⁊ femine. Et in quibus conditio mulierum eſt
melioꝛ ⁊ deterioꝛ: vide glo.in.l. In multis.ff.de ſtatu ho. ⁊ Specu.in titu.de
pꝛocura.§.i. verſi. Regulariter: ⁊ verſi.econtra.
Sed pꝛo intelligentia totius cognationis legalis queritur: qui poſſunt ado
ptare. Et dicendum ſecundum doct.in dic.c.vnico: ꝙ quilibet dūmodo poſſit

generare. Et ꝙ excedat illum quem vult adoptare in .xviij. annis. §. Minoꝛē natu Inſtit. de adoptio. Ex quo infertur ꝙ caſtratus non poteſt adoptare qꝛ naturaliter non eſt aptus ad generandum. Sed ſpado bene poteſt adoptare quia prius naturaliter erat aptus ad generandum. Licet ex accidenti fit poſtea impotens: de hoc l. §. illud ⁊ ibi per Ang. de are. Inſtit. de adop. Ex his vlterius infert: ꝙ ſacerdos poteſt adoptare quoad patrimonialia ſm doct. in dic. c. vnico. Nã ſacerdos naturaliter ⁊ de facto generare poteſt. fa. l. Si paterfa. §. ij. ff. de adop. que dicit ꝙ poteſtas adoptãdi eſt concedenda illi qui non poteſt ſtudere generationi filioꝝ vt eſt maioꝛ .lx. annis vel infirm⁹ vel aliam iuſtã cauſam habens: vtilius enim eſt reipublice filios de nouo creari ꝙ̃ creatos quadam fictione alicui dare: ita dicit glo. in dicta. l. Si paterſami. ⁊c̄.

timus filius vel filia non eſt in poteſtate patris: ⁊ concoꝛdat Inno. ⁊ Hoſti. ¶ Secundo queritur quid ſi adoptiuus durante adoptione contrahat cum filia legittima nunquid diuoꝛciabitur: id eſt diſſoluetur matrimonium? Reſpondetur ſecundum Wilhel. ꝙ non. Sed verius dicendũ vt Hugo notat ꝙ diſſoluetur: extra de eo. ti. c. Quemodo. ¶ Queritur tertio. An due perſone ab eodem adoptate poſſint contrahere inter ſe. Reſpondetur ſecundum Wilhel. ꝙ poſſint cũ nuſquam inueniatur pꝛohibitum. Sicut etiam filius ⁊ filia ſpiritualis alicuius contrahere poſſunt. Similiter filia ſpiritualis alicuius contrahere poſſunt. Similiter filia ſpiritualis cum adoptiuo filio. In hoc concoꝛdant Berñ. ⁊ Hugo.

¶ Sequitur arboꝛ cognationis legalis.

Arbor cognationis legalis ſeqꝰ hac ſub fig̃a

Arbor etiã hꝰ cognatõis ſic ab aliquibꝰ formaē

¶ Nota ſm Jo. An. in ſumma quarti decretalium: ꝙ cognatio legalis in ef-
fectu quattuoꝛ habet pꝛohibitiones. Unam tempoꝛalem ⁊ tres perpetuas.
Tempoꝛale impedimentum eſt ꝙ filius carnalis contrahat cum ſoꝛoꝛe ado-
ptiua adoptionem per emancipationem finita: non autem ante emancipati-
onem vt in c. vnico de cogna. lega. Eſt autē emancipatio relaxatio huiuſmo-
di cognationis legalis coꝛam iudice competenti. Et habet tres perpetuas
pꝛohibitiones in effectu. ¶ Pꝛima. adoptans nunꝙ poteſt contrahere cum
adoptiua etiam ſoluta adoptatione. ¶ Secunda perpetua eſt inter adop-
tatum ⁊ vxoꝛem adoptantis. ¶ Tertia perpetua eſt inter adoptantem ⁊ vx-
oꝛem adoptati. Et illa poteſt dici quedam legalis affinitas: vt in l. Adoptiuū
.l. reſponſo. ff. de ritu nup. In omnibus enim iſtis cōiunctionibus perſonarū
non ſolum inſpiciendum eſt quid liceat ſed etiam quid honeſtum ſit. l. Semp
in coniunctionibus. ff. de ritu nup.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUEL

Finis.

Impreſſum Vienne Auſtrie per Joannem Singreniū
Expenſis Luce Alantſe. M. D. xx.